

Amfiteatrul Prof. Dr. ...
SALA DE LECTURĂ

Flacăra

anul XXXII
(1446)
8 vineri
25 FEBRUARIE
1983

● săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste ●

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, la Întreprinderea „23 August”: **ÎN RAPORT DE MUNCA DEPUȘĂ, NU VOM LIMITA NIMĂNUI VENITURILE!**

Șase reporteri ai revistei noastre, dialogînd cu mai mulți învățători de la sate, ajung la concluzia: **SĂ-I DĂM DASCĂLULUI DE ȚARĂ NU NUMAI „BUNĂ ZIUA”, CI TOT CE ÎI ESTE DE TREBUIȚĂ**

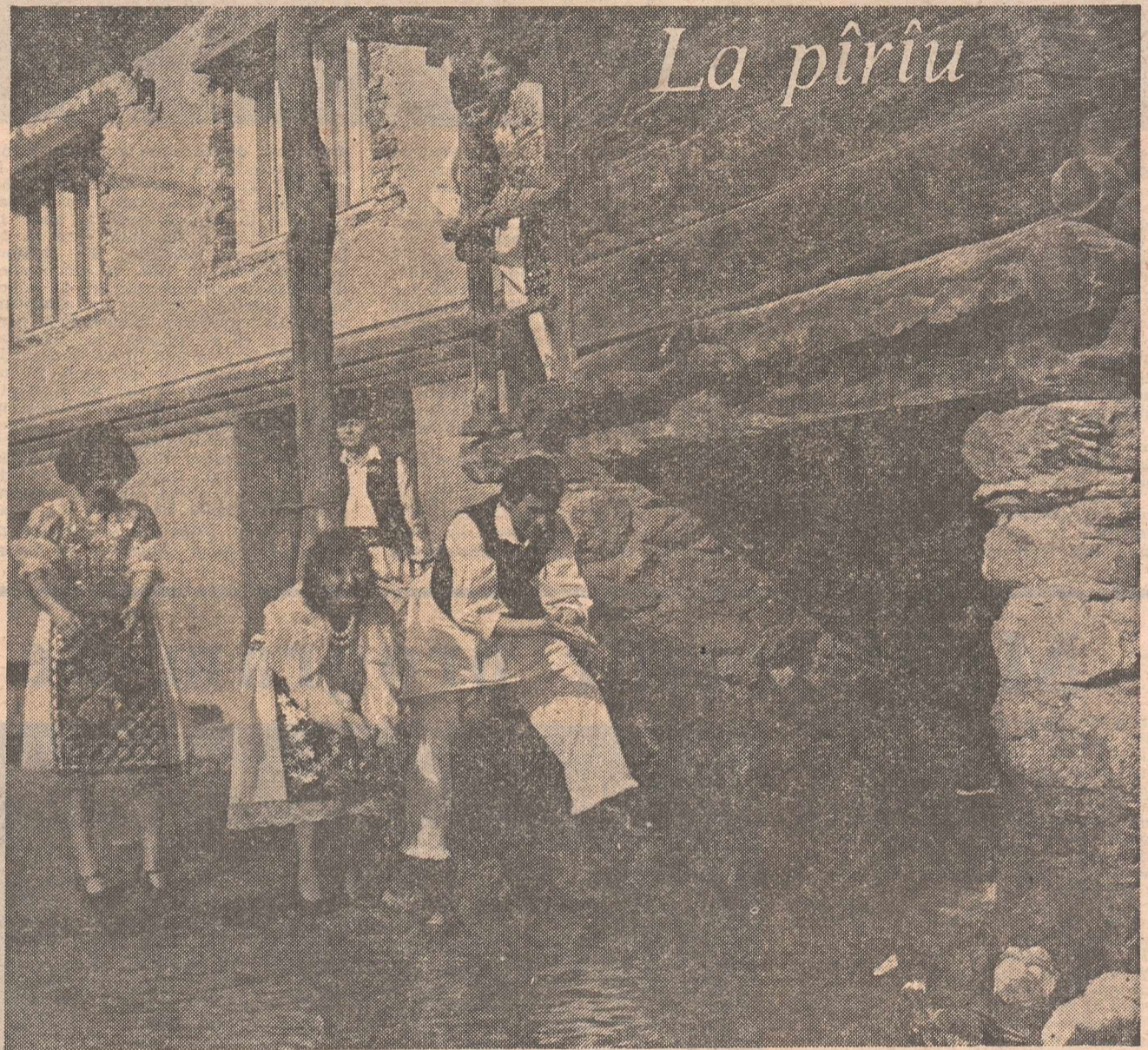
(paginile 12-13)

SONDAJ ÎN CULISE:
o zi la... Marele Teatru Mic
(pagina 11)

O întrebare care poate părea bizară:
există județe cu geometrie variabilă?
(pagina 19)

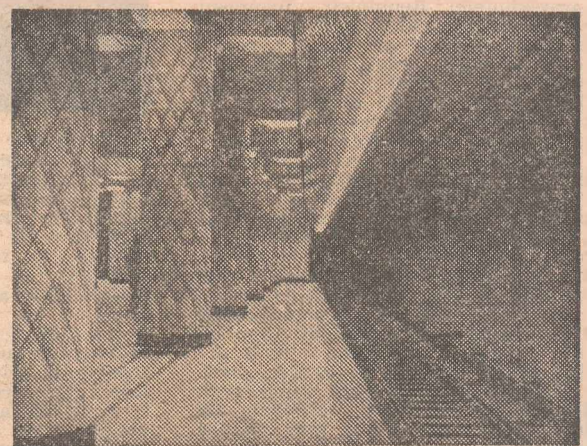
Culoarea este în creația lui Benone Șuvăilă problema cheie (Cronică în pag. 10)

La pîrîu

In cursul anului 1976, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare adresează Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie propunerea de achiziționare din import a unei licențe pentru construirea unui aparat de difuzie a zahărului. C.N.S.T.-ul consideră propunerea inacceptabilă, apreciînd pe bună dreptate că specialiștii din învățămîntul superior sau cei din institutele de profil sînt în măsură să conceapă și să proiecteze în condiții optime și la un preț rezonabil o asemenea instalație, scutind astfel statul de un important efort valutar.

Întîmplarea relatată într-unul din numerele revistei Flacăra a avut scontatul deznodămînt fericit. Despre el vă vorbim în acest număr

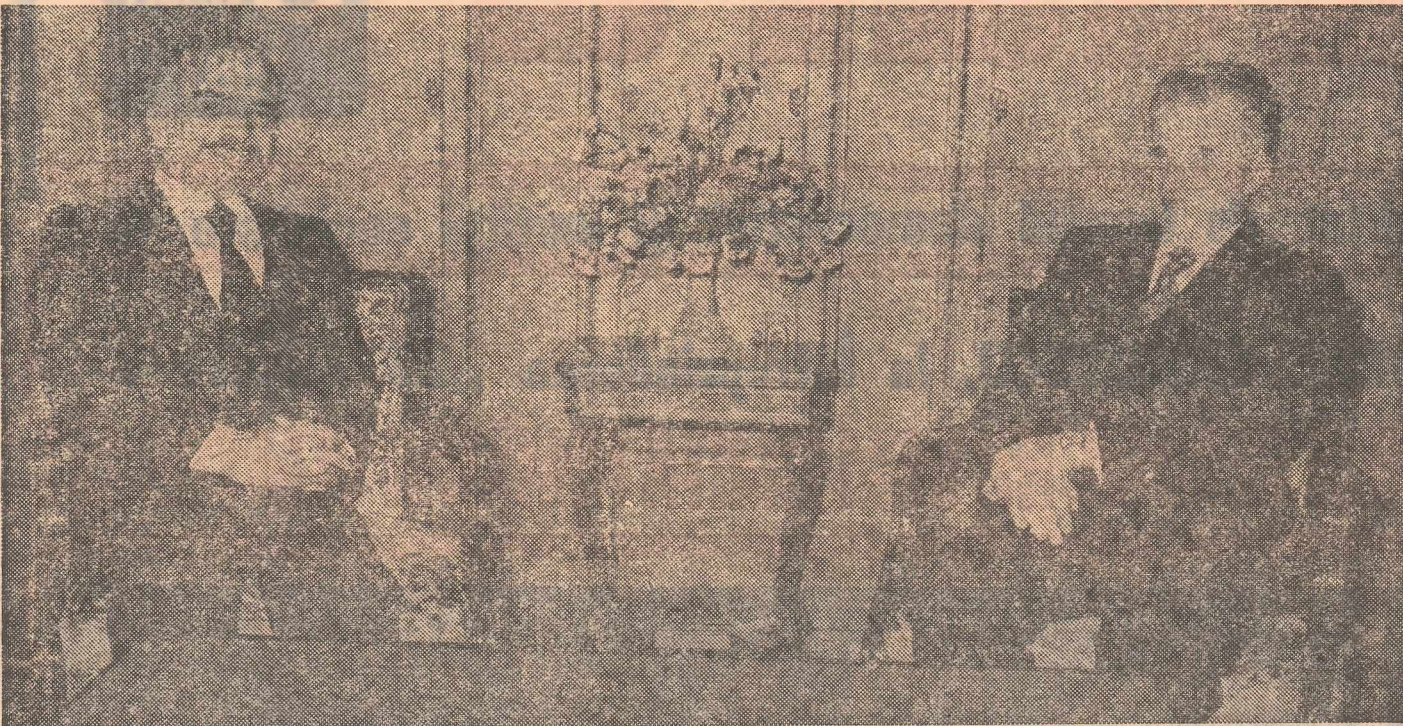
Fotografie de VICTOR RADULESCU

Urmînd acest drum, în 4 minute se poate ajunge de la Operă la Institutul politehnic

(Imagine din stația noului tronson al metroului bucureștean)

Un nou moment important în întărirea conlucrării româno-iordaniene

Expresie a evoluției pozitive a relațiilor de prietenie, respect reciproc și colaborare fructuoasă dintre România și Iordania, a dorinței ambelor țări și popoare de a extinde și mai mult raporturile bilaterale, precum și conlucrarea pe arena internațională, la invitația președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la sfârșitul săptămânii trecute a avut loc o nouă vizită de prietenie în țara noastră a Majestății Sale regele Hussein Ibn Talal al Regatului Hașemit al Iordaniei. Noul dialog la nivel înalt se înscrie, totodată, în cadrul bunelor relații pe care România le întreține cu țările arabe, cu toate statele care au pășit pe calea independenței și dezvoltării libere, de sine stătătoare.

După cum era și firesc, în cadrul convorbirilor oficiale dintre cei doi șefi de stat au fost abordate probleme privind dezvoltarea relațiilor româno-iordaniene. Președintele Nicolae Ceaușescu și regele Hussein Ibn Talal au relevat satisfacția

lor față de intensificarea și diversificarea raporturilor de prietenie și cooperare reciproc avantajoase dintre România și Iordania, pe plan politic, economic, cultural, tehnico-științific și în alte domenii de interes reciproc și au considerat necesar să se acționeze și în viitor, cu toată fermitatea, pentru a se ajunge la dezvoltarea accentuată a acestor raporturi, îndeosebi pe planul schimburilor comerciale și al cooperării economice. S-a indicat ca pe viitor atenția să se concentreze în special în domeniile petrolului, chimiei, energiei, mineritului, transporturilor și agriculturii, atât prin lărgirea participării la proiectele și programele realizate în comun până acum, cât și prin abordarea unor proiecte noi, prioritare.

Dialogul la nivel înalt româno-iordanian a prilejuit și un amplu schimb de păreri cu privire la problemele majore actuale ale vieții internaționale, îndeosebi în legătură cu cele referitoare la pacea și securitatea mondială, la reglementarea

disputelor dintre state pe cale pașnică. În acest cadru, o atenție deosebită a fost acordată situației din Orientul Mijlociu. De ambele părți s-a relevat însemnătatea realizării în această zonă a unei păci globale, juste și durabile, care să ducă la retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în 1967, la recunoașterea dreptului la autodeterminare al poporului palestinian, inclusiv la constituirea unui stat palestinian independent, pentru ca astfel să se ajungă la garantarea dreptului la existență liberă, independență a tuturor statelor din zonă. În acest scop, cei doi șefi de stat au apreciat că ar fi deosebit de utilă convocarea unei Conferințe internaționale cu participarea tuturor statelor interesate, inclusiv a Organizației pentru Eliberarea Palestinei, precum și a altor state, care își pot aduce o contribuție pozitivă, activă, la reglementarea problemelor complicate din această zonă a lumii. După cum a subliniat președintele Nicolae Ceaușescu, în Orientul

Mijlociu este loc și pentru un stat palestinian independent, și pentru statul israelian, și trebuie să se pornească de la recunoașterea acestei realități, de la necesitatea conviețuirii pașnice a tuturor țărilor din această zonă. Au fost abordate, totodată, probleme cum sînt edificarea securității și cooperării în Europa, lichidarea decalajelor dintre statele sărace și cele bogate și instaurarea unei noi ordini economice internaționale, necesitatea trecerii la măsuri urgente de dezarmare, și în primul rînd de dezarmare nucleară, necesitatea ca țările mici și mijlocii, țărilor în curs de dezvoltare, statele nealiniate să joace un rol tot mai mare și mai eficace în reglementarea problemelor internaționale.

Remarcînd faptul că întîlnirile româno-iordaniene la nivel înalt au dat de fiecare dată noi impulsuri dezvoltării cu succes a relațiilor dintre cele două țări, cei doi conducători de stat și-au exprimat aprecierea deosebită față de noul dialog la nivel înalt de la București. „Aprecieri această nouă vizită — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — ca o expresie a bunelor relații care s-au statornicit între România și Iordania, a voinței țărilor noastre de a lărgi și mai mult cadrul colaborării și conlucrării lor prietenești... Sînt încredințat că și în cursul actualei vizite vom ajunge la noi înțelegeri atît în ceea ce privește dezvoltarea relațiilor bilaterale, cit și în privința conlucrării pe plan internațional”. Iar regele Hussein Ibn Talal a declarat: „Cu această ocazie fericită, aș dori să vă asigur că dezvoltarea prieteniei și cooperării dintre țările noastre — tendință pe care ne-am străduit să o imprimăm încă de la început raporturilor bilaterale — reflectă voința noastră fermă de a sluji interesele ambelor țări, precum și respectul nostru față de tot ceea ce asigură progresul și prosperitatea popoarelor române și iordanian și ale întregii omeniri”.

Defășurată într-o atmosferă prietenească, de stimă și înțelegere reciprocă, ncuva vizită a șefului statului iordanian în țara noastră se înscrie ca un moment important în întărirea conlucrării româno-iordaniene, fiind menită să dea un nou și puternic impuls extinderii și intensificării colaborării dintre cele două țări, atît pe plan bilateral, cit și pe arena internațională, în folosul reciproc, al cauzei păcii, independenței și progresului în întreaga lume.

ION D. GOIA ■

Mobilizator program de acțiune

Intr-o atmosferă de puternică angajare politică pentru îndeplinirea exemplară a hotărîrilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au avut loc, la sfârșitul săptămânii trecute, lucrările celei de-a III-a Conferințe pe țară a președinților consiliilor populare.

În cuvîntul de deschidere, rostit de tovarășul Gheorghe Oprea, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al guvernului, se spune printre altele: „Salutăm cu deosebită căldură, cu nemărginită dragoste și adîncă bucurie, cu stimă și profund respect participarea la lucrările conferinței a celui din a cărui inițiativă a fost instituționalizat acest reprezentativ forum democratic al țării, iubitul nostru conducător, secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Salutăm, de asemenea, cu deosebită stimă și considerație, participarea la lucrările conferinței a tovarășei Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al guvernului”.

Chemat să dezbată probleme de deosebită importanță pentru perfecționarea în continuare a activității organelor locale ale puterii și administrației de stat în organizarea și conducerea treburilor obștești, astfel încît ele să-și îndeplinească la un nivel tot mai înalt rolul conferit de societatea noastră, să se afirme ca factori dinamizatori în toate domeniile de activitate, forumul național al președinților consiliilor populare a examinat, timp de trei zile, sarcinile importante ce revin organelor și organizațiilor de partid, consiliilor populare din hotărîrile Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, privind continuarea îmbunătățirii a activității economico-sociale și politico-administrative în profil teritorial.

Momentul cel mai important al conferinței l-a constituit magistrala cuvîntare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, adevărat program de activitate pentru toți oamenii muncii, urmărită cu deosebit interes, cu deplină satisfacție și aprobare de participanții la conferință. Trecînd în revistă succesele obținute, arătînd și lipsurile care s-au manifestat, conducătorul partidului și statului nostru a subliniat sarcinile deosebite ce revin consiliilor populare în munca pentru traducerea în viață a hotărîrilor Congresului al XII-lea și ale Conferinței Naționale, pentru înfăptuirea programelor stabilite privind dezvoltarea într-un ritm mai intens a întregii activități, pentru îndeplinirea neabătută a prevederilor planului pe 1983,

a obiectivelor celui de-al șaptelea plan cincinal. Astfel, se arată în cuvîntare, în toate localitățile, consiliile populare trebuie să se preocupe de dezvoltarea bazei materiale, valorificînd toate substanțele utile care se găsesc pe teritoriul patriei noastre, un rol important au consiliile populare în recuperarea și refolosirea materialelor, a diferitelor piese și subansamble; în domeniul energetic, este necesar ca fiecare consiliu popular să-și întocmească un program propriu de activitate cu privire la dezvoltarea surselor locale de energie, microhidrocentrale, ape termale, biogaz, biomasă, energia solară, precum și cu privire la reducerea consumurilor și recuperarea unor surse de energie; o atenție deosebită trebuie acordată de consiliile populare dezvoltării mai puternice a micii industrii, a artizanatului, precum și a serviciilor, pe baza valorificării superioare a materiilor prime locale, în vederea satisfacerii din plin a cerințelor tuturor cetățenilor.

Un accent deosebit este pus în cuvîntare asupra problemelor privind realizarea unei puternice dezvoltări a agriculturii, a înfăptuirii noii revoluții agrare. „Este necesar — a spus secretarul general al partidului — să acționăm cu toată hotărîrea în vederea realizării programelor privind dezvoltarea tuturor ramurilor agriculturii, acordînd o atenție deosebită activității întreprinderilor agricole de stat și cooperativelor agricole de producție, care au rolul hotărîtor în înfăptuirea pre-

vederilor cincinalului privind creșterea puternică a producției agricole vegetale și animale. În același timp, se impun măsuri hotărîte și acordarea unei atenții corespunzătoare activității gospodăriilor agricole personale și particulare, care au o pondere importantă în realizarea multor produse agricole, mai cu seamă în zootehnie, pomicultură și legumicultură”. Avînd acestea în vedere, consiliile populare trebuie să aibă un rol activ în buna organizare și desfășurare a întregii activități de creștere a producției agricole. Pornind de la faptul că programul de autoaprovizionare are la bază creșterea puternică a producției în fiecare unitate agricolă, în fiecare gospodărie țărănească, cuvîntarea precizează că trebuie făcut totul ca în 1983 să se obțină rezultate cel puțin la nivelul prevederilor de plan.

Asigurarea unei creșteri mai puternice a producției agricole vegetale și animale, atît în unitățile socialiste de stat și cooperatiste, cit și în gospodăriile personale sau particulare, realizarea unui belșug de produse agroalimentare constituie sarcini vitale pentru economia națională și reprezentînd, totodată, căile de creștere a veniturilor țărănimii, ale oamenilor muncii din agricultură. Legat de aceasta, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Așa cum am menționat și la Conferința Națională, nu trebuie să ne temem că unii țărani se vor îmbogăți. Noi dorim să realizăm un socialism al belșugului și bunăstării generale a fiecărui cetățean al

patriei! Prin munca sa și a familiei sale, orice cetățean, de la sat sau oraș, poate avea venituri nelimitate. Noi am lichidat asuprirea și exploatarea omului de către om. În societatea noastră socialistă nu este posibil ca cineva să trăiască și să aibă venituri pe seama altuia, dar poate să-și asigure creșterea puternică a veniturilor prin munca depusă pentru sine, pentru societate... Să aplicăm cu toată hotărîrea principiul socialist în legătură cu veniturile, după care fiecare trebuie să depună o muncă utilă, iar veniturile să fie nemijlocit determinate de munca depusă și de rezultatele muncii”.

Prin rezultatele sale rodnice, forumul național al președinților consiliilor populare, instituționalizat din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, se înscrie ca un nou și semnificativ moment în amplul proces de adîncire a democrației socialiste în România, relevînd rolul important ce revine consiliilor populare — puternică forță politică și organizatorică în structura statului nostru — în asigurarea participării efective a tuturor cetățenilor la conducerea întregii activități economice și sociale din județe, orașe și comune, în mobilizarea maselor la înfăptuirea mărețelor obiective stabilite de Congresul al XII-lea și Conferința Națională ale partidului, al luminosului program de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate pe pămîntul României.

ION CODRU ■

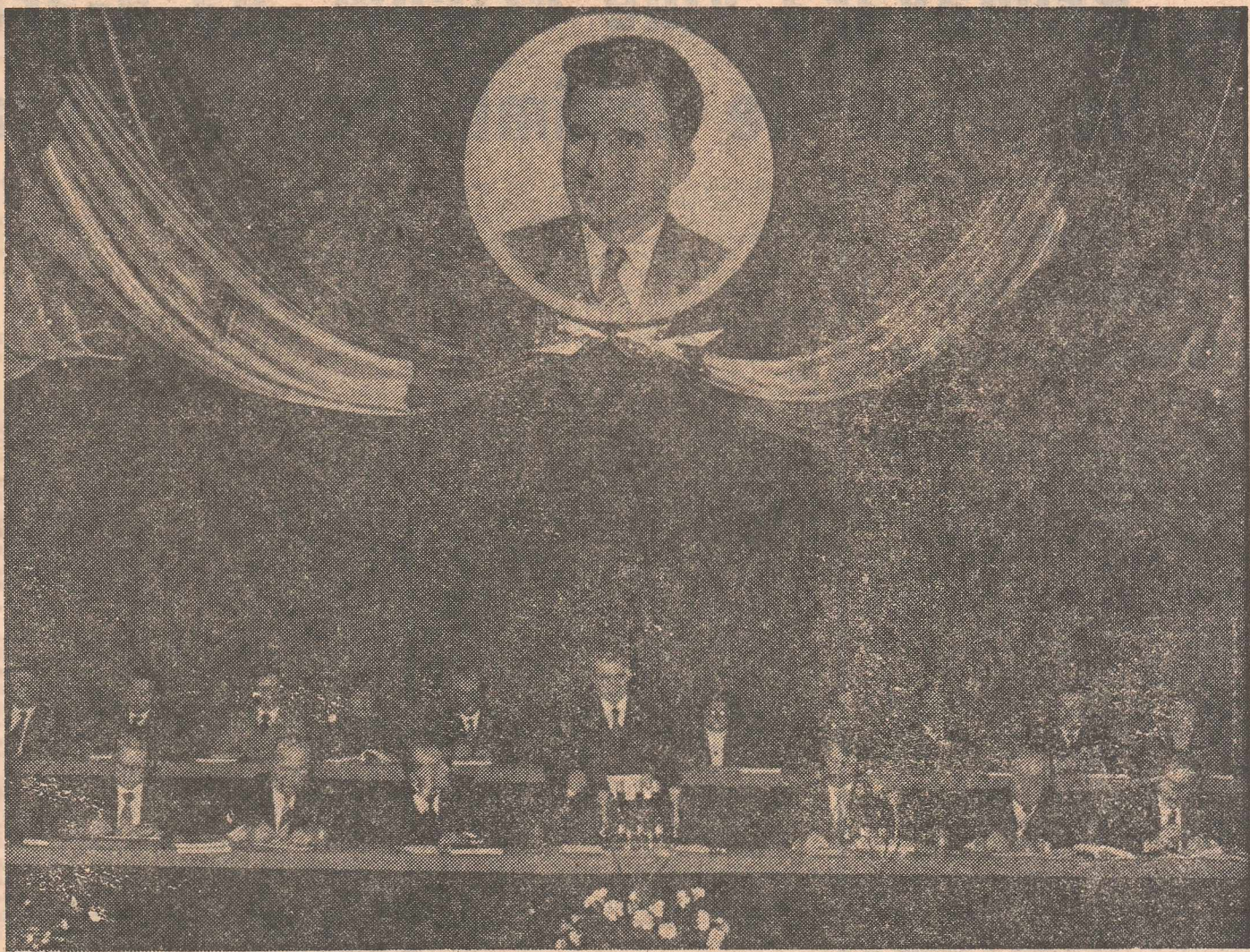
Expresie a adâncirii continue a democrației noastre socialiste

Continuând dialogul permanent cu oamenii muncii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Oamenilor Muncii, a efectuat marți o vizită de lucru la Întreprinderea „23 August” din Capitală. Vizita a prilejuit o analiză temeinică, exigentă a realizărilor obținute, a posibilităților și căilor pe baza cărora acest puternic colectiv poate să-și sporească contribuția la îndeplinirea prevederilor planului cincinal, a obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea și Conferința Națională ale partidului. Noul dialog de lucru al tovarășului Nicolae Ceaușescu cu factorii de răspundere din ministerul de resort și centrala industrială de profil, cu muncitorii și specialiștii întreprinderii a cuprins o arie largă de preocupări vizând problematica specifică industriei construcțiilor de mașini. Pornindu-se de la ponderea pe care această mare întreprindere o deține în ansamblul economiei Capitalei, al industriei naționale constructoare de mașini, în cadrul vizitei au fost examinate cu profunzime și stabilite măsuri eficiente pentru a se asigura ridicarea continuă a calității și competitivității produselor, asimilarea de noi utilaje și instalații menite să înlocuiască importul, promovarea pe scară largă a progresului tehnic, creșterea productivității muncii, reducerea consumurilor de materii prime, materiale, combustibil și energie electrică, ridicarea continuă a eficienței întregii activități.

În după-amiaza aceleiași zile, tovarășul Nicolae Ceaușescu a participat la adunarea generală a oamenilor muncii de la întreprinderea vizitată. În cadrul adunării, pornindu-se de la analiza exigentă, responsabilă a principalelor probleme de care depind realizarea integrală, ritmică a tuturor indicatorilor de plan, sporirea productivității muncii, reducerea în continuare a consumurilor materiale și energetice, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, punerea în funcțiune la termen a obiectivelor de investiții, creșterea beneficiilor și a rentabilității întregii activități a întreprinderii, s-au dezbătut și adoptat hotărâri de însemnătate deosebită cu privire la perfecționarea întregului proces de producție, a activității economico-financiare, la buna gospodărire a materiilor prime și energiei, la creșterea veniturilor și bunăstării oamenilor muncii.

Cu deosebită satisfacție și mândrie a fost primită de cei prezenți arunțarea hotărârii secretarului general al partidului de a participa cu părți sociale la constituirea fondului de dezvoltare economică a întreprinderii „23 August”.

Primit cu multă căldură și entuziasm, a luat cuvântul tovarășul Nicolae Ceaușescu. În cuvintare, urmărită cu deosebită atenție, cu deplină aprobare și în legitimă mândrie de participanții la adunare, fiind subliniată cu vii și repetate aplauze, urale și ovații, se face o remarcabilă analiză a rezultatelor obținute, a sarcinilor care stau în fața oamenilor muncii de la această mare întreprindere bucureșteană, astfel încât ea să devină o întreprindere model în România. Referindu-se la participarea cu

părți sociale pentru constituirea fondului de dezvoltare economică a întreprinderii, secretarul general al partidului a arătat că această participare are drept scop să întărească și mai mult sentimentul și răspunderea oamenilor muncii de proprietari — și colectivi, dar și personali. „Fiecare om al muncii — se spune în cuvintare — este astfel atât proprietar colectiv al unei părți din averea întreprinderii, din averea țării, cit și proprietar direct, prin participarea cu părți sociale. De felul cum se va munci depinde ca întreprinderea să lucreze cu maximum de beneficii și rentabilitate, asigurându-și astfel condițiile necesare pentru a realiza veniturile stabilite pentru părțile sociale sau chiar obținerea de venituri suplimentare”.

Participarea secretarului general al partidului la lucrările adunării generale de la Întreprinderea „23 August” din

București a pus în lumină preocuparea constantă a conducătorului partidului și statului nostru de a examina concret, la fața locului, realizările colectivelor unităților economice, de a discuta și hotărî împreună cu oamenii muncii, pe baza experienței acumulate, măsurile cele mai potrivite pentru impulsianarea activității productive, pentru ridicarea acestora pe o treaptă superioară. În același timp, prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în mijlocul oamenilor muncii de la marea unitate industrială bucureșteană s-a înscris ca un eveniment cu profunde semnificații pentru întreprinderea din întreaga țară, unde se desfășoară în prezent adunările generale ale oamenilor muncii, ilustrând însemnătatea pe care partidul, secretarul său general o acordă adâncirii democrației noastre socialiste, asigurării celui mai adecvat cadru de participare efectivă și directă a clasei mun-

citoare, a oamenilor muncii la conducerea activității economico-sociale, a întregii societăți. Atât vizita efectuată la Întreprinderea „23 August”, cit și participarea la adunarea generală a oamenilor muncii, au evidențiat în mod pregnant rolul esențial, determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu în perfecționarea continuă a întregii activități economice, în ridicarea pe plan superior a planificării, organizării și conducerii producției de bunuri materiale, în aplicarea principiilor autoconducerii muncitorești, în transpunerea în viață a hotărârilor Congresului al XII-lea, a programelor adoptate de Conferința Națională a partidului, în antrecerea tuturor forțelor națiunii pentru îndeplinirea cu succes a operei de edificare a socialismului și comunismului în România.

P. NICOARA

Înalt omagiu adus activității și contribuției tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu la cauza înțelegerii, prieteniei, păcii și colaborării între popoare

Miercuri dimineață tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu, prim viceprim-ministru al guvernului, președintele Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, au primit delegația Uniunii Medicale Balcanice, condusă de Hikmet Altug, președintele în exercițiu al Uniunii, însărcinată să le înmâneze Medalia Jubiliară a Uniunii Medicale Balcanice, care le-a fost decernată cu prilejul aniversării a 50 de ani de la crearea acestei societăți științifice de prestigiu.

În aplauzele asistenței, prof. dr. Hikmet Altug a înmănat tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu înalta distincție, pe care se află înscrise datele jubiliare înconjurate de frunze de laur și de măslin, precum și țările care fac parte din Uniune. Pe plachetele omagiale sînt gravate inscripțiile: „Excelenței sale domnului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România. În semn de omagiu și recunoștință pentru sprijinul acordat la realizarea scopurilor Uniunii Medicale Balcanice — Sănătate — Prietenie — Pace”; „Excelenței sale doamnei Elena Ceaușescu, academician doctor inginer, prim viceprim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie. În semn de omagiu și recunoștință pentru sprijinul acordat la realizarea scopurilor Uniunii Medicale Balcanice — Sănătate — Prietenie — Pace”.

Înmănarea Medaliilor Jubiliare a Uniunii Medicale Balcanice tovarășului Nicolae Ceaușescu corespunde în mod fericit cu aniversarea a 50 de ani de activitate revoluționară a conducătorului partidului și statului nostru, adăugându-se impresionantelor manifestări din țară și de peste hotare prin care au fost omagiate perso-

nalitatea șefului statului român, activitatea sa neobosită închinată îndeplinirii idealurilor de progres și bunăstare ale poporului român, cauzei păcii, înțelegerii și colaborării în întreaga lume. De asemenea, acordarea acestei distincții tovarășei Elena Ceaușescu reprezintă o înaltă apreciere a contribuției pe care o aduce la progresul științelor în România și pe plan mondial, a sprijinului pe care îl acordă activității Uniunii Medicale Balcanice, o prețuire față de munca desfășurată pe plan politic, social și științific destinată promovării colaborării, păcii și bune înțelegeri între popoare.

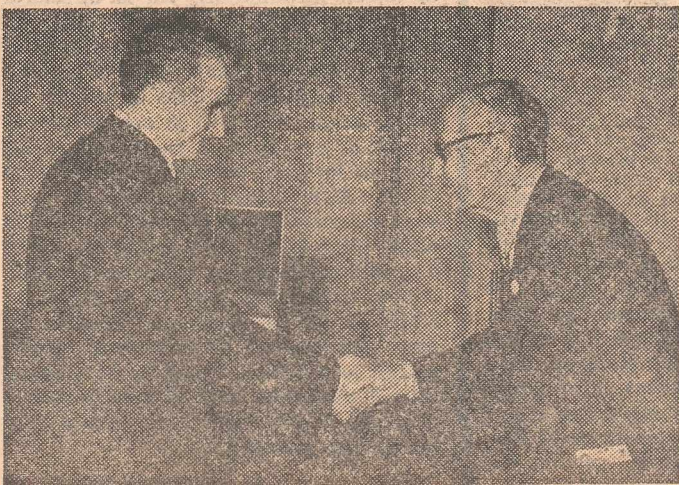
Elogiind personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, președintele în exercițiu al Uniunii Medicale Balcanice a spus, printre altele: „Ținînd seama, domnule pre-

ședinte, de acțiunea dumneavoastră fermă în favoarea întăririi prieteniei și colaborării dintre popoare, vă exprimăm recunoștința profundă și respectul nostru și vă rugăm, Excelență, să acceptați Medalia Jubiliară a Uniunii Medicale Balcanice, ca expresie a omagiului nostru față de personalitatea dumneavoastră proeminentă, de contribuția de seamă adusă de Excelența Voastră la cauza înțelegerii, păcii și colaborării în Balcani, în Europa și în întreaga lume. Totodată, ca o mărturie a stimei și prețuirii noastre față de personalitatea doamnei Elena Ceaușescu, de contribuția remarcabilă la cooperarea științifică atât pe plan regional, cit și pe plan mondial, o rugăm să accepte Medalia Jubiliară care i-a fost conferită de Uniunea Medicală Balcanică”.

Mulțumind pentru medalia primită, to-

varășul Nicolae Ceaușescu a arătat că apreciază această înaltă distincție ca un simbol al dorinței oamenilor din domeniul medicinei, a celorlalți oameni de știință și cultură din țările balcanice de a întări colaborarea bilaterală și multilaterală, de a se angaja cu mai multă hotărîre în eforturile mondiale ale oamenilor de știință și cultură, ale popoarelor, pentru dezvoltare, pentru pace și independență. „Nu! avem ferma convingere — a spus președintele României — că stă în puterea popoarelor de pretutindeni, a popoarelor noastre din Balcani, din Europa, să oprească drumul spre catastrofă, să asigure dreptul fundamental al oamenilor la existență, la libertate, la independență și pace”.

ION DUMBRAVA

Iarna la S.M.A.

Primăvara vine oricum, ea n-are nevoie de piese de schimb. Dar tractoarele au!

**Uneori,
nădejdea tot
în ninsoare rămîne**

Despre Anfile Damian ar fi de spus multe, dar în nici un caz că agricultura, cu toate surprizele ei, i-ar mai putea provoca surprize. E „în bransă” din 1949, de cînd, în vîrstă de doar 14 ani, învăța să conducă tractorul, un prim „I.A.R.” de fabricație românească, urcînd apoi toate treptele, perforînd toate ierarhiile (destul de draconice în acest domeniu, mai ales pentru un om care n-are studii de inginer, ci doar de tehnician), ca să se oprească, deocamdată, la răspunderea de director al S.M.A. Chiselet, unul din cele mai renumite ale Bărăganului. Un S.M.A. care păstrează patru C.A.P.-uri, un I.A.S., o asociație legumicolă și o moșie cît un județ: 22.000 de hectare. Anfile Damian a făcut pînă astăzi 33 de campanii agricole, primînd de-a dreptul pe piele, pe suflet, pe nervi, pe meninge contemporaneitatea cea mai fierbinte a ceea ce numim „bătălia pînii”, cu toate marile, acutele, spinoasele ei probleme, scătuit de fiecare în parte dar renăscînd la orice nouă soartă a recoltei, punînd iar la bătaie pielea și suflet, meninge și nervi, ca să iasă lucrurile așa cum trebuie. Nimic, așadar, din ce-i al pămîntului nu-l mai poate surprinde, izbi sau neliniști, dar acum, cînd se gîndește la campania lui '83, îl cam ia cu frig. Un frig al lutului gol și al ceții puhave a Bărăganului, un frig general, pe care știe că-l simt și ceilalți oameni din S.M.A., un frig ca un fel de perpetuu fior, fiorul necunoscutului care vine sore luptător dinspre cîmpul de luptă, adică din imensa cîmpie fără zăpadă. Nu-i zăpadă, nu-i strop de apă în sol, seceta asta s-ar veni suolinită prin masive fertilizări, dar o fertilizare masivă, aruncînd în luptă zeci de tractoare, ar însemna o cheltuială de motorină pe care A. Damian nu și-o poate înădăui.

Pînă una-alta, adică pînă cînd calendar astral o să-și vie în fire, măcar ei, oamenii, să facă ce-i de făcut în ce-i privește. Și fac. În atelierele de la „centru” și în secțiile S.M.A. se muncește răzbit la reparații și la revizii. Tractoarele (320 la număr) și combinele (86) sînt desfăcute în bucăți, cercetate piesă cu piesă pînă la tainele ultime, ca nu cumva să scape vreun defect, vreo buturugă mică în stare să răstoarne planurile campaniei. O atenție deosebită se dă combinelelor, armele suverane în bătălia pînii, solicitate atît de intens (ele recoltează și orzul, și grîul, apoi, schimbindu-și echipamentele, și mazărea, și fasolea, și inul, și orezul, și soia, și floarea soarelui, și porumbul) încît, atunci cînd sînt aduse iarna în ateliere, arată de parcă n-ar fi trecut prin campania unui an, ci a unui război de o sută. Să pledăm pentru combine specializate pe culturi? Înainte de asta, zice directorul Damian, să pledăm pentru curelele mai bune, curelele astea ale combinelelor au fost și rămîn o nenorocire, din șapte mașini care încremenesc vara în lan cînd o fac din cauza curelelor ce se rup. În rest, aici, la S.M.A. Chiselet, reparațiile și reviziile merg din plin, sînt „în grafic”, chiar dacă o seamă de piese de schimb lipsesc. Arborii cotiți, de pildă, sînt și în iarna asta, ca totdeauna, o marfă la fel de rară ca și apa din solul acum de iasă al Bărăganului, mai sînt și alte piese lipsă la apel, drept care se bate mult pe reconșionări, se „reconșionază” citeodată pînă la saturație, pînă la imposibil, pînă cînd zici că din respectiva piesă, supusă unor succesive și tot mai profunde operații de corijare, n-o să mai rămînă decît praful. Dar piesa se salvează, prin efortul unor meșteri stăpîni pe niște priceperi pe care le-a relevat și le-a ascuțit nevoia. Dacă îi vom numi dintre ei pe mecanicul Marin Baculea, pe șeful de formație Petre Vasian, pe mecanizatorii Ion Vasile sau Vasile Nicolae, îi vom numi doar pe cîțiva dintre cei care, după concediile luate de sărbătorile iernii (căci ei, tractoriștii, numai iarna își iau concediile, de-aia umblă și vorba că lepure înhamat la plug și tractorist pe plaja de la Mamaia n-o să vezi prea ușor), au dat fuga la S.M.A., ca să-și prepare sculele pentru campania primăverii. Noroc că arăturile s-au isprăvit, și nu doar în scripțe, ci chiar pe cîmp, încă din luna decembrie, deci toată suflarea stațiunii se poate ocupa intens de revizii și reparații.

Petre Vasian, bărbat încă tînăr, volnic, dar cu fața bărboasă ușor lividă, parcă goliță de singe, și cu cearcăne grele sub

ochi, acuzînd nu nesomnul (ne asigură că a dormit bine azi-noapte) ci acel frig sau fior al necunoscutului care vine dinspre cîmpiile moarte de sete, e șeful unei formații de tractoare A-1 800. 27 din cele 30 de tractoare A-1 800 ale formației lui Vasian au lucrat, în trecuta campanie, încontinuu, și nu doar pe moșia Chiseletului, ci în tot județul Călărași, aducîndu-i stațiunii un beneficiu de 4 milioane de lei. Explicația e o perfectă întreținere a mașinilor, ne spune inginerul șef al S.M.A.-ului, Valeriu Lăzăr. Totul, zice Petre Vasian, e să nu-ți dai scula pe mina altuia, e scula asta e piinea ta, și de piinea ta n-o să-l doară prea mult pe altul, chiar frate să-ți fie. Sigur, nu-i simplu să-ți păstrezi acest drept, căci tractoarele din remize sau de pe cîmp sînt mai multe decît tractoriștii de pe statele de retribuții, ceea ce face ca, în campanii, să se mai urce în șeua mașinilor și alți călăreți, unii mai învățați, alții mai nedibaci. E vorba de țărani cooperatori și de muncitorii din fabrici veniți să sprijine bătălia pînii. Ei însă, mecanizatorii din Chiselet, au făcut în așa fel încît să împace cea mai infometată capră cu cea mai ispititoare varză, adică i-au pofțit pe cei din industrie să nu se omoare cu firea călărînd zi-lumină mașini năvășe prin colbul și arșițele cîmpiei, ci, ca inși deprinși cu regim de opt ore și cu hale aerisite și răcoroase, să ia locul mecanicilor din atelierele stațiunii. Iar mecanicii, ei inși foști tractoriști, s-au urcat pe tractoare, purtîndu-le firesc o grijă aproape la fel de mare ca și aceea a legiuitorilor lor stăpîni. Vasian suride, fața-i lividă a căpătă culoare, eh, zice, nu-ți aștia, cei din Chiselet, sîntem băieți deștepti! Și mai ales harnici, sîntem tentați să-i spunem, admirînd tractorul pe care, împreună cu mecanicul Baculea, tocmai l-a isprăvit de reparat. Mașina strălucește ca o oglindă, ca o argintărie, ai zice nu numai că-i nouă, dar că un pedant al curățeniei a trudit, zile-n șir, să-i dea lustru cu piele de căprioară.

Nu sînt arbori cotiți, nici alte piese de schimb, ba se mai intrerupe din cînd în cînd și curentul electric, scoțînd din funcție strungurile și frezele ocupate cu reconșionările, dar tractoarele și combinele sînt gata pentru asaltul primăverii.

Și iată, ninge! Ninge ușor, cu fulgi rari și incontinenți, dar ninge! În curtea stațiunii, directorul Damian și-a scos căciula, ca să simtă zăpada alinătoare pe fruntea-i infierbîntată de griji. Sau, poate, ca să salute cerul, mulțumindu-i că s-a îndurat să-i ajute pe cei ce nu stau prea grozav cu motorina.

ILIE PURCARU

Nedoritele mașini manechine

Ajungem la S.M.A. Valu lui Traian pe un viscol năprasnic, „dobrogean sadea”, cum îl caracterizează directorul stațiunii, Ion Toma. E bucuros de zăpada asta prea de mult așteptată încît, zice, e în stare să facă o bătăuță pe covorul alb, pufos, ca la o petrecere de suflet. Oricum, iarna se poate așeza temeinic, în ce-i privește se află în faza finală a fertilizării chimice a culturilor de toamnă, după cum se află în faza avansată a pregătirii terenului pentru însămînțarea culturilor din urgența I. Livezile de pomi, la rîndul lor, intră în iarnă bine puse la punct, stropitul lor fiind în plină desfășurare. Acțiunea nr. 1 va rămîne însă și de aici încolo — firesc — finalizarea reparațiilor la tractoare și mașinile agricole pentru campania de primăvară. Dacă ar depinde doar de ei, de mecanizatori, poate că acest capitol, al reparațiilor, ar fi de acum încheiat. Și-au luat o serie de măsuri de reconșionare a pieselor de schimb, s-a creat, în acest sens, și o secție anume, dar, cu toate eforturile depuse, nu pot fi reconșionate toate reperele, motiv pentru care încă mai au tractoare care așteaptă o piesă sau alta; iar citeva din mașinile agricole necesare campaniei de primăvară sînt „trase pe dreapta” din aceeași pricină. Dealtfel, la nivelul întregului județ Constanța, situația aprovizionării cu astfel de repere este destul de critică. De la începutul campaniei de reparații, pentru tractoarele U-800 nu s-a primit nici o piesă, înregistrîndu-se, la nivel de județ, aproape 140 de astfel de tractoare nereparate. Stau rînduite frumos prin curțile S.M.A.-urilor, fără nici o perspectivă. Au și ei, cei de la Valu lui Traian, 15 asemenea „manechine” de tractoare, după cum mai au și citeva grape cu discuri care așteaptă de la Plătra Neamț talerele, fără de care nu vor putea ieși în primăvară la treabă.

Mecanizatorii secției nr. 6 — „Lumina” — a aceleiași S.M.A. Valu lui Traian sâriseră în ajutorul altor unități rămase în urmă cu reparațiile. Șeful secției, Simion Alexandru, cum îl vede pe directorul S.M.A.-ului, îi împărtășește vestea de ultimă oră: dăduse, în sfîrșit, de urma unor tuburi necesare semănătorii pneumatice SUP 48. Aveau cei de la I.M.A.I.A. Năvodari. Vorbise cu ei și-i promisese că-i vor da citeva bucăți. Își face apariția și Ion Bibicioiu „specialistul nr. 1 în cartof”, cum îl prezintă șeful secției. Vine direct din cîmp, a dat gata fertilizarea cartofului. Pică din cîmp și șeful brigăzii de la ferma vegetală, Ilie Anghel, însoțit de Alexiu Mavru. În sfîrșit, „specialistul” în sfecla de zahăr Petre Nedelea, despre care aflăm că în fiecare dimineață, de cum intră în curtea secției, se duce direct la cabina lui de recoltat sfeclă, conservată la această oră, și o șterge, o mingie și o dichisește... Uneori și seara repetă gestul, de parcă n-ar putea dormi combina de n-ar trece el, Petre Nedelea, pe la ea, s-o vadă.

Inserarea îi prinde laolaltă. Șeful secției, după ce-și trimisese a cincea oară nevasta să vadă dacă e vreun semn că va fi scroafa (au la secție o gospodărie anexă), face socoteala, cu glas tare, care dintre mecanizatorii urmează să beneficieze de purcei. „E mîndru de treaba asta de parcă i-ar fi făta tractorul, nu scroafa” — zice femeia, sătulă de cite drumuri făcuse pînă la grajd. Și-au procurat și două vaci cu lapte. Cei care au copii mici sau bolnavi pe-acasă iau zilnic lapte; ceilalți — după grafic, la citeva zile. Parcă merge mai bine și treaba de cînd s-au pus a se gospodări la secție. De muncă nu se plîng, acordul global îi susține pe poziție forte, reușind, iată, nu numai să rezolve problemele secției, dar să-i mai și ajute pe alții, rămași, cum s-ar spune, de căruță.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU

O nedumerire la Stoicănești

La Stoicănești, unde se află o cooperativă agricolă cum multe comune ar vrea să aibă, de mai mulți ani s-a instăpînit obiceiul frumos ca după seceriș oamenii să se bucure de munca lor și altfel decît prin cuvinte. În ziua numită „Sărbătorea grîului”, în pădurea Călugăreasca, aproape de sat, se aduc lăzi cu sticle de bere și încep să sfirie pe grătare mititeii. După cum ne spune Dumitru Tudose, președintele cooperativei agricole, invitațiilor, celor ce s-au dovedit mai harnici, li se dau cite 50 lei de cheltuială. Cine vrea să se întindă mai mult, e liber s-o facă pe banii lui; nu asta interesează acum. Ceea ce interesează este că mulți dintre cei invitați sînt, e lesne de înțeles, mecanizatori. Și dacă în ziua aceea de sărbătoare toți mecanizatorii stau pe aceeași treaptă, după spargerea petrecerii se întimplă că unii mai fac un pas în sus iar alții mai fac un pas în jos. Faptul acesta, mărturisesc inginerul Marin Zorzolui, directorul S.M.A.-ului Stoicănești, îi aduce în suflet o nedumerire pe care nu poate să și-o limpezească nici sieși, dar altora. Mecanizatorii care lucrează în secția aparținătoare de C.A.P. primesc, în rînd cu ceilalți cooperatori, grîu și porumb după lege. Și primesc, nu e nici o îndoială, cit să le ajungă. Alții însă, în număr de 37, care muncesc la centrul de reparații al S.M.A.-ului, ar trebui să primească, tot după reglementările legale în vigoare, cite 9 kilograme de făină și cite 3 de mălai pe lună dar nu primesc decît 6 de făină și 1 de mălai. Mecanizatorii vin la directorul Marin Zorzolui și la primarul comunei, Gheorghe Prună, și le spun ceea ce și ei știu la fel de bine, pentru că și ei primesc aceleași cantități de făină și mălai. De aceea, mecanizatorii de la centrul de reparații ar cam vrea să fie trecuți să lucreze în secția de mecanizare de pe lângă C.A.P. Ei sînt, la urma urmei, cei mai buni mecanizatori din S.M.A.-ul Stoicănești. Sînt foarte buni mecanici, altfel n-ar fi fost opriți la centrul de reparații, iar în campaniile agricole lucrează în schimbul doi pe tractoarele colegilor lor mai norocoși. Și dacă tractorul rămîne același în schimbul 1 și 2, de ce mecanizatorul din schimbul 2 să aibă în traistă o bucată de piine mai mică decît a celui din primul schimb?

D. CONSTANTINESCU

Tractorul fără ulei nu duce totuși nicăieri

Cu o zi în urmă a fost cald, oamenii au muncit descheiați la gulerul cămășii, maestrul Dumitru Matei a crezut că lucrările de primăvară se află la un pas și dintr-o dată zăpada a început să se aștearnă peste tractoarele aliniate pe aleile din curtea S.M.A.-ului și s-a adunat încet, într-un strat subțire, deznodămint derizoriu la capătul unei prea lungi așteptări, destăinuind parcă o anumită oboseală, ca o poveste spusă de o babă știrbă și cu gîndul aiurea. A nins ca să nu se spună că a trecut iarna și nu a nins și la Dragalina, însă a nins, cum spun oamenii, fără convingere, primăvara se află tot pe aproape și dacă mai rămîne ceva de reparat la vreunul din cele 310 tractoare și la vreuna dintre cele 164 de combine trebuie reparat acum, repede, nu pentru că grîul ar fi de cules într-o săptămînă ci pentru că, de-ar fi să mai ningă chiar de zece ori pe atît, soarele se așază la începutul fiecărei zile într-un unghi mai deschis față de cîmpia Bărăganului, asta e sigur, nu e deloc probabil ca timpul întrevăzut de buletinele meteorologice. Iar mecanizatorii din Dragalina, 365 la număr, au de lucrat nu mai puțin de 20.000 de hectare. Tot aici și tot acum se hotărăște și felul cum vor fi lucrate alte pămînturi din județul Călărași, zice directorul S.M.A.-ului, Dumitru Matei, fiindcă Dragalina este un fel de capitală de județ a tractoarelor. În această iarnă, de exemplu, ne spune la rîndu-i maestrul Mircea Lăzăr, șeful Centrului specializat de reparații, la Dragalina au fost aduse de la alte unități agricole din județul Călărași, 130 de tractoare și 422 motoare, cărora a fost nevoie să li se facă reparații capitale. Acum, în aceste zile, această muncă se apropie de sfîrșit și rezultatele sînt bune, nu încapă îndoială, dar ele ar fi putut să fie și mai bune, spun unii dintre cei 60 de muncitori ai Centrului de reparații. Acest fel de a vorbi, mărturisim, nu ne apare deloc de neînțeles chiar dacă ar trebui să fie limpede, pînă una-alta, că un rezultat bun nu poate să însemne doar un tractor reparat în parte. Dar iarna aceasta, chiar blindă, așa cum a fost, a călcat pe urma altor ierni în ce privește aprovizionarea cu piese de schimb, iar la Dragalina, unde se reconșionază cam 60 la sută dintre piesele trebuitoare ale județului, nu s-a putut trece, evident, și la reconșionarea pieselor care au lipsit cu totul, în ciuda destoiniciei pe care o arată în meseriile lor oameni ca Vasile Poenaru și Ștefan Șerbu sau Ion Gheorghe și Ion Matei, unii strungari, alții mecanici. Au lipsit, spune maestrul Mircea Lăzăr, arbori-motor, plăci suport, sateliți-reductori, amvelope și chiar și volane. Un tractor fără volan fiind, de bună seamă, o masă de metal moartă și inutilizabilă; ea nu poate să pornească din loc oricîte discuții la telefon s-ar face pe urma ei; sau dacă pornește, încotro vede cu farurile, fiind mai bine să nu-i stea nimeni prin preajmă. O parte dintre muncitorii, de exemplu sudorii Dumitru Chiran, Florea Țicu și Alexandru Dumizache, nu prea și-au putut face nici ei meseria de la o vreme, neavînd carburidul absolut necesar aparatelor de sudură autogenă. Maistrul Mircea Lăzăr i-a trecut la alte munci, lăsînd reconșionarea cabinelor climatizate și a capotelor de tractor pentru mai tîrziu. „Oamenii lucrează în acord global, ne spune maestrul, din decembrie și pînă acum ne-am tot străduit să ajungem să încheiem reparațiile la timp, în bună măsură am și reușit, dar într-altă măsură, neavînd chiar deloc anumite piese, n-am izbutit decît ca unii dintre oamenii noștri să fie penalizați, să ia o retribuție mai mică, deși n-ar trebui să-și facă nimeni nici o grijă în legătură cu priceperea sau cu hărnicia lor”. Nici nu-și face vreo grijă cineva în această privință, desigur, și s-ar părea că nici în legătură cu tractoarele reparate pînă acum. În ziua în care am fost la Dragalina, citeva zeci de tractoare reparate sută la sută se așază aliniate pe aleile din curtea S.M.A.-ului și își așteptau cam de multă vreme stăpînii. Stăpînii fiind, se înțelege, alte S.M.A.-uri din județul Călărași. Din decembrie încoace, S.M.A. Dragalina ar fi trebuit să primească pentru aceste tractoare 3 tone de ulei și nu primise decît 600 de litri. Totuși, realitatea că unele dintre tractoarele reparate au rămas încremenite, la Dragalina, ca și unele dintre cele nereparate, nu a fost și nici nu va fi, ni se spune, un motiv ca mecanicii de la acest S.M.A. să nu se străduiască să repare, în cele din urmă, chiar toate tractoarele aduse la reparat.

DUMITRU ELIADE

Starea la zi a valorilor de vîrf

Variatoarele elastohidrodinamice de turație

Recent, la Suceava a avut loc cea de a doua conferință națională de variatoare elastohidrodinamice de turație. Organizații au fost cadrele didactice și studenții de la tînarul institut de învățămînt superior de aici. La sfîrșitul celor trei zile ale dezbaterii am realizat un dialog la care au participat prof. dr. ing. Emanuel Diaconescu, decanul Facultății de învățămînt tehnic și pedagogic din Suceava, și prof. dr. docent Nicolae Popinceanu de la Institutul politehnic din Iași.

— Ceea ce am înțeles la sfîrșitul acestor zile, ale conferinței este marea importanță economică pe care o prezintă variatoarele. Este, spune cineva, unul din cele mai importante realizări în actuala revoluție tehnico-științifică. V-aș ruga să dezvoltăm mai mult această idee...

— Altfel spus, este vorba despre un moment al adevărului în știință și tehnică. Este, dacă vreți, una din problemele de vîrf, să le numim așa, în preocupările specialiștilor de pe întregul glob. Ce este un variator? Pe înțelesul tuturor, o cutie de viteze cu un număr înfîinț de trepte. După o astfel de realizare alegă o întregă omenire. Este marele salt al tehnicii în ceea ce privește transmisiile mecanice. Problema variatoarelor este, după părerea specialiștilor, cea mai mare curcior a tehnicii la acest sfîrșit de veac. Dacă ar fi să dezvoltăm mai mult această idee; ce putem spune? Pînă și elevii din clasele primare cunosc ce fenomen se petrece cînd două elemente vin în contact direct, și cînd are loc mișcarea corpurilor respective. Se produce frecarea. Pentru reducerea frecării pe suprafețele de contact se pune ulei. Oricît de bun ar fi uleiul, omenirea încă n-a descoperit cum se poate ajunge cu această frecare la cifra zero. Deci, nu mai trebuie să vorbim, fapt cunoscut de toți, care sînt efectele negative pe care le are frecarea. Atunci, oamenii de știință, din întreaga lume, și-au pus următoarea întrebare: oare se poate folosi frecarea, pe care nu putem s-o anulăm, în diferite scopuri utile? La început, cel care își puneau o asemenea întrebare era considerat nebun de legat. Mai mult decît atît: specialiștii, și de data aceasta au fost chiar foarte mulți români, s-au gîndit chiar să mărească frecarea. Și aici este problema cea mai interesantă. Mărim frecarea foarte mult între cele două corpuri se poate transmite elementelor în contact forță — care se transformă în putere. Deci, pelicula de ulei, în acest fel, devine cale de vehiculare pentru putere și în acest fel poate fi folosită ca transmisie. Aceasta-i pe scurt toată problema. Privite lucrurile și sub un alt aspect se pot spune și alte lucruri care demonstrează încă o dată ceea ce s-a spus mai sus. În momentul de față, pe plan mondial, se vinde un kilogram de variatoare de peste trei sute de ori mai mult decît aceeași cantitate de oțel. Dacă acum rulmenții românești au ajuns, într-un timp relativ scurt, să cucerească piața mondială — toată lumea este convinsă, așa cum decurg lucrurile, că și variatoarele românești vor avea același succes. Studiile și cercetările românești, în acest domeniu, și-au cucerit un bun loc pe piața mondială. Acum, credem noi, este cel mai bun moment ca toți factorii de răspundere și de decizie să sprijine pe scară industrială fabricarea variatoarelor.

— Tovarășe profesor Emanuel Diaconescu, cunosc faptul că v-ați susținut lucrarea de doctorat la Colegiul imperial din Londra. Tot pe problema variatoarelor?

— Da. În cei cîțiva ani petrecuți la Londra mi-am dat seama că cercetarea românească, în acest domeniu, este între cele mai bune din lume. Se poate spune că, în problema variatoarelor, fondatoarea pe plan mondial este școala românească. La Iași, unde am învățat sub direcția îndrumare a eminentului profesor Nicolae Popinceanu, s-au pus, în urmă cu un sfert de veac, bazele primului laborator din țară legat de cercetările contactului cu rostogolire cu aplicații în special la rulmenți. Așa a început munca în ceea ce privește nașterea variatoarelor.

— În momentul de față cum se prezintă lucrurile?

— Suceava, prin înființarea noului învățămînt superior, a devenit capitala variatoarelor românești. Ce să vă mai spun?! Doar să mai amintim că la actuala conferință cu aproape 100 de participanți s-au comunicat 42 de lucrări științifice, aproape jumătate din numărul acestora au fost susținute de proaspeții absolvenți și studenți. În prima promoție de ingineri de la Suceava, 27 la sută au terminat facultatea avînd și certificatul de inventator. Credem că aceste lucruri vorbesc de la sine în ceea ce privește grija și răspunderile tinerei generații în cucerirea ultimelor noutăți ale științei și tehnicii.

— Cine ar trebui să sprijine preocupările Institutului sucevean?

— Multe din lucrările prezentate la cele

două conferințe vizează realizarea unor variatoare speciale pentru mașini unelte în cadrul unor contracte de cercetare științifică încheiate între Institutul de învățămînt superior din Suceava și unele întreprinderi constructoare de mașini. La Suceava există toate condițiile necesare proiectării variatoarelor elastohidrodinamice pentru cele mai diverse aplicații, ceea ce creează condițiile trecerii imediate la proiectarea și execuția acestor transmisii moderne pe scară industrială. Deci, cum se spune, zarurile au fost aruncate. Ne propunem în continuare realizarea unor colaborări de cercetare cu producătorii de lubrifianți din țară în vederea producerii unor uleiuri adecvate pentru variatoare. În acest scop solicităm Ministerului Educației și Învățămîntului favorizarea unor colaborări prin intermediul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie. Organizarea unor cursuri post-universitare pe probleme de tracțiune elastohidrodinamică și variatoare la Institutul sucevean. M.I.C.M.-ul să aprobe profilarea unei secții sau chiar întreprinderii constructoare de mașini din Suceava care sub îndrumarea Institutului nostru să treacă la execuția în serie a variatoarelor, avînd în structură o formație de proiectare constructivă și tehnologică specializată. Cam astea-s gîndurile noastre, pe care dorim să le vedem împlinite.

SORIN POSTOLACHE ■

Motorul cu ardere externă

Spre sfîrșitul anului trecut, vă anunțam, stimați cititori, despre descoperirea unui nou tip de motor, cu ardere externă și recuperare de căldură, de către doi români: Teofil Pascovici și Constantin Ungureanu. De la primele cuvinte ale autorilor, am fost cucerit de noutatea și eleganța ideii, de argumentația științifică și eficiența practică, de perspectivele uimitoare pe care le deschide în rezolvarea actualei crize de carburanți. Intrînd în amănunte, cunoscînd mai în esență soluția propusă, interesul nostru s-a transformat în entuziasm.

Să reamintim în ce constă noutatea invenției propuse de Teofil Pascovici și Constantin Ungureanu. Noul motor reprezintă un progres tehnic față de motoarele existente Otto și Diesel prin diagrama de lucru și ciclul de funcționare, originale, superioare. Avantajele motorului cu ardere externă și recuperare de căldură sînt: presiunea de lucru superioară, funcționarea cu combustibili grei (motorină, petrol, țitei), cărbune pulverizat sau energie atomică; randamentul de utilizare a combustibilului mărît de la 25-34 la 60-70 la sută; reducerea consumului de combustibil la jumătate; ardere externă, controlată la temperaturi ridicate: 800 grade; bilanț termic foarte bun; recuperarea căldurii din apa de răcire și gazele arse; greutate mai mică pe cal putere, deoarece nu impune presiuni mari de lucru; eliminarea poluării chimice prin ardere completă a amestecului carburant. Cei doi inventatori au acționat, deci, asupra pierderilor de căldură prin gazele de ardere și prin apa de răcire, reducîndu-le cu 60-80 la sută și au realizat printr-o cameră specială externă o ardere completă a amestecului. De aici randamentul foarte bun, dublu decît al motoarelor clasice, existente la ora asta în lume. Să mai spunem că un prototip de un cal putere este construit și a funcționat la locuința lui Teofil Pascovici, primind aprecierile unanime ale specialiștilor. Există, bineînțeles, un brevet de invenție pentru acest motor, emis de O.S.I.M. la 26 februarie 1982, al cărui titular este T.C.H. București, prin Grupul de șantier Olt-Infier.

Înainte de a intra în miezul problemei, să mai facem un scurt istoric.

La acest motor, "inventorii" lucrează de aproape 20 de ani, deși ideea este și mai veche. Brevetat în urmă cu un an, motorul are de 2-3 ani toate detaliile puse la punct. Prototipul de un cal putere funcționează de asemenea de tot atîta vreme. Și totuși motorul, care urmează să fie adaptat la o mașină Dacia 1300, încă nu este gata. După părerea noastră, ar fi trebuit să fie, de aceea vom și înainta și citeva propuneri.

Cine sînt cei doi? Au trei invenții împreună. Teofil Pascovici, care deține singur alte 30 de invenții brevetate, este posesorul certificatului de specialist în piloți automați și aparate de navigație giroscopice, obținut în anul 1939 la firma „Sperry” din Anglia, unde făceau specializările tehnicieni din toată lumea. A fost șeful serviciului echipamente de bord. Ultimii 10 ani a lucrat la Institutul de meteorologie, unde, printre altele, a făcut vreo 20 de invenții. Amîndoi sînt împătimitii de motoare. Numai motorul despre care discutăm are înglobate în el citeva invenții, care ar fi putut constitui, la rîndul lor, brevete. Am spus toate acestea vrînd să arătăm seriozitatea pregătirii celor doi. Teofil Pascovici este și unul din acei tehnicieni, pe cale de dispariție, capabili să-și execute singuri și piesele de care au nevoie: prototipul a

Opinia unui alegător

De la Ana la Caiafa [din nou]

Nu știu cum dracu s-a încetățenit la noi și funcționează drăcește un tip de birocrație la nivel central — aici e chestiunea — birocrație foarte bine blindată cu studii și referate, cu apostile, cu adrese parafate impresionant, cu ștampile peste semnăturile unor ranguri de prim rang, în sfîrșit, cu nemurătate trimiteri dus-întors între diferite instituții încît beneficiarul se alege, sigur, cu o nevroză zdravănă căpătată, asta e culmea, în bătaia pentru mai bine.

Și mai stupefiant e faptul că majoritatea, ce spun eu, imensa majoritate a celor care participă la hora birocrației superioare mai sus pomenite vin, ca să zic așa, de jos, adică de la județe, unde și ei au suferit, e imposibil să nu fi suferit, la rîndul lor, de pe urma acestei birocrații dar, odată ajunși la centru, ca și cînd ar fi uitat tot ce pătiseră ei înainte, intră hoțărîți în jocul apostilelor date cu întirziere și al adreselor de la unul la altul pînă se hotărăsc să zică un DA pentru că la formularea lui NU se respiră mai liniștit. Particip și eu, de ani de zile, la ambițiile firești, absolut laudabile, ale unei administrații județene de a transforma chipul orașelor aceluia județ, de a moderniza acest chip, de a pune de acord categoria dezvoltare a județului cu obligațiile civilizației socialiste.

Aproape tot ce s-a întreprins în acest sens a fost apreciat de locuitori și am văzut o sărbătoare de 23 August salută de cetățenii municipiului aceluia județ cu o emoționantă mindrie pentru imaginea europeană a urbei lor. Presa a salutat și ea cu satisfacție reușitele edilitare ale județului, fotografiile ale noilor străzi și bulevarde au apărut în marile ziare centrale ca inspirate argumente pentru capacitatea socialismului de a schimba fața țării întregi și, pentru toată lumea, continuarea lucrărilor nu parea decît un lucru firesc.

Ei bine, pentru ca acest firesc să se desfășoare firesc, în continuare, e nevoie să se găsească urgent soluții pentru ca povestea cu Ana și Caiafa să nu se mai repete.

Se deschid fronturi de lucru, se sapă temelii, se alinază străzi, se pune la cale canalizarea și brusuc totul se oprește în loc. O lege foarte bună menită să apere patrimoniul edilitar și să evite excesele, lipsa de rigoare, demolarea cu orice preț sau

fi realizat cu propriile lui miini. Un motor de mașină însă nu poate fi făcut pe genunchi și, chiar dacă s-ar putea face, n-ar avea nici un rost.

Și acum iată în citeva cuvinte părerea celor doi inventatori despre motorul pe care l-au creat: „La un motor de tip nou lucrează foarte mulți specialiști. Pînă la noi nimeni n-a reușit, deși acest motor este așteptat ca o rezolvare a actualei crize de carburanți. Motoarele existente au fost perfecționate prin diferite metode, care au dus la îmbunătățirea bilanțului termic. S-au cîștigat la randament citeva procente, însă saltul așteptat nu s-a înregistrat. S-au perfecționat supapele, bujiile, s-au încercat pistoane și cilindri din ceramică sau diferite aliaje, îmbunătățirea camerei de ardere, însă ciclul de funcționare limitează randamentul la o valoare care nu poate fi depășită fără apariția unui nou tip de motor. Am acționat, cum era firesc, asupra pierderilor mari înregistrate de motoarele existente. Ne-am dat seama că trebuie să sîrăm mai multe trepte dintr-o dată și am îndrăznit s-o facem. Avem toate reperatele în stadiu de proiect gata și sintem dispuși să oferim echipei care va lucra la realizarea practică toată experiența de care dispunem. Sintem convinsi că numai prin licență s-ar putea cîștiga timp s-a hotărît la primul motor Din toate rațiunile trebuie să ne grăbim”.

Teofil Pascovici este pensionar. Are 70 de ani și o sănătate subredă. Cînd ai făcut un infarct și vrei să-ți vezi incununată munca de o viață nu mai ai timp de pierdut cu discuții și hîrtii, nu îți mai poți permite să apelezi la bunăvoința și entuziasmul unor oameni oricît de bine intenționați ar fi ei. Tocmai pentru a se cîștiga timp s-a hotărît ca primul motor cu ardere externă să fie o adaptare pe motorul existent al autoturismului Dacia 1300, prin schimbarea chiulasei. Sint necesare citeva piese: camera de ardere, chiulasa compresor și motor, distribuitor, pompă de presiune, supape. Unele din aceste piese necesită o uzinare de citeva ore. Motorul, cum vă informam și în articolul precedent, a început să se fabrice la „Mecanică fină” din București. Este gata o jumătate de chiulasă. Ea ar mai trebui ajustată. Nu s-a găsit încă un

chiar construcția cu orice preț, impune în spațiul construcției urbanistice anume exigențe care presupun, la rîndul lor, numeroase și binevenite avize de specialitate pe care trebuie să le dea ministere, bănci de profil, organe administrative centrale, evident toate instrumentele calificate ale administrației de stat. Pînă aici totul e în ordine. Birocrația începe din clipa în care aceste avize încep să intre în hora dus-întors care poartă azi numele celebru De la Ana la Caiafa.

Numai cine n-a umblat după astfel de avize, cu lucrările stagnante, cu timpul irosit, cu, nu o dată, banii pierduți la sfîrșitul anului, nu știe ce înseamnă tipul de birocrație adus de mine în discuție. Se stă și se așteaptă și se dau telefoane și se fac promisiuni și trec zilele și săptămînile și lunile, și șantierele zac în letargie și plouă peste lucrări și nu mai spun cum arată un centru de oraș ca o floare, cariat brutal de o clădire fără absolut nici o valoare, în legătură cu care toată lumea e de acord că trebuie demolată ca să se meargă, firesc, mai departe, dar nu vine avizul. Culmea e că și cei care trebuie să semneze avizele avizului final aduși la fafă locului sint de acord că e o anomalie întirzierea dar nu semnează. Și așa se face că lucrări care se puteau termina, omenește, trenează de ani de zile fără nici o motivație decît a birocrației și a lipsei de decizie a cite unui departament care tot amină să spună DA sau spune mai lesne NU pentru ca localnicii, arși de nevoie, să o ia de la început și iarăși de la Ana la Caiafa!

Să o ia de la început, cu adresele, cu cererile, cu motivările, cu justificările și, iar culmea, pînă la urmă se aprobează, pentru că firesc era să se aprobe.

Nu înțeleg de ce trebuie să facem dintr-o lege apărătoare a procesului edilitar o frînă gravă prin lipsa de decizie și de răspundere și de ambiție a unor tovarășii ai noștri care, cînd erau la județe, la fel se văitau și ei de cei dinaintea lor.

Nu pot să nu spun ce știe toată lumea și anume că multe acțiuni edilitare lîncezesc la noi în așteptarea altor avize pentru care tovarășii ai noștri de construcție socialistă alegă nădușind de la Ana la Caiafa?

DINU SARARU ■

P.S. — Și ca să dau și un exemplu concret am să pomenesc numele orașului Rîmnicu Vilcea care așteaptă și el binefăcătoarele avize ca să termine o adevărată operă edilitară careia presa i-a făcut, pe bună dreptate, atîta reclamă. Însă nu vreau să povestesc și avaturile așteptării. Le păstrez pentru finalul acțiunii. În orice caz, subiectul ar merita un reportaj cu fotografii care ar aduce mari servicii și altor județe.

ajustor care să fie degrevat de sarcinile de producție și care să se ocupe 2-3 luni numai de aceste piese. Echipa formată este incompletă și lucrează în timpul liber. Cit ar putea să coste un asemenea motor, sau mai corect o adaptare pentru Dacia 1300? 40-50 mii lei. Numai eleganța ideii merită o asemenea sumă, un asemenea efort mai ales dacă ne gîndim la uriașele perspective pe care le deschide.

Ce doresc cei doi inventatori pentru ca în 2-3 luni motorul să poată funcționa? O echipă de sine stătătoare, care să aibă pe această perioadă ca sarcină realizarea în practică a motorului, formată dintr-un inginer proiectant, un maistru, un strungar, un frezor și un ajustor. Echipa ar lucra sub îndrumarea celor doi inventatori. Mai avem un mic pas de făcut: să-l facem repede și bine!

De mai mult timp revista noastră militează pentru o mică unitate, formată din meseriași de înaltă calificare, pusă sub îndrumarea C.N.S.T. și care ar avea ca sarcină de producție crearea de unicate necesare prototipurilor. Rezultatul cert ar fi scurtarea drumului de la invenție la prototip, eliminarea programărilor și comenzilor condiționate de un număr anume de piese, condiția rentabilității uzurării. O comandă ar fi urmată imediat de trecerea la execuție. Efortul financiar generat de apariția unei astfel de întreprinderi sintem convinsi că s-ar justifica cu vîrf și indesaț. Într-o asemenea întreprindere motorul cu ardere externă ar fi fost pînă acum gata. Crearea de prototipuri, de piese unicate pentru realizarea unor invenții nu trebuie să constituie atribuții suplimentare ale unor colective cu sarcini precise de plan. Obligațiile ce decurg din această „suplimentare” vor fi lăsate întotdeauna la urmă. Așa se întîmplă acum cu motorul cu ardere externă. După aproape un an de la brevetarea lui, are gata o jumătate de chiulasă și nici aceea ajustată.

Perspectivile pe care le deschide o asemenea invenție credem că merită pentru citeva luni afectarea unei echipe de specialiști.

OPREA GEORGEȘCU ■

Omule, fii primul tău medic!

Colitele in tratamentul medicinei naturiste

Pentru combaterea colitei (caracterizată prin inflamația colonului, diaree, constipație, balonări, dureri abdominale), medicina naturistă propune câteva rețete și proceduri simple. Vom apela și de data aceasta la farmacia naturii și la recomandările unor specialiști în presopunctură, homeopatie și acupunctură.

Pentru a se preveni instalarea acestei afecțiuni, e de părere colaboratorul nostru, Valeriu Popa, este nevoie să se consume în mod constant alimente „vii”, adică legume și fructe în stare proaspătă. Acestea conțin acid oxalic ce are, între altele, rolul de a stimula mișcările peristaltice (contractarea și relaxarea mușchilor intestinali). Prin fierbere și prelucrare, alimentele își reduc considerabil valoarea lor nutritivă. De pildă, fierul din sucul de spanac este asimilat în proporție de aproape sută la sută, în timp ce prin fierbere spanacului, organismul beneficiază doar de o cincime din conținutul de fier existent. Extrem de utile se dovedesc sucurile din frunze de sfeclă, ridiche de iarnă, varză crudă, morcovi. O precizare însă: în situația unei colite cronice, sau în crizele de colită, consumarea fructelor și legumelor crude nu este indicată. În aceste situații se vor folosi sucuri combinate obținute prin centrifugare din morcovi (283 g) și spanac (170 g). O altă rețetă recomandă un suc alcătuit din morcovi (283 g), sfeclă roșie (85 g) și castraveți proaspeți (85 g). În tratamentul colitei, ne informează în continuare inginerul Valeriu Popa, sint foarte bine venite clismele, contrar părerii celor care susțin că ar crea obișnuință. Curățirea intestinelor nu poate fi decît binevenită. În continuare, vă prezentăm câteva aplicații prin presopunctură. Punctele marcate în desen vor fi masate circular (în sensul celor ceasornicului) cite 5 minute fiecare.

Un alt tratament combinat este cel propus de Viorel Olivian Pașcanu, autorul unui „Mic îndreptar de medicină naturistă”. Se indică: 1. Infuzii de busuioc, mur, roiniță, ismă și sunătoare. 2. Decoct (ceai obținut prin fierberea plantelor) din 10 boabe de măcriș la 200 gr. apă.

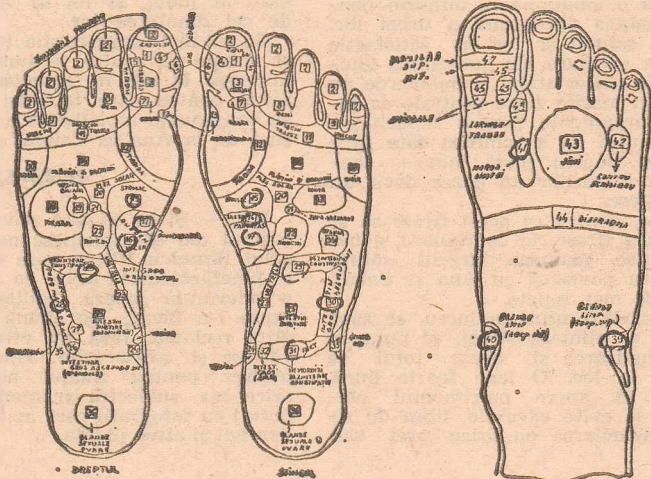
Se iau 3-4 linguri pe zi. 3. Infuzie din coji de portocală curățate de partea albă. 4. Suc de morcovi, varză, salată verde.

Același autor recomandă de asemenea zilnic băi de șezut și la crize comprese cu apă de brad. Pentru reglarea activității intestinelor, pentru o bună digestie și destinderea inimii, se mai propune un exercițiu de respirație: se inspiră încet, bombindu-se abdomenul, apoi se expiră încet. Pentru aplicarea unui tratament acupunctiv corect, doctorul Miron Matei (Policlinica Spitalului „Bucur”) reclamă de la bun început stabilirea unui diagnostic corect. Medicina clasică împarte colopatiile în trei categorii: funcționale, stenice (spastice), și astenice (atone). Pentru colopatiile stenice se propun aplicații pe următoarele puncte de acupunctură: intestin gros 3, intestin gros 2, vezică urinară 2, splină-pancreas 13, vas-concepție 12 și 15, ficat 1, 2, 3, vezică biliară 34. În cazul colopatiilor astenice se vor folosi punctele: intestin gros 4, intestin gros 11, vezică urinară 22, 23, 24, 25 și splină-pancreas 5. Pentru colopatiile funcționale: ficat 13, stomac 30, 36, 39, 25, vase-sex 6, splină-pancreas 4, 5.

Medicina homeopatică — ne-au declarat mai mulți medici pe care i-am consultat — propune un tratament integral care să aibă în vedere organismul sub raport funcțional, psihic și organic. De aici necesitatea ca bolnavul să apeleze la serviciile specialistului. Colonul este doar un fragment al tubului digestiv și are conexiuni reflexe, condiționate, cu ficatul, pancreasul, duodenul, intestinul subțire. În tratamentul pur local se recomandă, în cazurile de colopatie cu diaree, colocyctis, mercur corosiv și nitric acid. În aspectul colitic cu constipație sint indicate plumbul, hydrastis, sulf. Toate aceste medicamente se procură în Capitală de la farmacia homeopatică nr. 80.

Evident, bolnavul de colită trebuie să respecte o anumită dietă alimentară ce exclude alimentele conservate, condimentate, mâncărurile prăjite, legumele și fructele crude, laptele, smântina și frișca, băuturile alcoolice și tutunul.

LIVIU MAIOR

COVALITIN: Prea multe semne de intrebare

Revenim azi asupra situației Covalitinului din mai multe motive. Primul, ordinea va fi, recunoaștem, mai degrabă întâmplătoare, se leagă de faptul că, în decembrie, doctorul chimist Tina Covaliu a ținut un ciclu de conferințe în Italia, expunerile sale stîrnind un deosebit interes. Drept urmare, reputatul profesor Mario Casaccia, șeful Catedrei de chirurgie de urgență de la Universitatea din Genova, i-a trimis cercetătoarei românce (reamintim, inventatoarea unui medicament folosit în tratamentul litiazelor renale) o scrisoare de mulțumire („siamo rimasti tutti entusiasti...”), rugînd-o totodată să revină, cit mai grabnic, la Genova spre a conduce un curs destinat medicilor care sint „molto interessati al Suo prodotto, il Covalitin”. Acest semn de stimă și, implicit, de recunoaștere a valorii medicamentului original românesc nu e singurul sosit, în ultima vreme, pe adresa colectivului de Liză cationică dirijat de Tina Covaliu. Ar mai fi de adăugat două invitații, prima pentru cel de-al XX-lea Congres al Asociației europene de dializă și litiază renală (iunie 1983, Londra), cealaltă pentru al 8-lea Simpozion internațional de litiază renală (septembrie 1983, Jena), la această din urmă manifestare Tina Covaliu urmind să participe în calitate de referent principal, cu toate cheltuielile suportate de organizatori.

Al doilea argument: recent, cercetătoarea a primit încă un brevet de invenție (al cincilea), intitulat „Procedeu de obținere a cationilor puternic acizi pentru uz nuclear, farmaceutic și analitic” (impresură cu inginer Dorin Virghil Pascu), datele lui făcînd obiectul unei comunicări („Studiu mineralogic al secțiunilor fine de calculi sub tratament cu rășini schimbătoare de ioni de tip Covalitin”) tipărită în numărul 11/1982 al „Revistei de chimie”.

Să ne întoarcem, al treilea argument, la ecoul produs de Covalitin pe plan internațional, ecou amplu, sprijinit pe dovezi concrete, palpabile. Cite ceva am mai spus (de pildă, despre vizita făcută de dr. Manzoor Ahmed Qureshi, directorul Spitalului de urologie din Karachi, în urma căreia oaspetele pakistanez a solicitat organizarea unui simpozion despre Covalitin în țara sa etc.), dar considerăm că a sosit momentul să intrăm în detalii, spre a demonstra, cu probe, că medicamentul respectiv reprezintă o marfă foarte căutată pe piața internațională, pe care însă, din păcate, nu știm s-o oferim și s-o vindem cum s-ar cuveni, riscînd (datorită imobilismului și tergiversărilor) să pierdem în doar priorități, ci și mari sume de bani (în valută). Astfel, ne-a fost dat să citim, într-o nptă adresată de Chimimportexport Centralei Industriale de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri, că „firma Unipharma (n.r. din Elveția) este deosebit de interesată pentru comercializarea produsului nostru (n.n. e vorba despre Covalitin), dar datorită prezentării de 3 ori a unei documentații care nu a fost în conformitate cu legislația elvețiană există riscul ca interesul firmei să scadă și să renunțe la această acțiune”. Vreme îndelungată, C.I.M.C.C.L. (mai bine zis, fosta ei conducere, actualul director, Elena Dumitrescu, arătîndu-se dispus să îndrepte situația) a tratat cu superficialitate cererile

privind întocmirea dosarelor de omologare sau înregistrare a Covalitinului în străinătate, creînd astfel prejudicii morale inventatoarei și, încă mai important, pagube materiale țării. Bunăoară, Chimimport-export s-a adresat C.I.M.C.C.L. încă din 1980 (adresa poartă numărul 18 902/7 07 1980) în vederea omologării Covalitinului în Olanda, la solicitarea firmei „U. Kott” din Amsterdam, dar n-a primit, nici pînă la această oră, un răspuns, deși a insistat prin adresele 15 439/30 06 1982 și 22 416/12 10 1982!! Negăsind parteneri prompti, o serie de eventuali beneficiari externi au renunțat, cazul firmelor pakistaneze „Haq Trading Corp.” și „Rasheedsons”, alții însă persistă, dar fără folos!! Tot din Pakistan, de exemplu, insistă „Hilton Pharma” din Karachi (care ar mai dori să preia Aslavital, Gerovital și Ossidenta), dar întocmirea dosarelor de omologare s-a prelungit (și se prelungeste) nepermis de mult, cu toate că, interesat și el, Chimimportexport n-a dezarmat: el a trimis o primă adresă (1 625) la 22 01 1980, revenind în 4 rînduri, ultima dată la 23 11 1982 (25 551)!! Sigur, în temeiul ameliorărilor și al vindcărilor, Covalitinul (e vorba azi despre acest produs, dar în situația lui se găsesc și alte medicamente originale românești, Boicil, Ulcosilvanil, Os minerale etc., etc.), și-a cîștigat poziția în unele țări (Spania, U.R.S.S., Italia, Bulgaria etc.), dar pătrunderea lui pe piețele lumii continuă să întîlnească o serie de obstacole, ridicate (culmea nu de partenerii străini, ci de o instituție românească, Centrala Industrială de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri!! Produsul respectiv reprezintă o marfă foarte căutată, dar desfacerea lui întîrzie. A sosit momentul ca cei vinovați să fie trași la răspundere, iar situația să fie cit mai grabnic rezolvată, ea fiind, în prezent, nefirească și implicînd, cu fiecare zi, pagube morale și, mai ales, materiale.

Al patrulea motiv, ultimul: secția de Liză cationică (ținînd de Centrul de hematologie, dar găzduit de Spitalul clinic P.T.T. din Capitală) i se fac, în vremea din urmă, tot mai multe greutăți. I s-au luat spații (incalcîndu-se astfel Convenția pe 3 ani aprobată de Ministerul Sănătății), i s-a diminuat personalul (în pofida înțelegerii arătate de conducerea ministerului, 5 asistente au fost dirijate către altă unitate, asistente specializate în administrarea Covalitinului, cu stagii în clinică de 10-12 ani, deși normal ar fi fost ca necesarul de cadre disponibile să fie asigurat, armonios, de toate secțiile spitalului etc.). Asta într-un moment în care, subliniem, secția și-a îndeplinit și depășit (cu 50 la sută) planul valutar pe 1982, ea avînd totodată de urmărit și finalizat cercetări de frunte, unele din ele prioritare pe plan mondial. E cazul, socotim, ca Tina Covaliu, să fie lăsată să lucreze în liniște. În materie de Covalitin, nu secția (mereu restrînsă) de la Spitalul P.T.T. reprezintă o problemă, ci problemele sint cele enumerate mai sus. Spre rezolvarea lor neîntîrziată trebuie să-și îndrepte atenția (și vigilența) forurile de resort. Cauza Covalitinului e, repetăm, o cauză comună a inteligenței românești.

OVIDIU IOANŢOIAIA

Se redescoperă valoarea unui proiect românesc

Refuzul declanșează o întreagă suită de parlamentări și petrecări infructuoase în cursul cărora reprezentanții beneficiarului, Centrala Industrii zahărului (COPISZ) și I.C.I.C.A., dar și unii delegați ai Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, au ținut să-și exprime nu puține rezerve în legătură cu reușita unei asemenea întreprinderi. Se convine, totuși, în cele din urmă ca lucrarea să fie realizată în țară, iar munca de concepție și proiectare să fie încredințată unor colective de cadre didactice și studenți ai Institutului Politehnic din București. Hotărîrea comună este consemnată într-o minută încheiată la 1 decembrie 1976, document ce specifică în egală măsură obligațiile Ministerului Educației și Învățămîntului, ca și pe cele ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Zis și făcut. Universitarii bucureșteni încep munca de documentare și apoi de proiectare și o fac cu minuțiozitate și spiritul de răspundere pe care îl reclamă o asemenea lucrare de proporții. Își dau concursul colective de studenți și cadre didactice ale facultăților de mecanică, inginerie chimică și automatică. După opt luni de travaliu intens și exact la data fixată, proiectul de execuție al „Aparatului pentru difuzia zahărului” este predat beneficiarului. Acesta, verificînd datele tehnice ale lucrării, se exprimă în termeni elogiosi, subliniind în procesul verbal de predare-recepție că „proiectul aparatului pentru difuzia zahărului, ce face obiectul contractului 198/8 04 1977, este de bună calitate și a fost predat la termen” (în precedentul nostru articol am reprodus integral acest document).

Ei bine, la doi ani de la consumarea acestor clipe solemne — înscrise la loc de cinste în memorialul profesional și afectiv al universitarilor bucureșteni — autorii proiectului află cu stupeoare că execuția lucrării a fost aminată pînă în 1985, iar beneficiarul a făcut domersurile

necesare pentru achiziționarea unei licențe din import, că deci proiectul existent, întrupat din osîrdia și entuziasmul unui număr de aproape o sută de cadre didactice și studenți ai Institutului Politehnic, a fost lăsat să zacă undeva într-un fund de sertar.

Articolul nostru intitulat „Să folosim inteligența noastră înainte de a apela la alții”, a apărut la 20 martie 1980, deci după un an de la enigmaticul abandon al proiectului comandat, plătit și aprobat. În elaborarea articolului am folosit declarațiile proiectanților și în primul rînd pe cele ale conf. dr. Valeriu Jinescu, principalul coordonator al lucrării și, deopotrivă, pe cele ale prorectorului prof. dr. Constantin Bălă. Am reprodus de asemenea și opiniile reprezentantului C.N.S.T., ca și pe cele ale beneficiarului. Acesta din urmă, prin persoana directorului tehnic al Centralei Industrii Zahărului, ne-a asigurat că tranzația a fost necesară deoarece, prin cumpărarea de licență, fabricile de zahăr vor fi dotate cu agregate capabile de a prelucra în 24 de ore 4 000 tone de sfeclă și nu 2 000 cit prevede proiectul autohton.

Am considerat motivația nefondată, solicitîndu-le celor vizați să-și susțină punctul de vedere în scris și pe baza unor argumente mult mai solide. Dar n-am primit niciodată nici un fel de răspuns, cei în cauză apreciînd probabil că în asemenea situații este mult mai înțeleaptă politica tăcerii decît calea spinoasă a unor declarații scrise și făcute publice prin mijlocirea slovei tipărite. Asta așa, de ochii lumii, fiindcă în realitate, așa cum am aflat ulterior, intervenția noastră a avut darul de a tulbura nespul cursul evenimentelor, obligînd beneficiarul să reconsidere și să revizuiască întreaga investiție. Cert este că în rîstimpul anului trecut, I.C.I.C.A. și-a reamintit brusc de lucrarea universitarilor bucureșteni, solicitînd de urgență copii după proiectul de execuție. Acesta

a fost apoi predat întreprinderii de utflaj tehnologic din Buzău, care a înscris în plan realizarea aparatelor de difuzie de concepție românească. La ora actuală, primul agregat urmează să fie montat la Fabrica de zahăr din Năvodari, alte patru fiind în curs de execuție. Ele vor urma să producă în cursul anilor 1983 și 1984, deci cu 4-5 ani mai tîrziu decît se prevăzuse inițial.

Aparatele pentru difuzia zahărului, concepute și proiectate de colectivele coordonate de conf. dr. Valeriu Jinescu,

înseamnă, numai în această etapă, o reducere a efortului valutar cu 3 840 660 de dolari. În anii următori ele urmează să fie amplasate la fabricile de zahăr din Călărași, Drăgănești și Oltenița.

Mai complicată apare însă situația licenței aduse din import, deoarece, pînă una alta, milioanele de dolari cheltuiți se dovedesc o investiție moartă. Sperăm totuși că cei în cauză vor găsi soluții eficiente pentru a corecta din mers această gravă eroare de orientare profesională.

LIVIU TIMBUS

Topul preferințelor

Stimați cititori, Larga participare de care s-a bucurat concursul nostru Cel mai..., Cea mai..., inițiat la sfîrșitul anului trecut, ne-a determinat să-l continuăm. Vă invităm, așadar, să trimiteți în continuare opiniile dumneavoastră privind cele mai de seamă realizări care vă rămîn în memorie din diferitele domenii ale culturii, științei și tehnicii și sportului românesc. Alegeți deci cele mai semnificative fapte, precum și pe cei mai buni dintre cei mai buni, întocmai cum rezultatele întrecerilor sociale în vastul cîmp al creatorilor de bunuri materiale, li desemnează pe fruntași, cu încrederea că mai multe păreri convergente dau șanse mai mari obiectivității. Este vorba deci de a alege faptele și personalitățile care s-au afirmat ca atare și s-au autodepășit, constituindu-se, în același timp, într-un combustibil al mersului înainte al obștii.

Revista Flacăra vă stă la dispoziție, publicînd părerile dumneavoastră referitor la cel mai bun, interesant, atrăgător, îndrăgît, nereușit, supărător, mare, mic..., cea mai bună, interesantă, atrăgătoare, îndrăgîtă, nereușită, supărătoare, mare, mic...

- Inițiativă socială
- Invenție

- Descoperiri (științifice, arheologice)
- Inventator
- Cercetător
- Fapte de omenie
- Carte de proză, științifică
- Carte de poezie
- Carte de critică literară
- Actor (actriță) de film, de teatru
- Piesă de teatru
- Film
- Cel mai îndrăgît gen de spectacol
- Emisiune radio, TV
- Autor
- Sportiv (fotbalist, rugbist, handbalist, atlet)
- Echipă sportivă
- Manual școlar
- Muzică tină
- Compozitor
- Lucrare muzicală
- Interpret
- Anecdote, caricatură
- Arhitectură sau monument
- Fapt de eroism
- Cel mai semnificativ moment din viața dv.
- Cea mai frumoasă femeie (atașată fotografia pentru concursul „Miss Flacăra”)
- Cel mai urît, rău, reprobabil gest sau fapt întîlnit.

Scrisorile cu opțiunile dumneavoastră și motivarea lor vor avea pe plic mențiunea PENTRU CONCURS.

Cineva îmi spunea, acum câteva zile, că unii confrăți de breaslă și preocupări au obiectiv și observații la cele afirmate în articolele precedente. M-aș fi mirat să nu fie așa. Căci structura materiei și tot ceea ce ține de existența noastră în univers preocupă din ce în ce mai multă lume, poate pe toată lumea și chiar pe dogmatici, și e firesc să fie așa, deoarece nici o ființă omenească, dornică să se depășească pe sine, nu mai admite rutina și nici plafonarea dictată de principiul confectionate în cabinete filozofice. Nimeni în lume nu deține încă — și nici nu va deține prea curând — cheia definitivă și magică a ușilor ferecate, dincolo de care se aștern, cumini și evidente, marile taine ale firii, suprema adevăruri și legi din care am fișnit la viață și prin care durăm în timp, clipe din eternitate, ca să ne pară apoi rău — foarte rău — că totul ține atât de scurt și se sfârșește, adesea, atunci când ne așteptăm cel mai puțin.

Mai există încă cercetători și filozofi care se amăgesc cu iluzia că știu mult, cunosc destul și pot emite concluzii definitive. Eroare, stimați colegi! Din infinit — fiți convinși — nu am dezvoltat decât începutul, restul este încă la fel de nesfârșit. Iar dacă sîntem cumva tentați să credem că, după nu știu cite decenii de căutare, formîndu-ne un anume sistem de judecăți — uneori rigide și periculoase pentru promovarea noului — ne-am cîștigat dreptul de a contesta tot ceea ce este în afara propriilor noastre gânduri și concluzii, în mod cert, am ajuns să reprezentăm o frînă în calea cunoașterii și a progresului, am devenit piedică sigură pentru dezvoltarea gândirii libere a altora.

Sub imboldul unor asemenea idei, să rămînem convinși că marile adevăruri ale naturii nu se dezvăluie de la sine, ele trebuie descoperite, cu trudă și cu ani mulți sacrificiați pe altarul căutărilor disperate. Cine gustă însă o dată din mărul unor asemenea căutări răvășitoare, nu mai poate renunța nicicînd la cea mai spectaculoasă aventură din viața omeniirii — aventura cunoașterii și a puterii!

Pînă astăzi — ziuă în care apare acest articol — nimeni, nicăieri și niciodată nu a putut defini, cu exactitate, ce este viața. Complexitatea uriașă a acestui fenomen, specific celei mai înalte organizări și structurării a materiei în universul nostru, nu a putut fi prinsă, deocamdată, în ecuații de evoluție sau în legi cantitative de existență. Și totuși se încearcă, cu germeni de succes. Și totuși...

Cînd vorbim de viață, distingem o structură suport și funcțiunile structurii. Știm, de asemenea, cu argumente matematice și fizice riguroase, că viața nu există decît ca o manifestare, deosebit de complicată și greu de descris, a unor structuri materiale organizate în mod co-

respunzător. Nu există viață fără suport material. Iar nivelul cel mai înalt de structurare a materiei — structura biologică — nu poate fi conceput decît ca un sistem cibernetic deschis, adică un ansamblu de părți care se leagă între ele pentru a clădi un întreg funcțional — organismul viu — și care, la rîndul său, interacționează cu mediul înconjurător, potrivit cu o seamă de legi specifice.

Materia vie — suport al vieții cu multiple funcțiuni specifice — ni se prezintă astăzi organizată sub două forme de bază: organizarea virală (proprie lumii virușilor) și organizarea celulară (proprie celei mai mari părți din lumea vie). Unii vorbesc — poate pe bună dreptate — și

tate, acizi grași), proteinele, heteroproteinele, vitaminele și enzimele. În structura organismului uman se presupune că există cel puțin cinci milioane de proteine diferite, care se reînnoiesc neconținut — pentru a asigura procesele vieții — cu viteza de peste două mii reacții biochimice, diferite, în fiecare secundă, catalizate de cel puțin tot atîtea enzime specifice. La acest cortegiu imens și complicat de elemente și procese din structura materiei vie, trebuie adăugat și faptul că fenomenele vieții — referindu-ne, bunăoară, la om — implică, pentru asigurarea ciclurilor metabolice, un număr de peste o sută de mii de substanțe diferite!

Substratul morfologic al tuturor proce-

organizare a materiei, cunoscut de om. Vom sublinia însă, în încheiere, câteva aspecte de fond. Mai întii, organismul viu — uman — la maturitate conține peste 65 la sută apă. Există dovezi acum că apa aceasta din organism, și mai ales din celule — unde își au sediul procesele fundamentale ale vieții — nu este o apă obișnuită și nici cu un singur fel de structură. În al doilea rînd, cele aproape o mie de miliarde de celule care structurează — funcțional și integrat — un organism uman, se sincronizează între ele, în funcționalitatea și existența lor, pentru a asigura viața întregului. Deocamdată, răspunsul la întrebarea „Cum se realizează acest sincronism atât de complex?” — nu poate fi dat decît foarte incomplet. În al treilea rînd, un organism viu nu este o structură statică, ci extrem de dinamică — uimitor de dinamică. Neconținut se schimbă totul și totuși organismul rămîne egal cu sine în principalele sale funcțiuni. În al patrulea rînd, apariția gândirii și a conștiinței, la om, pune probleme de fond întregii științe omenești, căci rămîn încă multe taine de elucidat, desigur, nu prin ceea ce ar dori unii sau alții, legați de dogme și mistică ci, prin legile firești ale realității universale.

În sfîrșit, se mai ridică acum și problema evoluției viitoare a omului, în primul rînd ca structură biologică, apoi ca nivel de conștiință și de gândire. Ingineria genetică, îngemănată cu sinergetica proceselor vitale, a deschis drumul spre o lume pe care n-o bănuia nimeni acum 30-40 de ani. Cum va arăta omul viitorului, situat pe un nou nivel de structură biologică și spirituală? Iată o întrebare zguduitoare, la care răspunsurile sînt încă doar murmurate sau abia șoptite. Este sigur că evoluția viului, la întimplare, a scăpat din frinele naturii și acum intră treptat în puterea diriguitoare a omului demiturg. Ii va trebui însă omului o uriașă stăpînire de sine, un echilibru egal cu inefinitatea pentru a nu ceda în fața unei nesfîrșite forțe capabile, deopotrivă, să dezvolte viața în eternitatea existenței sau să-i curme firul pentru eternitate.

În prezent, omeniirea are de soluționat problemele complicate ale unor relații neașteptate dintre om și creațiile sale neînsoțite. Aceași omeniire trebuie să se reeduce pentru etapa unor relații viitoare dintre om și creațiile sale vie. Motive riguroase mă determină — alături de mulți alții — să-mi păstrez calmul și încrederea în triumful deplin al rațiunii umane, al forței inegalabile pe care inteligența umană creatoare o poate opune factorilor distructivi, generați de undulațiile instinctelor și ale chemărilor ancestrale.

ION MANZATU

In preajma unor mari descoperiri științifice:

STRUCTURA MATERIEI

despre o formă intermediară de structuri vii — organizarea mezocariotă.

Structurile vii sînt sisteme dinamice complexe, caracterizate prin reactivitate la stimulii interni și externi, precum și prin capacitate de autoreproducere, de autoconservare și de dezvoltare. Dacă, bunăoară, virusurile nu pot să se dezvolte și să se înmulțească decît atunci cînd beneficiază de condițiile unui material biologic-gazdă, structurile vii cu organizare celulară — nevirală — se pot autoreproduce, relativ independent, prin procesul de multiplicare celulară. După o multiplicare celulară normală, rezultă, totdeauna, două celule fiice — identice, cu excepția virușilor care — găzduiți de un mediu prielnic — se reproduc nu prin diviziune proprie, ci pe seama componentelor din celulele gazdă.

Principalele substanțe care structurează materia vie sînt apa, unele săruri anorganice și anumiți compuși organici. Constituenții de bază ai moleculelor organice sînt carbonul, hidrogenul, oxigenul și azotul — puțini, extrem de puțini la număr, dar cit de imensă este varietatea de structuri pe care o generează! Dintre compușii organici complecși care stau la fundamentele materiei vii, pe primul loc se situează glucidele (glicos — dulce), lipidele (conținînd, în marea lor majori-

selor vieții, care asigură, în primul rînd, menținerea și evoluția organismelor și apoi autoreproducerea lor, este celula. Privită la microscopul electronic, celula vie ne dezvăluie o structură extrem de complicată în care distingem nucleul, citoplasma și membrana. Mergînd în adîncime, vom constata că în citoplasmă se produc cele mai multe din procesele care susțin viața, ca urmare a colaborării permanente dintre formațiunile subcelulare — numite organite — prezente în acest mediu — dintre care amintim aparatul Golgi, rețiculul endoplasmatic, mitocondriile, lizozomii, ribozomii și altele. Viața organismului nostru — ca și a oricărei viețuitoare — nu se poate menține și perpetua, fără înnoiri celulare și autoreproducere. Fenomenul autoreproducerii — tulburător, complicat și încă incomplet elucidat — este indus din nucleul celulei, unde își au sediul acizii dezoxiribonucleici (ADN) — purtătorii zestre ereditare sau genetice. Iar membrana celulară este structurată astfel, încît în stare normală de funcțiune — avînd o structură destul de complicată — asigură viața normală a celulei cit și schimbul continuu de substanțe cu mediul extracelular.

Nu vom continua investigația spre străfundurile structurale și funcționale ale materiei vii — nivelul cel mai înalt de

Să facem Soarele să lucreze și mai mult pentru noi!

„Ca pe un album de familie”, dr. Ing. Coleta De Sabata, prorectorul Institutului Politehnic din Timișoara, păstrează în biroul său un veritabil album cu „istoria cercetărilor timișorene începută în 1976 în domeniul utilizării energiei solare”, cercetări pe care le-a inițiat, captivînd un numeros colectiv pluridisciplinar. Filă cu filă, urmărîm „harta colaborărilor și realizărilor noastre”, certitudinile incontestabile ale unei surse sigure de energie ce poate să intre în producție nu de mine, ci chiar de azi. Urmărîm hala solară a întreprinderii de produse ceramice din Jimbolia, prima de acest fel din România, ce utilizează căldura astrului pentru uscarea produselor sale (hală intrată în producție la 13 mai 1977). Prima soluție tehnologică validată, verificînd și o soluție de arhitectură solară pentru construcții industriale, se află în funcțiune și azi, cu o rentabilitate marcantă prin economia de combustibili clasici. Urmărîm Stația de la Săcălaz pentru încălzirea bitumului într-un rezervor de mare capacitate — o altă soluție și un alt domeniu de utilizare. Economii de combustibil: 30 tone pe an. Un pas mai departe — concentratorul cilindroparabolic ce reușește să capteze energie calorică pînă la 150 grade Celsius. Pe baza lui s-a construit o altă stație pentru bitum, la Nădălb, în jud. Arad.

Concomitent, în numeroase alte centre și institute din țară se cercetează și se realizează soluții tehnice și tehnologice pentru cîștigarea astrului în favoarea (mai ales) energiei termice. Se comunică rezultate, eficiențe, idei care n-au însă un numitor comun, un indicator colectiv de comparare pentru a ști care, în fapt este mai avantajoasă, mai rentabilă. Pe scurt, din sistemele de captare puse la punct pînă la ora actuală care reușește să imagineze, să capteze o cantitate mai mare de energie din cită dăruiește Soarele locului respectiv și cu ce cheltuieli? Colectivul catedrei de fizică a Politehnicii timișorene, condus de dr. Ing. Coleta De Sabata, și-a asumat astfel cercetarea, concepția și realizarea unui aparat capabil să măsoare intensitatea radiațiilor solare în orice anotimp la orice oră a zilei, în orice loc pe pămînt. Conf. dr. fizician Cristian Marcu, unul dintre realizatori, ne prezintă performanțele. Măsoară intensitatea radiațiilor în registrul de la 30 la 1 200 wați pe metru pătrat. (Se cunoaște că intensitatea acestora variază în funcție de activitatea astrului, de anotimp, de poziția pe cer, de condițiile meteorologice dintr-o zonă sau alta). De ce de la 30 wați și nu chiar de la zero? De fapt, sub 50 de wați pe metru pătrat energia solară nu mai prezintă interes pentru

captare și utilizare. Limita superioară este iarăși o performanță a „Solaris”-ului timișorean, poate fi folosit și în Sahara și la Ecuator; peste 1.360 de wați pe metru pătrat nu apar decît în spațiul extraterestru. Cu un gabarit redus, propriu aparatului electronic moderne, este alcătuit dintr-un captator propriu zis și partea electronică de măsură și compensare automată a diferenței de temperatură. Captatorul a necesitat numeroase calcule teoretice și probe experimentale privind coeficienții de absorbție a energiei și de transmisie pentru a-l face apt, capabil să preia întreaga intensitate a radiațiilor ce cad pe suprafața oglinzii lui active și s-o transmită aparatului de măsură, la rîndul ei foarte precisă, de clasa 0,2. Nu vom intra în toate detaliile tehnice, important este că el rezolvă una dintre problemele cheie în alegerea celor mai bune sisteme constructive de captatori solari și tehnologii de conversie, cîștigînd cele care reușește să preia cit mai mult din intensitatea radiațiilor solare, important este că nu importăm asemenea apa-

rate, în plus „Solaris” este realizat cu componente integral românești. Cei interesați se pot adresa Catedrei de fizică a Politehnicii timișorene.

Dacă problemele captării radiațiilor solare sub formă de căldură sînt cunoscute și rezolvate, terenul pe care se dă încă o aprigă bătălie în cucerirea acestei surse de energie este — iarăși se cunoaște — stocajul, păstrarea căldurii înmagazinate în vederea utilizării în funcție de nevoi și pe întreg parcursul anului, mai ales în sezoanele reci, în perioadele cu cer acoperit.

Colectivul condus de dr. Ing. Coleta De Sabata a abordat și acest teren, intrucît a captat nu înseamnă decît un drum la jumătate și relativ ușor de parcurs pe baza unor legi ale fizicii demult cunoscute. O viitoare căsuță solară-laborator se află în construcție în curtea Politehnicii. O casă în care se va trăi, se va munci, și se vor experimenta trei soluții de stocare a căldurii solare: în pămînt, în apă, în platră. Sub mica ei grădină cu peluze, arbori și flori există

un alt laborator — un uriaș bazin împărțit în alte trei bazine, fiecare testînd una din formulele de stocaj. Laboratorul subteran comunică direct cu acoperișul unde se vor afla captatorii și, desigur, cu utilizatorii din încăperile casei — calorifere, robinete cu apă caldă menajeră. Captatorii vor încălzi printr-un sistem de conducte apă, ce va fi stocată în subteran, prin alte țevi metalice menite să-i păstreze temperatura cu ajutorul izolației — pămînt, pietriș, apă. De acolo, în circuit, va reporni spre folosințele locuinței. Fiecare bazin are aparatul de măsură, urmărîndu-se pierderile de căldură, deci randamentul fiecărei soluții; în laborator se va înregistra și nota zilnic intensitatea radiațiilor, cu ce temperatură pleacă agentul spre „magazia” de stocaj, cu ce temperatură se întoarce, pe zile, pe sezoane, pe ore... Cea mai eficientă va fi o tehnologie a viitorului pentru cartierele de locuințe, pentru adevărate orașe solare. Ele sînt foarte aproape de generația noastră, grație și cercetătorilor din orașul bănățean.

CICI IORDACHE

Către revista Flacăra

Stimate tovarășe redactor șef,

În urma notiței apărute recent în revista „Orizont” din Timișoara, cu privire la publicarea în revista „Flacăra” a celor trei fotografii legate de o serie de efecte privind componentele separate din apa naturală, țin să precizez următoarele:

1. Notița din „Orizont” prinde că, în luna octombrie 1982, într-un număr al său, au fost publicate toate trei fotografiile privind efectele apelor A, B și N, asupra cristalizării sulfatului de cupru. Doresc să arăt că aceasta este o eroare regretabilă, intrucît la vremea respectivă nici nu exista fotografiat efectul apei A.

2. În ceea ce privește intenția ce se desprinde din notița revistei „Orizont” legată de paternitatea descoperirilor și aplicațiilor, inclusiv efectele apelor A, B și N asupra sulfatului de cupru — publicate în adevărată premieră mondială și complet de revista „Flacăra” — doresc să vă precizez că există un document oficial — Brevetul R.S.R. Nr. 77382 pe care îl reproducem în fotocopie anexată, în care unicii autori, stipulați în scris și reali, sînt prof. univ. doctor Ion Mănzatu și subsemnatul. Orice comentariu în legătură cu aceste aspecte la consider de rea intenție și cu gîndul de a pescui în ape tulburi.

— Asocierea altor nume în presa locală

sau de orice fel nu dă dreptul nimănui să se autoconsidere autori la ceea ce nu cunosc și nici nu au participat în realitate.

— Cit privește pe colaboratorul Ing. V. Abrudan, precizez că sînt coautor cu el la multe alte brevete și descoperiri, dar nu și în cazul programului bazat pe brevetul menționat mai sus.

3. În ceea ce privește problema particulară, publicată în premieră integrală și internațională de revista „Flacăra”, doresc să subliniez în mod special că efectele legate de spiralitatea cristalizării diferite a sulfatului de cupru în soluții de apă A, B și N, au fost prevăzute teoretic, încă din 1979, de prof. Ion Mănzatu și realizate experimental în exclusivitate de către subsemnatul în decurs de trei ani de eforturi deosebite și permanent dialog cu cel menționat mai sus.

4. Vă rog, de asemenea, să rețineți că nu dorim nici un fel de publicitate ieftină, cu atât mai puțin discutarea neprincipială și dăunătoare, în coloanele presei noastre, a unor obiective științifice, tehnologice și economice de o importanță deosebită pentru interesele țării noastre. Pentru a fi și mai clar, vă rog să rețineți că tot ceea ce a publicat pînă acum prof. Ion Mănzatu a fost în deplin acord cu subsemnatul, indevschi fiind și eu de aceeași părere cu dînsul că singurul proprietar adevărat asupra descoperirilor și aplicațiilor noastre, ale amîndorura, este poporul român, căruia i le dăruim spre binele și bunăstarea lui.

Există încă multe lucruri care nu se cunosc și ale căror aplicații se vor face cunoscute la vremea potrivită. Cu stimă deosebită,

Gheorghe Lucacl

■ **Paul Orza și Valerian Petrescu** din București ne scriu: „Acum simțem mulțumiri de alimentarea cu apă caldă și rece a blocului „Almo“-3 din complexul „Bucur Obor“, cu mică excepție determinate de defecțiuni neprevăzute“.

■ La scrisoarea Valeriei Mărgărit din Constanța, răspunde **Procuratura Generală**: „Rezoluția prin care s-a confirmat propunerea de neîncepere a urmării penale este netemeinică și nelegală. Ca atare, prin ordonanța noastră din 3 februarie 1983 s-a dispus infirmarea acesteia, redeschiderea și reluarea cercetărilor“.

■ **Gheorghe Tepeș și alți 8 cetățeni din comuna Tulgheș, județul Harghita**, sesizează că de ani de zile microreleul de televiziune din centrul comunei se tot defectează și, deși o echipă de intervenție de la Toplița are în grijă acest releu, trec săptămâni fără ca televizoarele din Tulgheș să poată recepționa. Și sint, ni se spune, peste 250 de abonați.

■ **Direcția circulației din Inspectoratul General al Militei** răspunde la scrisoarea lui Ioan Ilica din Tirgoviște: „Petitionarul a depus contestația la Judecătoria Slobozia, care, admitând plingerea a procedat la anularea procesului-verbal și a amenzii stabilite prin acesta pentru motivul că organul constatator nu a menționat concret în ce a constat atitudinea jignitoare a contravenientului“. Dar petentul arăta clar în scrisoare că, pentru el, pe primul plan nu e amenda ci abuzurile comise în serviciu de „organul constatator“. Răspunsul nu conține nici un cuvânt despre acestea.

■ **Mioara Iosipescu din Galați, blocul II, ap. 39, Tiglina II**, ne scrie că „în acest bloc instalația de apă este deteriorată, fevile sint sparte, apa curge în camere prin pereți, prin tavan“.

■ La scrisoarea lui Andrei Dumitrescu din București ne răspunde **Consiliul popular al sectorului 2** precizând că s-a făcut un control și, într-adevăr, la centrul de carnet din strada Vatra Luminosă nr. 106 s-a găsit carne neexpusă la vinzare, iar gestionarul n-avea caiet pentru evidența banilor personali. A fost sancționat.

■ **Direcția sanitară a județului Galați**: „În urma scrisorii Mariei Ovidenie din Galați s-a dispus Dispensarul medical Corni luarea de măsuri pentru asigurarea permanentă a asistenței medicale în satul Urlești, prin rotația cadrelor medii din dispensar, neputându-se înființa un punct sanitar fix, intrucit numărul populației din localitate este sub 950, așa cum prevede Decretul nr. 296/1983“.

■ **Procuratura Generală** ne răspunde că s-a declarat recurs extraordinar cerut de Bianca Sveascenco din Brașov, strada Castanelor nr. 10.

■ **Asociația de locatari din strada Miron Costin nr. 11 din Dej** sesizează că blocul, dat în folosință de zece ani, are mare nevoie de reparații, lucru ignorat cu — la fel de mare — consecvență de E.G.C.L. Dej.

■ **Victor Sarpe, din Tirgu Neamț, strada 6 Martie, nr. 3, bloc A 2, sc. A, ap. 8**, ne scrie că frigiderului său i s-au schimbat, în timpul garanției, de trei ori agregatul și termostatul. A cerut fabricii producătoare să-i schimbe pacostea frigorifică. Nici un răspuns. A primit doar confirmarea de primire la întreprinderea de frigider Găești a recomandatei nr. 81082, din 16 octombrie 1982.

■ **Ninel Marinescu din Lunca Mare, județul Prahova**, sesizează că navetiștii de pe traseul Paltinu-Cimpina, circa 175 de oameni, au la dispoziție un autobuz de capacitate mică la ora 5,45 „următoarea mașină fiind la 7,30“. Prima mașină se umple în primele 2-3 stații și, adesea șoferii îi lasă pe navetiști în drum. Șansa celor de a doua mașină nu înseamnă numai așteptarea ei în frig, ci și întârzierea la lucru.

■ **Sergiu Subăreanu din Huși, strada Mihail Kogălniceanu nr. 3, bl. II scara A, ap. 8** ne asigură că în „orașul dintre vii“ activitățile culturale-artistice sint prea rare. În ianuarie, s-a anunțat un spectacol care a cucerit urbea. Dar „în prima zi, după ce s-a pus afișul, s-a pus și un alt afiș: «Nu mai avem bilete la spectacolul cu FlorinPiersic»“. Cei care totuși au intrat în sală nu l-au văzut pe cunoscutul actor pentru bunul motiv că acesta n-a venit (n.n. — Poate că F.P. nici nu știa că se află pe afiș).

■ Aflăm de la **Procuratura Generală** că, în urma scrisorii trimise de Dumitra Istrate din Bătești, comuna Țițești, județul Vrancea, s-a declarat recursul extraordinar cerut.

Audiență comentată

Crișă și omenie

A venit în audiență luni, 14 februarie a.c. Îl cheamă Traian Bălc. Are 36 de ani. Este tractorist într-un județ din cele mai îndepărtate de București. Are 4 copii. Cu câțiva ani în urmă niște huligani l-au bătut crunt. Desigur, a urmat procesul. Dar el a rămas suferind. Cele aproape 20 de tăieturi la cap l-au lăsat aproape incapabil să scrie o scrisoare. Deși — spune — pe vremea când a fost la școală a învățat bine și scria frumos. A rămas de asemenea cu un picior bolnav. Tița metalică nu i-a fost scoasă încă. Piciorul e umflat de ani de zile și îl produce dureri cumplite. Medicii din județ nu pot sau n-au timp să-l ajute și i-au spus să nu se ducă în altă parte. În București, pe la cine fusese, nu găsește, zicea, înțelegere. Și n-are nici măcar o scrisoare către revistă. Și nici nu poate să scrie. Dealtfel, tot ce a îndurat el nu încapă în picuri și în registre.

Telefenez la un mare spital. Aflu că directorul e în concediu. Șeful clinicii de ortopedie? E plecat și dumnealui. Cine îl ține locul? Un doctor care, la ora asta, nu mai e în spital. Mă cunosc cu vreunul? Nu. Îmi rămâne doar doctorul de gardă de la ortopedie. Îl aflui numele și numărul de telefon. Un om necunoscut: nu l-am văzut niciodată. Răspunde. Amabil. Înțelege din puține cuvinte ce vreau. Îl voi trimite pacientul. Întil și-nil să-l vadă. Dar ce-o fi înțeles? Convenim să-mi spună dacă l-a internat. La ora 8 dimineața. La 8 fix. Explic omului cu ce autobuz să meargă, dar în minte aud deja un telefon sunând ocupat, cum sună aproape orice centrală când te grăbești și, mai ales, când ești legat de o oră anume.

Nu mai e nimeni la audiențe. Oare-l va interna? Peste citeva ore, acasă. Seara. Sună telefonul. De la redacție. Mi se spune că a telefonat un doctor — cum, nu mă cunoaște? — și a rugat să mi se transmită să nu-l mai caut dimineața la 8 fix: l-a internat pe pacientul acela pe care l-a ținut piciorul bolnav exact pină la poarta spitalului. „Popescu, Mircea Popescu, parcă așa a zis că-l cheamă“.

Intotdeauna sperăm că asemenea oameni există. Marea lor omenie contracarează decisiv motivele dramatice de disperare ale unui alt om. Și îi redau încrederea. Sau starea de sănătate. Uneori îl readuc la viață. Oamenii de aleasă și decisivă omenie există. După o asemenea mărunță întimplare, speranța devine certitudine, adică un fel de haină superbă care ține de cald în orice ger și împotriva oricărui crivăț. Nu se dau recompense pentru bunătate și pentru însușirea elementară de a-ți fi milă, de a nu putea fi indiferent față de suferința unui om, după cum nu există nici o prevedere în nici o lege sau regulament care să oblige la așa ceva. Pentru clipa, pentru clipele lui de bunățate și de omenie ce depășesc chenarul oricăror obligații, îngăduiți-mi aceste cuvinte către un om pe care nu l-am văzut niciodată: mulțumesc, doctore Mircea Popescu, de la Spitalul Brâncovenesc!

DORIN GHERGHINESCU

■ **Din Timișoara, Intrarea Sunețului nr. 1, blocul 221, sc. 1, ap. 10** ne scrie **Anton Olteanu** care, la 10 ianuarie 1983 a cumpărat o bibliotecă „Ana“ livrată de C.P.L. Gherla. Abia după ce a urcat-o în mașină, vinzătorul i-a spus că nu-i poate da și cele 24 de butoane fiindcă n-au sosit de la fabrică. Să vină peste citeva zile. Dar butoanele n-au mai sosit.

■ **Direcția județeană de poștă și telecomunicații Bihor**, în răspunsul la scrisoarea Doinei Albescu din Oradea, scrie: „În sarcina personalului nostru se reține doar vina de a fi grăbit încasarea debitului, supunind la desființarea postului telefonic în cauză cu 15 zile mai devreme, din eroare, motiv pentru care a fost sancționat disciplinar. La 7 ianuarie s-a restabilit legătura telefonică a petentei fără taxe“. Dar situația nefirească a fost creată de o încărcare a notei de plată a petentei cu 769,50 lei pe o perioadă în care a fost plecată din județ iar casa a fost închisă. Asta nu-i interesează pe semnatarii răspunsului, care mai uită să precizeze și numele vinovaților.

■ **Teodor Iftode, Iași, strada Drobeta, nr. 3, bloc Q4, scara B, ap. 20**: „În anul 1947 mama mea a plecat din Moldova cu doi copii, un băiat de 9 luni și o fată de doi ani și jumătate. Au ajuns la București unde au primit ajutor. Fetei a fost înfiată de un cetățean pe nume Nemeș Neculai, strada Tabacului nr. 4, aproape de Podul Grant. Noi, 4 frați și trei surori, împreună cu mama noastră vrem să știm ce s-a întâmplat cu sora noastră“.

■ **Direcția generală pentru dezvoltarea construcțiilor de locuințe social-culturale și administrație locativă din cadrul Consiliului popular al municipiului București** ne trimite următorul răspuns cu data de 8 februarie 1983: „Referitor la articolul apărut în nr. 45 al revistei FLACĂRA în care asociația locatarilor, bloc II/5 din Șoseaua Neagoe Vodă nr. 13-15, reclamă faptul că blocul nu are instalația de gaze în funcțiune, vă informăm că în prezent blocul are instalația de gaze în funcțiune“.

■ **Din Roman ne scrie Dinu Ungureanu**: „La stația PECO din orașul nostru publicul nu este servit corect. Cei de la stație dau benzină peste rind la cunoștințe și cui oferă ceva. Într-o seară, la ora 19,30, m-am așezat la rind după alte 17 mașini, ca să iau dimineața benzină de 100 de lei. Vinzătorul de serviciu, după ora 22, a dat benzină la rude, prieteni, cunoștințe, dar nouă, celor de la rind, nu. Așa se întâmplă de luni de zile: cine stă corect la rind așteaptă ore

bune și asistă la diverse serviri de genul acesta.“

■ **Procuratura Generală**: La scrisoarea Mariei Miculescu din Pucioasa-Miculești nr. 51, județul Dimbovița, vă comunicăm că, examinând cauza, s-a constatat că hotărârile judecătorești criticate sint netemeinice și nelegale, astfel că s-a declarat recurs extraordinar.

■ **Relu Vilcan din Giurgiu, intrarea Luncei nr. 5** ne scrie că în respectivul municipiu nu se găsește sifoane la magazine și că unele publicații se vind cu suprapreț. „Rar găsești un chioșc unde să se vînda. „Flacăra“ sau „Magazin“ la preț oficial“.

■ **Consiliul popular al municipiului Ploiești**, răspunzând scrisorii locatarilor din blocul 15 B.2, bulevardul Republicii nr. 18, arată că s-au luat unele măsuri — s-au dat chiar amenzi pentru ca unitatea nr. 109 Fortuna să nu se consacre murdăriei și poluării. Răspunsul dat în februarie la scrisoarea trimisă de noi la Ploiești în noiembrie precizează chiar că la nevoie, adică dacă mizeria și poluarea se vor menține, atunci — și numai atunci — „se va studia posibilitatea mutării magazinului“. Carevaszică, la voia Fortunei.

■ **Adrian Stănescu din Ploiești, strad Baraolt nr. 5, bloc 40 B ap. 52**, sesizează că a cam dispărut din librării colecția „Biblioteca pentru toți“ și că, de la o vreme, în loc să fie pentru toți, respectivele cărți scoase de Editura Minerva au ajuns să fie mai greu de procurat, cînd apar, la fel ca acele volume care fac senzație nu numai în public, în general, dar mai ales printre librării și prietenii lor.

■ În **FLACĂRA nr. 51** din 1982 această pagină cuprîndea și scrisoarea lui Gheorghe Moise din Bărbătești, Vilcea, în care cerea sprijin pentru procurarea unei cărți. A și primit-o, chiar de la autor. Titlul exact: „Bătălia din zona Sibiu-Ciineni“. Numele autorului exact: colonel (r) dr. Victor Anastasiu.

■ **Procuratura Generală** ne înștiințează că s-a declarat recurs extraordinar cerut de Paraschiva Burchiu din Cimpina.

■ **Iancu Teodora, Urziceni, strada Pionierilor nr. 8, bloc B 4, ap. 1**: „În orașul nostru ni se furnizează căldură 3 ore pe zi din 24, în două reprize egale, dimineața și seara. Apă caldă avem numai 2-3 ore săptămînal și curge numai la parter și la etajele unu și doi. În oraș, la cei ce stau în blocuri cu încălzire centrală, funcționează peste 400 de sobe cu petrol și motorină și cel puțin tot pe atîte radiatoare electrice cu care abia ridicăm temperatura la

16-18 grade dimineața și seara cînd funcționează și centralele termice, că, în rest, abia reușim să avem 12-15 grade.“

■ **Ion Panait, București, strada Săcele nr. 6, sectorul I**: Deoarece boala mea a survenit în timpul și din cauza îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, am fost pensionat. Dosarul a ajuns la casa de pensii a sectorului I. Mi s-a acordat gradul II de invaliditate pe 6 luni fără drept de muncă. Dar, de la data pensionării — 28 august 1982 — nu am primit nici un ban iar copilul meu n-a primit alocația de stat.

■ **Consiliul popular Moinești** ne răspunde că, în urma solicitării din scrisoarea lui Pavel Pușcașu din Moinești, strada George Enescu, bloc A 4, ap. 38, biroul executiv al consiliului popular din localitate, în ședința din 4 februarie a repartizat Uzinei „Tehnoton“ din Iași o cameră corespunzătoare, necesară atelierului de reparat aparate electrice în garanție, la Moinești.

■ **Vasilica Simion**, asistentă medicală pediatră a fost transferată la 25 octombrie 1982 de la Spitalul Ștefănești la Spitalul Racovița, ambele din județul Argeș. Dar planificatoarea Maria Soare a tot amînat-o cu nota de lichidare, spunîndu-i mereu că nu e gata. Tergiversarea a continuat luni de zile, iar Vasilica Simion a rămas restantă cu plata ratelor la O.C.L. Poate face cineva lumină în această încurcătură!

■ Ne scriu din Arad douăzeci de muncitori de la Întreprinderea „Tricoul roșu“, cerînd o mină de ajutor pentru colega lor Eudochia Hanga, muncitoare foarte bună, mamă a doi copii. Degradarea prin alcoolism a soțului acesteia, Florian Hanga, a culminat la 14 februarie 1982 cînd și-a alungat din casă nevasta și copiii, fără a le da măcar lucruri necesare pentru a se muta iarna. Nu i-a mai primit. Instanța a hotărît reîntregirea în spațiu a mamei și evacuarea lui Florian Hanga. Executorul a refuzat să se ducă să-și facă datoria. Culmea, dosarul s-a pierdut. S-a deschis o nouă acțiune. Aceași hotărîre. Care iar nu se execută. Așa că mama cu copiii peregrinează pe la rude.

■ **Ion Epreanu, strada Aviator Iliescu, nr. 5 București**: Vă mulțumesc foarte mult. Datorită intervenției dumneavoastră la I.C.A.B. am rezolvat problema.

■ **Ion Albu, strada Zorile nr. 2, bloc I.P.E.G., scara A, ap. 15 Caransebeș** a cumpărat „un cauciu tipul D 111 155/13“ produs de fabrica de anvelope „Victoria“ din Florești, județul Prahova. La un rulaj de 2865 de kilometri, obiectul a făcut explozie. „Experții consultați la mai multe centre de vulcanizare mi-au spus că e defect de fabricație și nu poate fi remediat“. Hirbul a fost expediat la producător de la 15 iunie 1982. Care producător, de atunci meditează.

■ **Din Brașov, ne scrie Radu Fruntes**: A fost splendidă ediția a XV-a de anul acesta a tradiționalei sărbători „Iarna la Șirnea“. Iată și o fotografie de la Șirnea.

■ **George Marinescu, București, aleea Măgura vulturului nr. 9, bloc 435, scara B, ap. 41**: „Conform recomandărilor publicate, am solicitat și eu acel vin tonic pe care îl prepară Centrul din strada Horațiu nr. 10. Am primit o înștiințare despre închiderea activității pină în primăvară, intrucit nici pină acum nu s-au introdus gaze pentru încălzirea clădirii și pentru tratament“.

■ „Acum patru ani, un teren nefolosit din satul Letca Veche, comuna Letca Nouă, județul Giurgiu, a fost amenajat și transformat în teren de fotbal. De curînd a fost arat. Tinerilor din acest sat le rămîne doar terenul din centrul de comună, la 7 kilometri. Probabil, ca să fie stimulați“. Semnează Miu Marian din Letca Veche.

■ **Rodica Ardeleanu și un grup de lucrătoare din cadrul I.C.S. mărfuri alimentare din Satu Mare** semnează o scrisoare în care sesizează că magazinul cu autoservire nr. 1 UNIC din strada Ștefan cel Mare nr. 1 n-a avut niciodată încălzire. Și n-are nici acum. Și nu e bine. E frig. Multe lucrătoare de acolo s-au îmbolnăvit, iar compoturile îngheață în borcane, iarna.

■ **Ioan Gavrilă din Sighișoara** ne scrie că, de doi ani nu găsește o anvelopă și o cameră

pentru MOBRA lui personală, deși a căutat și în Mediaș, Agnita, Dumbrăveni, Sibiu, Tirgu Mureș, București, ba chiar și la Uzina „6 Martie“ Zărnești.

■ **Gheorghe Voșeniuc din comuna Piatra Șoimului, județul Neamț** ne asigură că stațiunea balneoclimaterică Negulești se află într-o nefericită stare de părsire, deși mai de mult era foarte bine gospodărită iar apele sint excelente pentru suferinzi de reumatism, anemie, boli de piele, rahitism, afecțiuni pulmonare.

■ **Elena Mirea din București, bulevardul Apicultorilor, nr. 16 sectorul I** a cumpărat la 6 mai 1981 un televizor „Diamant 256“ de la magazinul UNIREA. Aparatul, defectat în timpul garanției, a stat mai mult la reparat de șase ori — la Laboratorul 13 Decembrie.

■ **Din Iași ne scrie profesoara Elena Popa, strada Ștefan cel Mare nr. 7** că prin unele școli din municipiu și-au făcut apariția doi organizatori de spectacole din partea Casei de ajutor reciproc a pensionarilor, pe nume Uilecan și Alfons Radvanschi, care difuzează copiilor bilete, la prețuri desful de piperate, cu promisiunea că vor da niște spectacole extraordinare. În realitate, în aceste pseudo-spectacole joacă și cîntă niște diletanți ce nu au nimic comun cu arta românească, ba chiar pun în pericol gustul copiilor pentru frumos.

DORIN GHERGHINESCU

Poșta redacției

■ **Alexandrina și Constantin Uță**: București: Desfacerea infirmității poate fi cerută de către înfiat, părinții firești ai acestuia, instituțiile de ocrotire, unitatea tutelară, organe ale administrației de stat, precum și procurorul, dacă aceasta este în interesul înfiatului. Dv. nu vă încadrați în reglementarea susmenționată.

■ **Aurel Voșețiu — Gorki (U.R.S.S.)**: Îi puteți scrie la Centrul medical de fonaudiologie și chirurgie funcțională ORL, str. Mihail Cioranu nr. 21, sect. 5, București.

■ **Victor Cănoaioiu — Trg. Jiu**: Nu ne-ați precizat gradul de invaliditate. Reveniți. ■ **Elisabeta Vulpecu — Negrești (Argeș)**: Chiar dacă ați născut opt copii, toți fiind în viață, nu vi se poate reduce vîrsta de pensionare, deoarece nu aveți vechime în muncă de cel puțin 25 de ani.

■ **Doina Plăcintă — Moldova Veche (Caraș-Severin)**: Da, se ia în considerare ■ **Ricui Manta — Fălticeni**: Nu se poate să nu existe în Fălticeni un medic care să nu vă scape de necazul pe care, îl aveți ■ **Ioan Petru — Belinț (Timiș)**: În situația dv. nu se cumulează, sîntei invalid de război gradul III ■ **Iuliu Lazăr — Oradea**: „Metodologia“ o puteți afla interesîndu-vă pe plan local ■ **Victoria Popescu — Năvodari (Constanța)**: Mai aveți. Nu îndepliniți nici una din condiții (vîrstă și vechime în muncă) ■ **Ioja Andar — Gh. Gheorghiu-Dej (Bacău)**: Încadrarea este corectă ■ **Petrișor Hurmuz — Cluj-Napoca**: În cazul celor care nu au drepturi locale în imobil, dar care au fost primiți în locuința de titularii suprafetelor respective pe perioade ce depășesc 15 zile în cadrul aceleiași luni calendaristice, există obligația de a se contribui pentru întreaga lună la plata cheltuielilor comune ■ **Sebastian Moraru — București**: Intrucit pe timpul cit ați urmat școala de maistri nu mai erați încadrat în muncă, perioada respectivă nu constituie vechime în muncă ■ **Victor Gorgan — Unțeni (Botoșani)**: Fiul dv. poate beneficia de cărucior numai contra cost ■ **Nicolae Tănase — Borlești (Neamț)**: Dv. și soția sîntei pensionari de stat, nu ați muncit în C.A.P., deci nu puteți beneficia de lot în folosință ■ **Titus Furdul — Cluj-Napoca**: Ne scrieți: „e necesar și e timpul să intrați în tainele dosarului penal...“. Nu e nici timpul și nici necesar atîta vreme cît nu știm despre ce este vorba.

MARGA NEDELEA

● „FLACĂRA“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10-13.

LA ÎNCEPUTUL UNUI NOU TURNEU

Inspirată înțelegere a nevoilor tineretului român,
răsplată a devotamentului artistic și patriotic

Zilele trecute, la sediul C.C. al U.T.C. a avut loc festivitatea decernării premiilor pentru activitatea Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar pe anul 1982. Festivitatea a fost deschisă de tovarășul Nicu Ceaușescu, secretar al C.C. al U.T.C. Au participat activiști din conducerea organizației de tineret.

Au fost acordate: **Marea cunună a copilăriei** Mariei Amariei din Rădășeni, Suceava; **Distincție pentru merite în activitatea cenaclului** lui Arpad Domokos din Miercurea Ciuc; **Distincție pentru compoziție** lui Alexandru Zărnescu din București pentru „Dor de Eminescu”; **Premiul pentru umor** grupului craiovean Mesaj și lui Nicolae Cenani din Cluj-Napoca; **Premiul pentru debut** Sandei Lăcătușu din Cluj-Napoca, lui Costas Caracostas din București și lui Raul Cârstea din Buzeni, Prahova; **Marele premiu pentru debut** lui Majai Gyözö din Reghin și Tatiane Filipoiu din Făgăraș; **Premiul de interpretare** pentru Ildiko Szabo din Arad, grupul Flacăra pop și Ducu Bertzi din București; **Premiul pentru creație** lui Valeriu Penișoară din Duda, Vaslui, grupului constănțean Poesis și lui Constantin Dragomir din București; **Premiul de consacrare** grupului bucureștean Iris și Mihaelei Popescu din Suceava; **Premiul pentru slujirea scenică a poeziei** lui Adam Erzsebet din Tg. Mureș

și lui Mihail Stan din București; **Premiul de popularitate** grupurilor Pro Musica din Timișoara și Ecoul din Reghin; **Marele Premiu** lui Ștefan Hrușcă din Ieud, Maramureș, și Vasile Șeicară din Galați. Pentru contribuția la conceperea și desfășurarea activităților cenaclului a fost acordat **Premiul Special** poetului Adrian Păunescu. După cum a fost deja anunțat, s-au mai acordat și alte premii și distincții.

Subliniind importanța actului artistic și de cultură pe care-l constituie cenaclul, integrat preocupărilor de largă cuprindere inițiate de organizația revoluționară de tineret la indicațiile președintelui Nicolae Ceaușescu, secretarul C.C. al U.T.C., tovarășul Nicu Ceaușescu, după ce a înmănat diplomele pentru anul 1982, a adresat calde felicitări tuturor celor prezenți pentru activitatea desfășurată, remarcând totodată aportul Cenaclului Flacăra în educarea tinerei generații în spiritul concepției revoluționare, larg umaniste a partidului nostru. Arătând că premiile acordate sînt semnul prețurii activității educativ-patriotice desfășurate de cenaclu, care a răspuns cerințelor obiective create prin evoluția tuturor sectoarelor de activitate social-umană, secretarul C.C. al U.T.C., tovarășul Nicu Ceaușescu, a urat membrilor Cenaclului Flacăra succes în evoluțiile lor viitoare.

Pentru minunatul cadru creat, conducătorul cenaclului a adresat cuvinte de sinceră mulțumire tovarășului Nicolae Ceaușescu, inițiatorul acestor largi acțiuni, promotorul politicii culturale instaurate azi pe temeiuri noi, a cărei cerință fundamentală impune ca accesul la cultură al maselor largi să se facă în deplină libertate și cu permanentă preocupare pentru valoare. Mulțumind alături pentru cuvintele adresate, cit și pentru modul în care a știut să coordoneze activitatea cultural-artistică și educativ-patriotică a Cenaclului Flacăra, răspunzând prin aceasta nevoii tinerilor de a avea valori, poetul Adrian Păunescu a arătat în numele tuturor celor prezenți recunoștința sa conducerii organizației revoluționare de tineret, tovarășului secretar Nicu Ceaușescu, în atribuțiile căruia s-au aflat în acești ani și grijile cenaclului. Remarcabilă este, s-a spus în continuare, deschiderea cu care a fost privită această manifestare încă de pe vremea în care multe dintre realizările sale, cu care ne mîndrim azi, erau abia intenții.

Dovadă modul în care au fost înțelese imperatiivele artei noi au stat în numeroasele noastre manifestări cîntecele cenaclului dintre care au fost alese, la sfîrșitul acestei ședințe festive, spre a fi cîntate, câteva dintre cele mai semnificative.

Ca o urare de drum bun

Localitatea: Tirgoviște, 18 februarie 1983, orele 18, Sala sporturilor.

Durată: 6 ore și jumătate.

Număr de spectatori: 4.000.

Calitatea spectacolului: Foarte bună.

Atmosfera: caldă și primitoare, ca un

cuvînt de drum bun la începutul

acestui nou turneu.

Noutăți: A debutat excelent grupul bucureștean „Monolit”. A revenit grupul feminin „Ecoul”, din Reghin. Semnalăm, de asemenea, prezența actriței Adam Erzsebet din Tg. Mureș, prezentînd și o noutate: „Cine iubește și lasă”, cîntec din repertoriul Mariei Tănase. Ildiko Szabo lansează cu succes noua variantă a cîntecului „Dona, Dona”.

Aportul organizatorilor: Foarte bun. Mulțumim de aceea pe această cale conducerii de partid a județului Dimbovița, primului său secretar, tovarășul Florea Ristache, pentru preocuparea manifestată față de nevoile tinerilor. Mulțumim de asemenea colaboratorilor noștri, reprezentanții organizației de tineret a județului.

După trei săptămîni de pauză bine-meritată în activitatea cenaclului, întîlnirea de la București, de la sediul revistei Flacăra, marchează începutul unui nou drum la capătul căruia vor fi satisfăcute alte și alte cerințe exprimate de mii de tineri din 16 județe, cite sînt prevăzute de traseul acestui nou turneu. Conducătorul cenaclului, poetul Adrian Păunescu, urează tuturor bun venit, exprimîndu-și totodată speranța unei colaborări fructuoase, lipsită de false probleme. Apelul adresat celor mai vechi membri pentru a ajuta la rapida integrare a celor mai noi este recepționat în deplină înțelegere. Cîntăm cu toții „Fie să renască numai cel ce har / Are de-a renaște curățit prin jar / Din cenușa-i proprie și din propriu-i scrum / Astăzi ca și mine, pururi și acum” și parcă începem să ne regăsim. Primim cu bucurie, prin intermediul profesorului Ilie Danilov, vestea că la Beijing acolo unde dumnealui este profesor de limba și literatura română, elevii săi cîntă și recită din creațiile membrilor cenaclului, a cărui faimă — iată, se dovedește, a depășit hotarele țării.

În culisele sălii din Tirgoviște, arhiplî-nă întocmai acelora lasăte în urmă de turneul trecut, încercăm să ne acordăm glasurile care ne sună parcă un pic străine. Vrem și sperăm să ne acordăm cu noi înșine cit mai repede cu putință. Pentru public, oricare dintre spectacolele noastre trebuie să fie la fel de înalt, pe

cit e a fi nerăbdarea lor de a ne vedea. Noutățile și revenirile ne bucură toate, dîndu-ne totodată și febra unui sentiment de îndreptătită curiozitate. „Ecoul” din Reghin deschide după ce consemnăm prima noutate: semnalul nostru de începere, aici la Tirgoviște, este „Viitorul” lui Nicolae Labiș, poezie programatică pentru care Valeriu Penișoară a scris muzica.

Actrița Adam Erzsebet, revenită printre membrii cenaclului, aduce în bogăția recitalului său de mare valoare o noutate mult aplaudată atît în intenție cit și ca realizare, cîntecul Mariei Tănase „Cine iubește și lasă”. Ildiko Szabo, tînăra și talentata cîntăreață din Arad, a cărei voce se poate desfășura în toate registrele, vine și ea cu o noutate: o altă variantă a cunoscutului cîntec „Dona, Dona”. Varianta acestei noi traduceri, ca și precedenta dealtfel, aparține poetului Adrian Păunescu.

În spate, în culise unul dintre membrii vechi ai cenaclului, Nicu Alifantis, venit (de ce oare?) cu un tren de seară, refuză să intre în scenă argumentîndu-și poziția prin aceea că s-a plictisit de cenaclu, că dat fiind că a fost trimis aici de superiorii săi de la teatrul la care lucrează, a venit dar nu are nici o dorință și deci nici plăcerea de a fi aici. Și toate acestea acum cînd este deja un nume, cînd și-a rezolvat multe dintre problemele sale de viață mai ales prin oameni și conjuncturi apropiate cenaclului. Să fie arta o formă de existență conjuncturală? Noi sîntem de altă părere! Păcat pentru un slujitor al muzicii tînere născută din arderea pentru Idee. Imaginii acesteia i-o preferăm pe aceea a impresionantului moment din final, realizat dirijorul de Adrian Păunescu la cîntecul „La adio”, spațializat și panoramat într-un ingenios joc realizat cu participarea tuturor părților sălii. Spectacolul de la Tirgoviște a fost în întregul său ca o urare de drum bun la un nou început.

„Publicul amiral vrea să cînte”

Localitatea: București, 19 februarie

1983, orele 18, Sala Polivalentă.

Durată: 7 ore și 30 de minute.

Număr de spectatori: aproape 10.000.

Calitatea spectacolului: foarte bună, descoperindu-și în această seară cu

pregnanță valoarea sa educativă.

Atmosfera: entuziasă, antrenantă și competitivă.

Noutăți: Au debutat, în mod ghinionist — Sorina Moldvai și Dan Dumitriu; neconvîngător — grupul „Negativ”; neutru — Arina Băjenaru.

Aportul organizatorilor: remarcabil în condițiile în care Sala Polivalentă foarte solicitată a fost pusă în timp

util la dispoziția cenaclului. **Mulțumim pentru sprijin și înțelegere conducerii de partid a municipiului București, tovarășului prim-secretar Gheorghe Pană și tovarășului Radu Nicolae, prim-vicepreședinte. Salutăm ajutorul prietenilor noștri de la organizația de tineret a Capitalei, pe toți cei care s-au implicat în bunul mers al acestui spectacol. Mulțumim cu deosebire personalului Sălii Polivalente de la lumini și sunet, care au făcut din acest spectacol un adevărat regal.**

Pornind de la întrebarea ce avea să revină sub diferite forme și în bilețelele primite în cursul serii vizind comportarea publicului la spectacolele muzicii tînere manifestarea aceasta a fost un exemplu educativ cit se poate de convingător.

Revenim în scenă după 10 minute de răgaz lăsate publicului spre a se așeza și de aici manifestarea noastră avea să curgă fără reproș. Și dacă debuturile propuse la început n-au avut darul să convingă, toți ceilalți membri ai cenaclului au urcat treptele succesului în acest adevărat templu al muzicii tînere. Micuța Maria Amariei, care venise doar să-și ridice premiul acordat de conducerea C.C. al U.T.C. și-și lăsase acasă costumul popular în care obișnuia să cînte, are sentimentul că aduce artei și tradiției o impietate apărînd în rochița sa de stradă.

Poezia avea să-și afle și ea rostul în încercarea noastră de a da tinerilor o imagine cit mai exactă despre dimensiunile sufletului lor. Apariția actorilor Mihail Stan, recitînd excepțional poezie de substanță, cum este și aceea a lui Ion Gheorghe spre exemplu, și Adam Erzsebet dînd aici cea mai bună interpretare pe care am auzit-o poeziei „Insomnie” a lui Adrian Păunescu, este primită cu extraordinară bucurie.

Momente impresionante de mare emoție au fost acelea în care s-au cîntat la îndemnul sălii cîntecele de țară ale cenaclului: „Publicul amiral vrea să cînte! Publicul amiral vrea să fie alături de președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de toți cei care cîntesc și sîrbătoresc azi eroii ce s-au jertfit pentru viitorul nostru! Să cîntăm împreună „Trăiască România”, să cîntăm pentru eroii din '29—'33, pentru viață, pentru noi! Trăiască libertatea!” (Marinel Tutunaru, Uzinele Timpuri noi). Cîntecul acesta nu avea să se termine cu totul cînd vocile reunite ale tuturor scandînd: „Stîma noastră și mindria — Ceaușescu, România!” aveau să ne determine să-l reluăm. Și tot publicul, fantastic public regăsit aici, prin reacția sa, avea să determine evoluția programului nostru în continuare. Se scandează din nou: „Ceaușescu pentru pace! Ne mîndrim cu tot ce face!”. Cîntăm deci „Să fie pace-n lume” și „A treia pace mondială”.

CONSTANTIN DRAGOMIR

...Și un spectacol de nota 20

Localități: Pitești, 20 februarie ora 18, Sala sporturilor; Cîmpulung Muscel — 21 februarie, ora 18 și 22,10, Casa de cultură; Curtea de Argeș — 22 februarie, ora 18, Casa de cultură.

Durate: 7 ore și 30 minute la Pitești, 3 ore și 45 minute primul spectacol la Cîmpulung Muscel, 4 ore și 25 minute cel de-al doilea spectacol. 6 ore la Curtea de Argeș.

Număr de spectatori: 4.500 la Pitești; 1.000 la fiecare spectacol de la Cîmpulung Muscel; 1.000 la Curtea de Argeș.

Calitatea spectacolelor: Bun la Pitești și Cîmpulung, extraordinar cel de-al doilea la Cîmpulung, bun la Curtea de Argeș.

Atmosfera: Nemaipomenită în tot județul, cei 3.000 de oameni care înconjuraseră Casa de cultură din Cîmpulung determinîndu-l pe conducătorul cenaclului să accepte organizarea celui de-al doilea spectacol, spectacol „la cea mai înaltă cotă a vibrației”.

Noutăți: „Doar ochii” versuri Mircea Micleu — „Poesis”.

Aportul organizatorilor: Foarte bun, și ne folosim de acest prilej pentru a aduce mulțumirile noastre conducerii de partid Argeș, personal tovarășului prim-secretar Ion Sirbu și prietenilor noștri de la U.T.C. care ne-au fost pe tot parcursul de un real sprijin și folos.

Noutăți: La Curtea de Argeș s-a ascultat în sală o casetă primită de Adrian Păunescu din China, pe care era înregistrată o emisiune în limba română de la Radio Beijing, emisiune în care o tînăra cîntă excepțional, în românește, „Ordinea de zi”.

Debut: debut excepțional, Anca Heroin, elevă în clasa a IX-a. De fapt, revine după 4 ani.

După cum a început spectacolul la Pitești nimic nu anunța triumful din Argeș. Un scaun subred niciodată nu prevestește lucruri bune. Dar semnele au fost înșelătoare. Sala, publicul din Pitești, minus negăsiții șoferi de la Salvare, au fost orchestra unui concert în crescendo cu momentul maxim de forță în cel de-al doilea spectacol de la Cîmpulung Muscel.

Poate am grăbit (cum zicea într-un billet cineva) venirea primăverii aflîndu-ne în aceste zile la Argeș. Spectacolele din județul Argeș s-au desfășurat în nota obișnuită, dacă notă obișnuită înseamnă foarte bine, notă depășită în cel de-al doilea spectacol de la Cîmpulung, unde începutul a fost de nota 20 și așa a și rămas pînă la final; un spectacol de nota 20, într-o sală care recepta din plin la ora 2 și 25 minute regalul de poezie susținut de conducătorul cenaclului, la cererea, imposibil de rezolvat altfel, a publicului, iar finalul a fost de fapt un moment de grea despărțire de un public care ne cerea în bilete: „Dacă am putea, v-am pune în piept ca mărțișoare”.

În toată această microstagione, publicul argeșean a făcut încă o dată dovada rafinamentului. La Pitești, Adrian Păunescu a propus să se întocmească un top al cenaclului, opțiunile fiind un exemplu de bun gust. Ca o curiozitate, topul serii a fost cîștigat de Ștefan Hrușcă și Vasile Șeicară la egalitate, ei pendulînd pe primul loc în folk, la această oră, precum Anișoara Cușmir și Vali Ionescu în atletism, locul doi fiind ocupat de grupurile „Ecoul” și „Poesis”.

AL. BERTZI

Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele: 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837.

PROGRAMUL CENACLULUI FLACARA

Vineri, 25 februarie — TIRGU JIU
Sîmbătă, 26 februarie — MOTRU
Duminică, 27 februarie — PETROȘANI
Luni, 28 februarie — PETROȘANI
Marți, 1 martie — PETROȘANI
Miercuri, 2 martie — HUNEDOARA
Joi, 3 martie — DEVA
Vineri, 4 martie — ARAD
Sîmbătă, 5 martie — ARAD
Duminică, 6 martie — TIMIȘOARA
Luni, 7 martie — TIMIȘOARA
Marți, 8 martie — LUGOJ
Miercuri, 9 martie — CARANSEBES
Joi, 10 martie — RESITA
Vineri, 11 martie — MOLDOVA NOUA
Sîmbătă, 12 martie — HERCULANE
Duminică, 13 martie — ORȘOVA
Luni, 14 martie — DROBETA-TR. SEVERIN
Marți, 15 martie — CRAIOVA
Joi, 17 martie — CRAIOVA
Vineri, 18 martie — SLATINA
Sîmbătă, 19 martie — PITEȘTI
Duminică, 20 martie — BUCUREȘTI
Luni, 21 martie — SLOBOZIA
Marți, 22 martie — BRAILA
Miercuri, 23 martie — TULCEA
Joi, 24 martie — CONSTANȚA
Vineri, 25 martie — MEDGIDIA
Duminică, 27 martie — BUCUREȘTI
La Timișoara, cererea este atît de mare, încît probabil vom dubla numărul de spectacole.

Flacăra revine

Ne-am adresat unor cadre din conducerea ministerelor vizate în articolul publicat în nr. 2 (14 ianuarie a.c.) privind valorificarea la scară națională a unei materii prime de care țara noastră dispune în cantități uriașe și într-o bogăție de substanțe minerale de învidiat, un mineral care pe plan mondial este tot mai intens cercetat, exploatat, utilizat.

Răspunsul Ministerului Petrolului Avem nevoie, sintem interesați, dar...

Ministerul Petrolului a fost prompt. Inginerul Nicolae Ionescu, director adjunct al Direcției pentru coordonarea producției de țif și gaze, precizează dintru început că „avem nevoie, sintem interesați să înlocuim sitele moleculare și silicagelul — produse scumpe — cu tehnologia pe bază de granule de tuf la uscarea gazelor naturale. Cercetătorii noștri — respectiv inginerul de petrol Valer Pop și chimistul Marius Cucuiat — de la Institutul de cercetări și proiectări pentru petrol și gaze din Cimpina au realizat practic cercetarea. Granulele au dat rezultate. Autorul ideii este chiar Marius Cucuiat”. Luăm legătura cu cercetătorul. Este de părere că, deși nu au atins încă performanțele sitelor moleculare, le poate înlocui, deocamdată, într-o primă fază, la gazele asociate nu și la cele pure. Pentru acestea din urmă se experimentează încă la instalațiile de uscare a gazelor de la Deleni și Tăuani, în Transilvania. Omologarea produsului și a tehnologiei a avut loc, încă din faza pilot, în 1981, iar în octombrie 1982 s-a definitivat. Reținem mai departe de la tovarășul director Nicolae Ionescu faptul că „sint o problemă interesantă din punct de vedere economic, al eficienței, în plus, granulele de tuf au și o rezistență mecanică mult mai mare față de celelalte produse”. Institutul de la Cimpina a efectuat și studiul de eficiență în baza căruia a formulat chiar și dinamica necesarului la producția de gaze a țării și apreciază că aceasta ar avea nevoie cam de 500 tone anual. „Pe această bază cel de la Cluj și-au realizat pilotul industrial (o instalație de microproducție n.a.) care trebuia să intre în funcțiune — așa ne-au promis — în trimestrul IV 1982. N-a intrat. Este realizată capacivă având în vedere cererea noastră. Le-a solicitat și Trustul petrolului Tg. Jiu și Trustul Arad și Centrala gazului metan. Menționați că noi îi rugăm să urgeteze punerea lui în funcțiune. Așteptăm produsul și să ne dea cât avem nevoie”.

Răspunsul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare

„Important este ca această idee să nu moară”

Am bătut mult la porțile Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare până ce am aflat audiență. Insistențele noastre s-au finalizat în discuții interesante și în concluzii și mai interesante, menite să rupă unele inerții, să sporească interesul față de cercetările existente și — sperăm — să se urgeteze utilizarea în agricultură a celor mai valoroși zeoliți naturali, cu conținuturi atât de bogate în minerale utile.

În jurul tehnologiei „suport pentru condiționarea pesticidelor” (care ar duce la un pas important, de calitate, în domeniul industriei românești de pesticide, al modernizării și înnoirii totale a producției în folosul pământului și al hranei noastre a tuturor) purtăm un îndelung și complicat dialog cu dr. ing. Florea Paulian, directorul Institutului de cercetări pentru protecția plantelor, și cu dr. ing. Ioan Popescu, specialist în domeniu, din Direcția pentru cereale, plante tehnice, fond funciar a ministerului. Dr. ing. Paulian este nu numai cunosător al problemei, este chiar inițiatorul în România, acum un deceniu și mai bine, al cercetărilor în vederea realizării în țară a pesticidelor granulate. Cele mai moderne, mai lipsite de nocivitate pentru sol și plantă, pentru mediu înconjurător și pe care le importăm. Este un pasionat cercetător în această privință, a elaborat și publicat de curând chiar și un tratat. Un prim suport propus de mineralogii și obținut în țară a fost (este) diatomita din județul Constanța. Dar costă enorm, fiind vorba de o tehnologie mare consumatoare de energie. Și totuși, pentru a reduce importul de pesticide granulate s-au făcut insistente intervenții de către trei ministere — al agriculturii, al chimiei și al minelor — pentru suplimentarea cotei de combustibili lichizi pentru producătoarea granulelor de diatomită. Întreprinderea minieră Dobrogea. Suportul din granule de tuf, în schimb, se obține — cum spuneam data trecută —

prin preparare fizică, printr-o tehnologie mult mai ieftină, reducându-le foarte mult prețul de livrare, aproape la 2-3 lei kilogramul. Dr. Paulian ne spune că „am fost omul care a participat la toată această frământare”, dar că M.A.I.A. nu poate

să-și impună punctul de vedere în fața stăruinței active noi condiționate în granule de tufuri. Cu avantajele pe care le poameam mai sus. Nu e interesat, deoarece producția de insecticide, de pesticide în general este ruda săracă a combinatelor chimice, care au ca producție de bază alte substanțe. Ponderele lor este neînsemnată față de produsele de bază și astfel nu cointeresează. (Cifra lor mare de afaceri, o cifră incomensurabilă, este în altă parte, e adevărat, în starea pământului, sănătatea mediului, sănătatea populației, dar tot în această țară unde trăiesc, muncesc, unde își au urmașii, copiii, și fabricanții de pesticide!).

Ecouri Nume noi pe lista retrograzilor

În calitatea mea de biolog, specializat în hidrobiologie, am așteptat de mult o punere în discuție a problemei utilității tufurilor vulcanice, iar articolul dv. „Starea la zi a tufurilor vulcanice” mă îndeamnă să vă scriu.

Ca cercetător la Centrul de cercetări biologice din Cluj-Napoca am condus și coordonat, începând cu anul 1977, mai multe teme care se refereau la posibilitatea utilizării tufurilor vulcanice în domeniul acvatic, mai concret, în epurarea apelor, în hrana peștilor, îmbunătățirea condițiilor de transport a peștilor, combaterea fenomenelor de „înflorire” a apelor etc. Munca pasionată a numeroși specialiști (au mai colaborat chimiști de la Institutul de învățământ superior-Oradea, chimiști și fizicieni de la Institutul de igienă din Cluj-Napoca, hidrobiologi de la Stațiunea de cercetări „Stejarul”-Pingărași și, desigur, specialiștii în tufuri de la Institutul de cercetări și proiectări miniere pentru produse nemetalifere din Cluj-Napoca) s-a concretizat prin aproximativ 10 lucrări susținute la diverse simpozioane, câteva propuneri de invenții trimise la OSIM, solicitări de a trimite lucrări la congrese și conferințe internaționale etc.

Din păcate nu am reușit să finalizez toate temele începute, unele ajungând la nivel de pilot, căci în toamna anului 1980 am părăsit Centrul de cercetări biologice din Cluj-Napoca pentru a mă muta împreună cu familia în județul Timiș, ele fiind însă continuate de colectivele de cercetare amintite mai sus.

Fără a aduce noutăți senzaționale față de ceea ce se știa pe plan internațional, cercetările noastre au evidențiat că tufurile clinoptilolitice din țara noastră au calități similare cu cele utilizate de mulți ani în țări ca Japonia, S.U.A., Bulgaria, Ungaria etc. în scopuri de epurare a apelor reziduale, în hrana animalelor, transportul peștilor etc. În acest sens s-a dovedit în condiții de laborator o reținere în tuf de pină la 70-90% a cesiului și stronțului radioactiv, de asemenea, a amoniacului din apele piscicole cit și din containerele de transportat peștii. La nivel de pilot s-au obținut sporuri de producție de 15-20% la crap și păstrăv. Fără a avea practic o valoare nutritivă, tuful vulcanic administrat în bălțile puternic eutrofe poate reduce nivelul azotului amoniacal, îmbunătățește oxigenarea apei, modifică favorabil calitatea algoflorei, determină dezvoltarea mai abundentă a zooplanctonului și prin aceasta contribuie la creșterea producției de pește.

Experimentările efectuate în laborator ne-au condus la concluzia că tufurile vulcanice pot limita „înfloririle” cauzate de algele albastre toxice, frecvente în bălțile noastre piscicole, fără a avea efecte negative ale algicidelor în prezent utilizate. Este o idee originală, nemenționată în literatura de specialitate, care ar merita, cred, să fie abordată, dovedită în practica piscicolă, de instituțiile de cercetare de profil.

Valoarea practică a rezultatelor și concluziilor pe care le-am tras din cercetările noastre a fost subliniată și de ecourile stăruite prin trimiterea unei lucrări la Conferința internațională privind utilizarea tufurilor vulcanice în agricultură și zootehnie „Zeo-Agriculture '82”, ce a avut loc în S.U.A., în vara anului trecut. Deși lucrarea nu a fost publicată, am primit cereri din partea unor firme străine (Aronconda Minerals Company, Greenband International Inc. S.U.A., Al Horsting Enterprises, Brazilia) pentru a le da amănunte. Cu atât mai mult ni se par nejustificate pețirile, neîncrederea și conservatorismul manifestat în țară de diverse

instituții care ar trebui să beneficieze de rodul cercetărilor efectuate cit și de resursele imense de material zeolitic existente în țară, la un preț de cost mult mai scăzut decit multe materiale utilizate în prezent, adesea importate. Deși am inițiat aceste cercetări acum 5 ani, încă nici acum tufurile vulcanice nu se folosesc în practica piscicolă curentă, nici în epurarea apelor reziduale radioactive. Deși rezultatele înscrise în contractele de cercetare cit și un material informativ întocmit de mine în 1980, au fost cunoscute de către Centrala peștelui s-a manifestat neîncredere tocmai pentru sporurile mari obținute la crap și păstrăv și abia acum s-a dispus reluarea cercetărilor de către instituțiile subordonate. Adică este nevoie de încă 2-3 ani de cercetări pentru a dovedi ceea ce este de mult dovedit în Japonia, S.U.A., etc. că: tufurile vulcanice nu sint toxice pentru animale, au un rol de schimbători de ioni, stimulează digestia, rețin gazele intestinale, determină o mai bună asimilare a proteinelor, a azotului neproteic, diminuează frecvența bolilor intestinale etc. ! Aceste calități au fost dovedite și în țara noastră de colectivul prof. Hațieganu, la porci și păsări de cel menționați mai sus, la pești.

Schimbarea locului de muncă nu m-a determinat să abandonez cercetările în acest domeniu, dimpotrivă, am pledat pentru tufuri vulcanice cu orice ocazie, ajutat fiind de neobositul coordonator pe țară al tematicilor, inginerul chimist Arțimon Bărbat de la Institutul de cercetări și proiectări miniere pentru produse nemetalifere din Cluj-Napoca, cit și de conducerea acestei instituții care ne-a trimis gratuit materiale pentru experimentări.

În prezent lucrez la elaborarea unei tehnologii în vederea utilizării tufurilor vulcanice la îmbunătățirea epurării apelor reziduale de la complexele de creștere a animalelor. Rezultatele obținute mă îndreptătesc să propun acest material pentru recuperarea din apele reziduale a unei fracțiuni din proteinele, glucidele, lipidele și sărurile minerale, care în mod curent se pierd. Printr-un procedeu simplu și economic, tufurile vulcanice astfel „îmbogățite” pot fi uscate la soare și măcinate, iar făina obținută introdusă în proporție de 10% în hrana animalelor. Se profilează, astfel, perspectiva transformării tufului vulcanic dintr-un aditiv într-un furaj complex, cu un nivel proteic de pină la 10%. Dacă în prezent putem să înlocuim, fără a diminua producția, 3-5% din concentrate cu făină de tuf vulcanic, fapt dovedit și de către noi, cu făina „îmbogățită” se va putea economisi, credem, până la 10% din furaje. Din constatările noastre la nivel de laborator rezultă că granulele de tuf vulcanic pot îmbunătăți procesul de măcinare a porumbului cu umiditate ridicată, asigură, datorită reținerii apei, o mai bună conservare a furajelor, fapt pentru care nu ar trebui să lipsească din rețetele de furaje granulate, în care ar putea să se constituie și suport pentru diferiți biostimulatori.

Am scris aceste rânduri în dorința de a contribui la popularizarea acestor resurse pe care pământul țării ni le pune cu generozitate la dispoziție, pe care învățăm să le folosim, dar le utilizăm însă într-o prea mică măsură.

Biolog pr. dr. Alexandru Marton
Combinatul pentru creșterea și industrializarea cărnii de porc — Timiș
Laboratorul de nutriție și zoogigenă Pădureni

Oglindire

trăiește numai în visele tale
cum riul curge la vale

aș vrea să urc spre izvor
dar gândurile rău mă dor

și-ard de-atita singurătate
de-aud zăpada-n cer cum bate

un munte acoperit de brazii
se stinge-n singele meu azi

doamne de sus și doamne de aici
nu priviți lumea printr-un arici,

Doamne de sus și doamne din vers
Nu mai priviți lumea invers.

Remember

într-o noapte albă de iulie
mi-am amintit cu-nfrigurare
despre nașterea acestei perfecțiuni
acum în stare gravă de comă

iată cum încărunește copilul
nenăscut din dragoste interzisă
mărturisea, iubit, în timp
ce palmele mele vedeau
cum ronțăie cirtăța inocenței
sub drumuri pierdute-n uitare

tortura spiritului într-un pat de spital
cînd sufletul visează veșnicia
într-un cîmp de floarea soarelui

val acolo rațiunea vorbește
într-o limbă universală
despre arta de-a nega iubirea...

AUREL M. BRUCEA

CICI IORDACHE-ADAM

Județe cu geometrie variabilă?

1. „Au mințit în sus că-i pămînce prost...”

Stana Iul Gogiltan din Topleț este o femeie mai mult scundă, vinjoasă și aprigă. Are 52 de ani, minte limpede și gură sloboadă, dar iubeste numai vorbele sleite de minciună și neamăgitoare. Zice bănănește: „Toplețu e o comună fără dor de mălai, Anu' trecut pe luncă — lunca Cernei, n.r. — s-o fo' curucuz de se crapa plăfoanele sub el. Ne trebe pentru colășă, pentru animale și pentru păsăret. Cu vacile noastre dăm și lapce, dăm și viței, cu ele și arăm lanțele de pămînce, cu de la ele punem și în spais (cămară, n.r.) și la contracte. Acum zece ani aveam mai mulce pămînce și creșteam șapte vaci, porci, oi mulce, stupi. Ne-au luat pămîncele cele mai bune și-au făcut platformă industrială pentru Orșova. Trebuie să trăiască și orșovenii, am înțeles ș-am cedat. Au pus acolo d-ale lor, ce știu eu, da' de la ce scot pe coruri morile de feldspați ale întreprinderii miniere s-au îmbolnăvit de silicoză și vacile și oile, pier și stupii. Praful ăla îl împinge vîntul peste tot: pe curucuz și pe cartofi, pe fasole și pe dovleci și pe viță. Noi punem de cînd ne știm culturi intercalate. Praful care vine pe fin tocește urgent gura coasei. După trei ani pe un cal sănătos tun trebuie să-l dai la smelț, capătă „suspin”, nu mai e bun de nimic. Lu' Bălțeanu Ion i-au murit 25 de stupi, mie 15, le-au murit și lu' Stanciu și lu' Lozici Pătru, oile lu' Lozici Ilie au prins silicoză... Eu acum nu mai cresc decît trei vaci, da' pînă acu' cinci ani țineam șapte, v-am spus. Așa a fost să fie. Noi ne ținem aici din pămînce și din banii de contract. Așa sîntem toți, și bătrînii Tudose Pătru de 80 de ani, și Hrelea Ion de 76, și Goanță Nicolae, și eu — toți. Mehedințenii vor să pună acum pe ce-a mai rămas din lunca noastră fabrica de reșapat anvelope de tractor și o centrală termică și vor să ne taie iar din arabil. E cel mai bun pămînce, 1-am și gunoit, da' ei au mințit în sus că-i pămînce prost, ca să le aprobe fabrici pe el. Numai mergeți și vedeți cum e adevărat. Că să știți că pămîncele ăsta din lunca Zapăt și Tudoran e zilele noastre”.

2. 254 de semnături

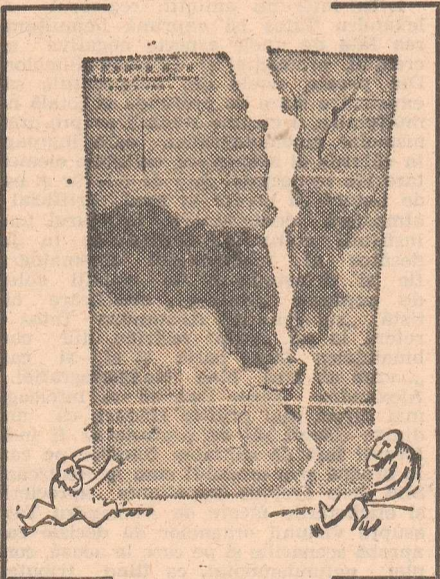
Aițea au fost strînse pe memoriul adus la revistă. Sînt trei pagini dactilografiate la un rînd și altele trei înțesate cu semnături. Cîteva pasaje: „În urma realizării sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier I, în anul 1966 s-a întocmit schița de sistematizare a noului oraș Orșova. Această schiță prevedea crearea unei zone industriale la nord de localitate, în vecinătatea stației C.F.R. Valea Cernei. Pentru aceasta au fost afectate terenurile locuitorilor comunei Topleț, județul Caraș-Severin, în majoritate terenuri arabile. La timpul respectiv am înțeles necesitatea realizării obiectivelor propuse spre strămutare și credeam că în viitor nu vor mai fi afectate și alte terenuri, că se va urmări amplasarea altor obiective pe teritoriul orașului Orșova, ori în județul Mehedinți, pe terenuri improprie pentru agricultură. Atunci am fost expropriat de 10 hectare, în majoritate arabile. Contrar așteptărilor noastre, în 1972 am fost din nou expropriat cu peste 3 hectare teren arabil, prin extinderea zonei industriale a Orșovei. Formele de expropriere au fost întocmite de Consiliul popular al județului Mehedinți, deși terenurile se găsesc în hotarul cadastral al comunei Topleț, județul Caraș-Severin. Am făcut nenumărate plîngerii, dar nu s-a luat în seamă cele reclamate de noi. În final am fost puși în fața faptului împlinit și obligați să respectăm prevederile Decretului de expropriere nr. 293/1972. În prezent sîntem în situația de a fi din nou afectați de extinderea zonei industriale a Orșovei, cu circa o sută de hectare de teren arabil, fapt care ne-a adus în situația de a ne adresa dv., ca să interveniți pînă nu-l prea tîrziu. Consiliul popular al județului Mehedinți a dat din nou acordul pentru amplasarea unor obiective de investiții pe teritoriul comunei Topleț, județul Caraș-Severin, respectiv pentru amplasarea fabricii de reșapat anvelope și pentru o centrală termică de zonă. Toți deținătorii acestor terenuri sînt locuitori ai comunei Topleț și nu am fost consultați cu privire la aceste amplasamente. Culmea este că nu au fost anunțate nici organele de conducere ale județului Caraș-Severin, cum ar fi fost firesc (! — n.n.). Fiind terenurile noastre, deci ale județului CS și nefigurînd — bineînțeles! — în evidențele agricole ale județului MH se explică de ce vecinii noștri dau cu atîta ușurință acorduri și avice pentru scoaterea suprafețelor din producție. Majoritatea locuitorilor comunei Topleț sînt muncitori la întreprinderea mecanică din comună, iar în timpul liber ne ocupăm de agricultură, cultivăm terenurile, creștem animale. Dacă din cele 387 ha. de teren arabil ni se iau încă 100 de ha. din lunca Cernei — cel mai fertil teren al comunei — vom fi puși în situația de a nu ne mai realiza sarcinile de plan atît în domeniul autoaprovizionării, cît și în domeniul menținerii și creșterii efectivelor de animale. Din producători de hrană ne vom transforma și noi în consumatori, iar din zona turistică Cerna-Herculane nu vor rămîne decît regrete tîrziu. Venim cu rugămîntea de a se analiza la nivel central situația creată și de a se lua măsuri corespunzătoare pentru găsirea altor amplasamente pentru investițiile mehedințenilor”.

3. Ziua se plantau, noaptea se mutau

Lupșescu Zaharia, secretarul Consiliului popular al orașului Orșova: „Zona industrială a orașului nostru s-a născut pe raza Topleț. Funcționează acolo: stația PECO, depozitele ILF, depozitele ICRA, întreprinderea minieră, sectorul de exploatare forestieră, ICF șantier Valea Cernei și stația TRAFU de 110 KV. Pentru amplasarea lor am obținut decret de expropriere a terenurilor aflate în proprietatea celor din Topleț. În acest fel am luat în folosință un „ințind” pe lunca dreaptă a riului Cerna. Este motivul pentru care am plantat acolo borna de hotar dintre județele Mehedinți și Caraș-Severin. A fost o întreagă teavatură. Ziua noi plantam borna, noaptea o mutau cei din Caraș la vechiul loc, acolo unde-l acum viaductul Valea Cernei. Dreptate aveam și noi și ei. Noi — pentru că acolo se sfîrșește platforma noastră industrială; ei — pentru că într-adevăr hotarul real nu era acesta. Platforma noastră este ca un culoar, ca un deget înfipt în trupul hărții județului Caraș. Ceea ce nu înseamnă că și teritoriul din jurul acestui culoar ar fi fost al nostru. Ca să terminăm o dată cu această permanentă trambalare de borne (față o invenție pe care o semnalăm OSIM pentru o eventuală neomologare: **județe cu geometrie variabilă!** n.n.) în toamna lui '79 o comisie a mers la fața locului: vicepreședintele Penteș de la C.P.J. Mehedinți și eu, de la Orșova, vicepreședintele Geanță și Stănescu, șeful secției de sistematizare, ambii de la C.P.J. Caraș-Severin. Atunci am convenit să lăsam borna acolo unde este acum, adică la capătul culoarului pentru care obținem exproprierea. Repet. Respectiva bornă nu reprezintă adevăratul hotar, ci doar marginea platformei noastre industriale. Pe trei laturi suprafețele aparțin județului Caraș...”

— Atunci de ce doriți să construiți în continuare pe teritoriul lor? Am văzut locurile pe care doriți să amplasați centrala termică și fabrica de reșapare. Ne-am convins: sînt cele mai bune suprafețe arabile ale comunei Topleț!

Nicolae Stolojescu, primarul orașului Orșova: „Am și obținut avizul favorabil al Comitetului de Stat pentru Problemele Consiliilor Populare (C.P.C.P.)! Noi sîntem săraci în pămînt, nu avem cum să ne dezvoltăm decît apelînd la teritoriile altora (? ! ?, n.n.). Ar fi bine dacă în raza noastră ar intra și Toplețul. Chiar am propus ca Orșova să fie extinsă pînă

la Svința, pe Dunăre, și pînă la Herculane inclusiv, pe Cerna. Cooperarea dintre noi și ei ar fi în interesul țării. Orșova are acum aproape 18 000 de oameni. La 1 500 dintre aceștia nu le putem oferi locuri de muncă. Și pleacă de la noi. Nici absolvenții diferitelor școli nu se mai întorc. Ne pusesem mari speranțe în turism, dar ministrul de resort nu ne-a ajutat în nici un fel. Trebuie să sporim zestrea orașului, 700 de milioane de producție marfă oț este acum reprezentată foarte puțin. Fabrica de reșapare și centrala termică ne oferă cam 500 de noi locuri de muncă. Ar fi un pas înainte...”

4. S-a răcit pipa păcii...

Ciocu Martin, secretarul Consiliului popular al comunei Topleț: „Maniera în care mehedințenii ne tot iau terenul agricol nu numai că nu este cinstită, dar contravine chiar și legilor țării. Noi n-am fost niciodată întrebați dacă sîntem de acord cu proiectele lor. Dacă pe noi ne consideră prea „mic”, atunci de ce n-au întrebat conducerea județului nostru? Și știți care-i urmarea? Deși în fapt noi nu mai putem folosi terenurile care ne-au fost expropriate, am rămas încărcăți cu ele în registrele agricole. Oamenii din Topleț continuă să plătească impozitele pentru suprafețele expropriate. Uite că e posibil! Așa se întîmplă cînd la C.P.C.P. stînga nu știe ce face dreapta, și una-i pe cîmpie iar alta-i pe hirtie. Mai mult: mehedințenii au început să-și ridice case pe terenurile noastre. Fără aprobare, fără nimic. Exemple? Dina Ion, Matei Gheorghie, Mitileancă Grigore, Radu Doru... Au construit fără autorizație și vom proceda cum spune legea, dar ei consideră asta ca pe o declarație de război. Au și trecut la represalii: de la stația PECO

aparținătoare de Orșova este aproape imposibil ca să mai obținem un litru de benzină pentru mașinile noastre...”

Tîrfăloagă Nicolae, primarul comunei Topleț: „În 1982 am livrat la fondul centralizat al statului 21 000 litri lapte de vacă, 36 000 litri lapte de oaie și 30 tone de carne, iar în acest an ne-am propus să contribuim cu 40 000 litri lapte de vacă, 39 000 litri lapte de oaie, 39 tone de carne și alte produse agricole. Toate acestea în condițiile în care majoritatea cetățenilor apți de muncă lucrează în unitățile industriale de pe raza comunei, agricultura fiind practic o doua indeletnicire a locuitorilor. O dovadă în plus: în 1981 la noi existau 434 bovine; în 1982 — 481; acum avem 553, dar la sfîrșitul anului vor fi 700 de bovine și 2 000 de ovine. Numărul familiilor din Topleț este 739. Anul viitor nu va exista la noi nici o familie care să nu crească cel puțin o vacă...”

5. Terra incognita?

Cum se vede pe harta Toplețului pămîntul celor din... Topleț? În nici un fel. De ce? Pentru fantasticul motiv că primăria nu deține nici o hartă pe care să fie trasate cu certitudine hotarele comunei!!! (Dealtfel nici primăria Orșovei nu are harta Orșovei; și nu o are nici secția de sistematizare a județului Mehedinți; și pare-se că o asemenea hartă nu există nici pe la Arhivele Statului! Inutil să ne mai mirăm că, iată, există județe cu geometrie variabilă). Vorba poetului: „Aici sînt lei”. Ce-l drept, trei dintre locuitorii Toplețului — Suharu Ion, Tudorescu Dumitru și Hrelea Moise — ne-au arătat o hartă foarte bine întocmită, dar aceea era tocmai din 1908! Care-i situația la zi?, 1-am întrebat pe Iosip Dorin, tehnicianul care răspunde de zonă în cadrul secției de sistematizare a C.P.J. Caraș-Severin. Iată-i cuvintele: „Oficiul cadastru și organizarea teritoriului cu sediul la Reșița a trimis scrisorii la toate județele vecine pentru reglementarea și trasarea hotarelor. Au răspuns toți, mai puțin cei de la Mehedinți. Însă situația este clară: teritoriul cadastral al comunei Topleț a fost stabilit încă în 1874 și este valabil și în prezent. De ce? Pentru că prin Legea 2/1968 de organizare administrativă a teritoriului R.S.R. s-a stabilit clar că fiecare localitate trece la județul căruia i-a fost repartizată împreună cu toate terenurile pe care le administrează. Ori tocmai această lege n-o respectă mehedințenii...”

6. Memoriu (ne)justificativ

Nu există proiect de investiții care să nu fie însoțit, printre altele, și de un studiu de amplasament. Asta în cadrul memoriului justificativ. Orice aprobare superioară nu se obține decît dacă poziția obiectivului este foarte bine precizată. Or, iată cum este „localizată” poziția viitoare fabricii de reșapat anvelope: „...amplasată pe D.N. 6, între localitățile Orșova, județul Mehedinți, și Topleț, județul Caraș-Severin... Observați? Nu se explicitează în nici un fel pe teritoriul cărui județ va fi amplasată investiția. Se vorbește despre între și între. Ad-litteram, s-ar zice că mehedințenii își vor așeza fabrica în mijlocul asfaltului, pe D.N. 6... Ambiguitatea formulării nu pare a fi întîmplătoare. După cum la fel de neîntîmplător în memoriu nu se suflă o vorbulețică despre faptul că trebuie scoase din circuit suprafețe de teren dintre cele mai fertile... Nu-i singura ciudățenie care poate fi observată în acest caz. Există și alta: proiectul a fost avizat favorabil de către C.P.C.P. sub nr. 4910/5929 din 23.06.1982, iar decizia Comitetului executiv al C.P.J. Mehedinți este datată 28.06.1982, deci cu cinci zile mai tîrziu. Altfel zis: Mehedințul nici nu ceruse pe vremea cînd C.P.C.P. îi și aprobase... Ca să nu mai vorbim că nici de astă dată C.P.J. Caraș-Severin — pe teritoriul căruia a fost găzduită amplasarea — n-a fost întrebat cam ce părere are despre această nouă amputare. Ca de obicei, dealtfel. De ce pe teritoriul altui județ? Iată ce ne-a răspuns inginerul Băzoi Sebastian, șeful sistematizării de la C.P.J. Mehedinți: „N-am știut că terenul acela nu este al nostru. Nici nu-i de mirare atîta timp cit nu există o hartă, dar asta nu-i treaba noastră, ci a Oficiului de cadastru. La noi nu s-a găsit scrisoarea despre care spuneți dv. că ar fi fost trimisă de cei de la Reșița, ca să stabilească hotarul. Personal cred că amplasarea la Topleț a fabricii de reșapare este nu tocmai fericită. Noi, în Mehedinți, avem unele localități care au mai multă nevoie de o astfel de investiție. De ce nu s-ar amplasa la Sirehaia, ori la Vinju Mare, de pildă? N-am răspuns la întrebarea inginerului Băzoi pentru că nu noi sîntem șefii secției de sistematizare a județului, ci domnia sa...”

Are țara nevoie de fabrici de reșapare? Are! Dar, acum, de pe urma terenurilor — repetăm, dintre cele mai fertile — care ar urma să fie expropriate trăiesc mii de oameni: 2 200 din Topleț — care fiind producători nu cumpără nici grîu, nici porumb, nici lapte, nici carne, nici unt... — plus alte mii de oameni care pot trăi tot pe baza a ceea ce oferă spre contractare aceeași 2 200 de producători din Topleț. Și dacă este nevoie de fabrica de reșapare (și este) atunci de ce nu se iau măsuri pentru ca ea să fie amplasată pe terenuri improprie agriculturii? De ce la Mehedinți nu se aplică această indicație expresă a secretarului general al partidului nostru?

MIRCEA BUNEA
SORIN POSTOLACHE

Adevărul nu se prescrie

Poate exista o mai mare forță morală decît aceea care determină recunoașterea unei erori, atunci cînd ea a fost comisă indiferent de cine, persoană particulară ori instituție? Credem că nu și tocmai din acest considerent, desigur avut în vedere și de legiuitori, cetățeanului îi stau la îndemînă mai multe posibilități de dobîndire a unui drept lezat ori neluat în seamă, mergînd pînă la cele mai înalte foruri ale justiției.

La rîndul ei, justiția se poate înșela dar niciodată nu este prea tîrziu ca adevărul să iasă la lumină și, uneori, ea însăși este cea care își recunoaște greșeala luînd măsuri de vindecare a celor mai groaznice răni, care nu sînt altele decît cele ale pedepsirii unui nevinovat.

Avem în față un om care fusese condamnat la moarte. Și nu pentru cine știe ce principii, ci pentru ceva într-adevăr urit: delapidare. Din avutului public. Ceva sub un milion de lei. Și asta se întîmpla în anul 1958! Bineînțeles, instanța a decis și confiscarea averii celui nedemn. În timp, pedeapsa capitală, decisă pe baza unor mărturii mincinoase, a fost comutată în detenție grea pe 22 de ani, apoi la 12 ani (prejudiciul scăzînd la 13 600 de lei) și, după executarea a 5 ani și trei luni, adică în toamna lui 1963, fostul condamnat la moarte a fost pus în libertate și achitat întrucît produsese toate probele nevinovăției sale, învingînd aparențele și convingînd justiția de dreptatea cauzei sale.

Acest om nu revendică nimic din ceea ce ar fi de așteptat: a nîi de pușcărie s-au dus și nu mai pot fi recuperați, prin-o libertate suplimentară, să zicem, prejudiciile morale aparținînd aceluiași trecut ireversibil, iar sănătatea șubrezită, cîndva, se cere acum păzită cu grijă.

Ce solicită, totuși, Ochescu Petre, fostul condamnat la moarte? Un singur lucru: dreptul de a locui, ca proprietar, în propria sa casă, în care trăiește acum ca chiriaș al statului.

Este justificată pretenția sa?

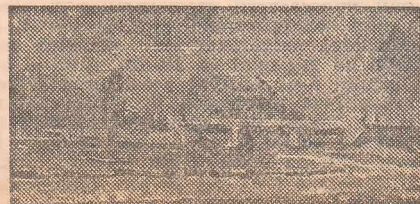
Să vedem. În urma condamnării din 1958, soția solicită divorțul și-l obține. O dată cu aceasta, și jumătate din casă din strada Bruxelles nr. 17, sect. I, pe care Ochescu Petre o deținea mai înainte de a se fi căsătorit. Prima nedreptate. Înainte de eliberare, fostului soț, cea care-l părăsise la greu, simte că trebuie să facă un gest... generos și cedează statului partea sa din locuința de la adresa arătată. Urmează un proces și cel reabilitat cîștigă. Dar, I.C.R.A.L.-ul face recurs, care i se aprobă, iar instanța respectivă infirmă hotărîrea de la fond și-l răpește acest bun lui Ochescu Petre. A doua nedreptate. Iar cea de a treia este, după părerea noastră, refuzul promovării unui recurs extraordinar.

De ce? Pentru depășirea unui termen, motiv care nu prea stă în picioare, deoarece memoriul fusese introdus conform prevederilor legale, întîrzierea aparținînd forurilor care urmau să decidă aprobarea sau respingerea lui.

Desigur, situația așa cum este prezentată aici, schițează doar cadrul unei discuții nu numai posibile ci și foarte necesare, absolut necesare!

De ce? Pentru că, în primul rînd, condamnarea la moarte a lui Ochescu Petre s-a făcut în urma unor mărturii mincinoase ale fostelor sale rude, în al doilea rînd atribuirea unei jumătăți din casă celei care-i purtase numele s-a decis tot pe baza unor mărturii mincinoase (fapt stabilit cu exactitate de justiție); în al treilea rînd, actul de „generozitate” al Steliane Boti, fostă Ochescu, față de stat, a avut un substrat la fel de nedemn ca și cele care-l precedaseră, adevăratul scop fiind acela de a-l frustra pe omul scăpat de la nedreapta pedeapsă capitală de un bun care-i aparținuse și pe care-l pierduse numai prin camuflarea legilor și ca urmare a unor adevărate manevre, comandate de necinstea unei femei animată de o inexplicabilă ură; în al patrulea rînd, trebuie înțeles că statul nu poate fi asociat cu nici o idee de nelegalitate, chiar dacă prin aceasta el ar pierde un bun material, oricare ar fi acela; în al cincilea rînd, cu care încheiem, acordîndu-i semnificații de concluzie, susținem că tot ceea ce i s-a întîmplat lui Ochescu Petre în acei cumplii ani de pușcărie, se impune a fi revizuit și reexaminat, în cazul în care el a fost frustrat în vreun fel oarecare, dincolo de termene și reguli obișnuite, pentru că o condamnare la moarte nu ține seama de convenții chiar și atunci cînd este, nedreaptă și revocată, întocmai ca în cazul pe care-l supunem atenției Procuraturii Generale a R.S.R., tuturor forurilor justiției noastre. Cel pedepsit fără vinovăție are dreptul, de necombătut la reîntregirea totală în bunurile ce i-au aparținut, ca și în societate. La acest capitol se cere a fi inclusă și calcularea acelor cinci ani și trei luni în anii de muncă îndeplinită (în treacănt fie spus, în detenție Ochescu Petre a executat lucrări tehnice în valoare de peste 370 de mii de lei!), astfel ca pensia sa să nu fie știrbită de un act injust, recunoscut ca atare.

EMANUEL VALERIU

Calitatea unor manuale și etica unor cadre didactice

Inițiativa revistei Flacăra de a supuna dezbaterii publice manualele școlare este excepțională.

Prima ediție a manualului de Genetică și evoluționism a văzut lumina tiparului în 1978 și de atunci colectivul nostru format din conf. dr. B. Stugren, lector dr. D. Duma, prof. gradul I Floarea Mărăscu și prof. dr. doc. P. Raicu, din București și Cluj-Napoca, la care recent s-a adăugat și lectorul dr. N. Coman, specialist în Genetică, de la Universitatea din Cluj-Napoca, s-a străduit permanent să amelioreze conținutul, să-l facă mai accesibil și să introducă cite ceva nou din marile achiziții ale cercetătorilor.

Discuția pe care revista Flacăra a organizat-o în vara anului trecut (august 1982) a fost utilă, mai ales, prin observațiile critice. Evident însă că noi, ca autori, cu pregătirea și cu răspunderea noastră, am analizat critic observațiile respective și, în unele cazuri, nu am putut realiza dezideratele unor colegi.

În ansamblu însă aprecierile pe care cadrele didactice le-au făcut cu ocazia diverselor ședințe de analiză și consfățuirii din întreaga țară, după relatările direcției de specialitate din Ministerul Educației și Învățământului și ale Editurii Didactice și Pedagogice, au fost pozitive, Biologia de clasa a XII-a fiind considerată unul dintre cele mai bune manuale.

Mai recent revista Flacăra a reluat problema manualelor școlare de biologie printr-un articol intitulat „Pledoarie pentru probitate științifică și curaj” (14 ian. 1983), care s-a referit, în mod special, la manualul de clasa a XII-a. Autorul articolului, lucrând în domeniul morfologiei plantelor, a avut însă dificultăți în manipularea cunoștințelor de genetică și citologie, fapt dealtfel pe deplin explicabil. Astfel, autorul articolului face unele observații privind ciclul de viață al unor organisme, care în manual a fost tratat foarte succint. Aceasta deoarece autorul manualului au urmărit nu prezentarea detaliată a acestor cicluri, care se face în manualele de biologie vegetală (clasa a IX-a) și de biologie animală (clasa a X-a), ci numai să arate importanța alternanței haplofazel și diplofazel din punct de vedere genetic. Observațiile privind schema 1.6 de la pagina 19 nu pot fi însă luate în considerare, deoarece n-au nici o bază științifică. Alternanța fazelor n și 2n este similară în linii mari la plante și animale, prezentarea ei bazându-se pe cunoștințele din clasele a IX-a și a X-a. Din schema 1.6 (p. 19) nu rezultă că zigotul este produs prin „contopirea unui spor cu un gamet (de la o plantă și de la un animal)”. Aceasta este o interpretare strict personală a autorului articolului, care nu corespunde nici schemei și nici explicației acesteia (vezi și pag. 18). Dealtfel, schema respectivă este prezentată ca atare în numeroase manuale de genetică, bine cunoscute pe plan internațional (de exemplu, Ph. L. Héritier — „Génétiqne”, Ed. P.U.F., 1976, pag. 48, menționăm printre altele că Ph. L. Héritier este unul dintre cei mai mari geneticieni francezi).

La realizarea unei astfel de analize, mai ales atunci când se pledează pentru probitate științifică, evident că trebuia folosită ultima ediție a manualului și anume cea din 1982—1983. În acest fel, autorul ar fi putut evita observațiile la o greșală tipografică din ediția 1981, în care două desene, de la paginile 19 și 20, au aceeași explicație (fig. 1.7 și fig. 1.8: Ciclul cromozomial la metazoare). Autorii manualului au eliminat prompt această greșală tipografică, mai ales că din textul de la pag. 20 se putea vedea perfect că este vorba de ciclul cromozomial al spermatozoidelor. Pornind de la această greșală tipografică, care dealtfel a și fost eliminată, semnatarul articolului scrie textual că după părerea autorilor manualului „metazoarele (animalele pluricelulare) au stamine, pistil, grăunțioare de polen (schema 1.8)”. Cred că nu există astăzi școlari de 7—8 ani care să nu știe că numai plantele au astfel de organe. Iată însă că în opinia autorului, 5 cadre didactice de înaltă calificare (dintre care 4 lucrează la universitățile din București și Cluj-Napoca), au cunoștințe sub nivelul copiilor. Este și aceasta o „mostră” de obiectivitate în analiza manualului. Și observația privind fig. 1.21 se referă, de fapt, la o eroare a desenatorului, corectată deja în ediția 1982—1983.

O altă observație critică se referă la faptul că în manual se consideră că formarea bivalentilor și fenomenul crossing-over ar avea loc în metafaza I, deși în realitate fenomenul are loc în profaza I. Este bine cunoscut faptul că formarea bivalentilor și a complexului sinaptonemal caracteristic are loc în profaza I a meiozei, în metafaza I bivalentii fiind perfect individualizați și puțin și studiați mai ușor la microscop. „Mecanismul împerecherii cromozomilor și complexul sinaptonemal” este prezentat în manualul universitar de genetică (ed. 1980) pe 3 pagini (p. 84—86). Autorul articolului n-a observat acest lucru și de aceea face observația tendențioasă că așa îl învață pe „studentul facultății de biologie Genetică de același autor”. În manualul de liceu ne-am referit numai la metafaza I (p. 29), în care cromozomii se găsesc sub formă de bivalenți, pentru

că nu era vorba de fenomenul de crossing-over cum pretinde autorul articolului, ci de disjunția independentă a perechilor de cromozomi, care se produce după metafaza I. Este evident că autorul articolului n-a citit cu atenție sau n-a înțeles nici manualul de liceu și nici pe cel universitar, astfel că observațiile sale n-au nici un temel faptic și induc în eroare pe cititorii revistei.

O altă observație din articol la manualul nostru este următoarea: „Ne întrebăm pentru care motive încadrează virusurile la un loc cu organismele celulare procariote (p. 60.68), împotriva normelor elementare ale sistemelor biologice, știut fiind că virusurile sint aceluare”. Clasificarea organismelor în procariote și eucariote s-a făcut încă din 1925, prin procariote înțelegându-se: „virusurile, bacteriile și algele albastre-verzi care sint lipsite de acele trăsături ale organizării eucariote a materialului genetic, adică nu au nucleu prăvăzutu cu membrană nucleară, nu se divid prin mitoză și meioză, nu au fus nuclear și nu au ciclul de condensare a cromozomilor” (citată din tratatul Glossary of Genetics and Cytogenetics de R. Rieger, A. Michaelis, M.M. Green, publicată în Editura VEB Gustav Fischer Verlag Iena, 1976, pag. 446). Pledoaria autorului împotriva celor ce nu curvoso „normele elementare” de clasificare trebuie deci considerată o... „autocritică”.

În continuare, există și alte observații care fiind formulate confuz nu am putut înțelege ce dorește autorul. Desigur că noi le vom analiza și în măsura în care sint chiar numai parțial justificate vom ține seama de ele. Ceea ce este mai dificil de înțeles este de ce pledoaria pentru responsabilitate profesională și cetățenească a semnatarului articolului nu se manifestă și în ce privește propriul său manual de Biologie vegetală pentru clasa a IX-a, la care este coordonator. De pildă, lecția despre originea vieții (pag. 3—5) este tratată ca acum 40—50 de ani, înainte de apariția biologiei moleculare, fără a se aminti de existența acizilor nucleici, de gene și programe genetice, de codul genetic și de informația genetică. Poate oare exista viață fără gene și informație genetică? În capitolul „Elemente de filogenie” care se referă evident la plante, sint incluse lecții despre virusuri, despre bacterii și alge albastre-verzi, organisme de tip procariot care nu sint... plante. Aceași eroare științifică se repetă la fig. 114 „Schema filogenetică a regnului vegetal”, în care sint incluse organismele procariote (Cyanophyta și Bacteriophyta), exact așa cum se întimplă lucrurile la începutul secolului actual. De asemenea, în manual există și alte afirmații care nu mai corespund nivelului actual al științei, cum este afirmația că virusurile ar fi nevii și că ele „nu se multiplică singure, ci sint multiplicat” (pag. 103).

Intr-un tratat intitulat „General Virology” (autori S.E. Luria, J.E. Darnell, D. Baltimore și A. Campbell), apărut încă în 1978, în care doi dintre autori sint laureați ai premiului Nobel, se precizează că virusurile sint sisteme genetice independente și pe această bază ele pot fi considerate organisme. La pagina 5, din capitolul intitulat sugestiv „Viruses as organisms”, din aceeași lucrare se scrie „Acidul nucleic al unor virusuri, extras atit din virusuri cit și din celule infectate, poate pătrunde în alte celule, se replică în interiorul lor (sublinierea noastră, P.R.) și produce virioni”. Deci, nici vorbă că virusurile sint replicate de celula gazdă, cum se pretinde în manualul de Biologie vegetală (clasa a IX-a).

Revenind la articolul discutat aici, trebuie să remarcăm că observațiile autorului se referă exclusiv la probleme secundare sau de corectură, multe făcute la ediții vechi ale manualului și nu la ediția 1982—1983, așa cum ar fi fost normal, mai ales, într-o pledoarie pentru probitate științifică. Poate că cititorii revistei Flacăra își pun și o altă întrebare: dacă autorul articolului avea cunoștința de lipsurile manualului publicat în 1978, de ce n-a intervenit la timp? De ce în cei 6 ani nu s-a adresat cu observațiile respective, dacă nu autorilor, cel puțin Editurii Didactice și Pedagogice sau direcției de specialitate din M.E.I., care patronază elaborarea manualelor?

În cadrul Ministerului Educației și Învățământului funcționează Comisia de Biologie, din care fac parte specialiști cunoscuți din învățământul superior, din cel mediu, de la Editura Didactică și Pedagogică și, bineînțeles, din direcția de specialitate a ministerului. De ce oare în cei 6 ani de la apariția manualului, autorul articolului despre probitate științifică n-a ridicat problema analizei manualului în care pretinde că a descoperit greșeli, mai ales că a fost pînă recent membru al comisiei respective. Era doar cadrul cel mai potrivit în care se putea organiza o discuție detaliată, critică, la nivel înalt, așa cum s-a procedat și în cazul altor manuale.

Împreună cu ceilalți autori ai manualului ne pronunțăm pentru o analiză a manualelor școlare realizată cu competență, cu decență și mai ales cu profesionalism, în primul rînd de persoane care lucrează în acest domeniu. Genetică este un domeniu extrem de dificil al biologiei contemporane, care necesită cunoștințe aprofundate, astfel că amatorismul nu are ce căuta în analiza unor manuale care se ocupă cu probleme din acest domeniu.

Prof. dr. docent PETRE RAICU

Nota redacției

DISCUȚIA RĂMÎNE DESCHISĂ

Publicînd, în replică, răspunsul unuia din autorii cărții de Genetică și evoluționism

pentru clasa a XII-a la criticile formulate în paginile revistei noastre cu privire la acest manual, am reținut, ca și din alte sesizări de altfel, că aceste critici s-au referit, totuși, mai mult la probleme secundare, oarecum nesemnificative și mai puțin la problemele de fond, la calitatea acestui manual menit să asigure pregătirea absolvenților de liceu într-una din cele mai moderne discipline. Prin urmare, discuția rămîne deschisă, redacția invitînd pe cei competenți, pe specialiștii școlii medii

Din prea plinul ideii de elită

După cum cititorii noștri o știu foarte bine, revista „Flacăra” a dezbătut în repetate rînduri și va continua să dezbătă sub diverse forme o serie de probleme fundamentale ale artei românești contemporane, militînd, prin spiritul responsabil și competent al intervențiilor semnate în timp de artiști de renume, de critici literari și de artă, de factori de răspundere din domeniile respective, pentru o artă ancorată în prezent și în universul său de valori, pentru o orientare justă și conformă cu politica partidului și statului nostru în domeniul artistic. Între aceste forme de dezbateri se înscrie și recentul interviu acordat de regizorul Alexandru Tatos redactorului nostru Horia Pătrașcu, în care sint discutate unele aspecte legate de producția cinematografică. Parte din opiniile — tranșante, dealtfel — exprimate acolo primesc, iată, un răspuns din partea Biroului executiv al Centralei Româniatfilm, răspuns pe care îl dăm publicității.

Precizăm la rîndul nostru că tocmai în virtutea dreptului legal al fiecărui cetățean al României de a-și exprima liber aprecierile critice la adresa unui organism de stat, afirmațiile lui Alexandru Tatos au văzut și ele lumina tiparului. Socotim de asemenea că, prin acest răspuns, se validează, în ultimă instanță, tocmai eficiența acestor dezbateri pentru probleme ale artei cinematografice, domenii în care, totuși, mai sint încă multe de făcut.

Vă rugăm să aveți amabilitatea să publicați următoarele precizări pe marginea interviului acordat de regizorul Alexandru Tatos redactorului dv. Horia Pătrașcu și apărut în FLACĂRA nr. 5.

1. În interviu amintit, regizorul Alexandru Tatos își exprimă nemulțumirea față de unele aspecte negative ale creației, producției și difuzării filmelor... Din păcate, unele din intervențiile sale exprimă o stare de profundă și totală nemulțumire, o viziune sumbră asupra organismelor cinematografice, care îngroapă, în vâlurile ei întunecate, cerințele elementare ale respectului față de adevăr și este de natură să creeze în mod artificial o atmosferă denigratoare în jurul unor instituții culturale. Erijîndu-se în judecător al fenomenului cinematografic și detașîndu-se de ceilalți colegi de profesie printr-o clasificare elitistă „sui generis”, Alexandru Tatos se referă la un „grup” restrîns, din care bineînțeles face parte și el, și care „...vrea să facă bine cinematografie”. Alexandru Tatos lasă să se înțeleagă, mai direct mai printre rînduri, că unii dintre colegii săi de profesie ar fi indiferenți față de calitatea filmelor pe care le produc și a modului cum le realizează. Sint de-a dreptul stupefiante aprecierile și etichetările făcute de Alexandru Tatos asupra viziunii organelor de decizie care aprobă scenariile și pe care le acuză, complet nefundamentat, ca fiind tributare unor mentalități conservatoare, unor concepții proletcultiste care circulau cu decenii în urmă. Cum altfel ar putea fi interpretate afirmații ca: „filmul este judecat ca acum 20—30 de ani”, sau „Se face abstracție de un lucru elementar: că filmul este nici manual de bună purtare, nici articol de fond”. În afara caracterului supărător, ca să nu spunem jignitor al acestor afirmații și insinuări la adresa filmelor produse de cinematografia noastră, ele sint contrazise de nivelul și orientarea cinematografiei românești. Aceasta manifestă constantă sensibilitate față de marile transformări din societatea noastră, pe care încearcă să le reflecte, perfecționîndu-și și dezvoltîndu-și mijloacele de expresie artistică și, ca rezultat, se bucură în fața adevăratului judecător, publicul, de apreciere crescîndă. Numărul spectatorilor la filmul românesc a crescut, de exemplu, în ultimii 10 ani, de la 39 la 80 milioane pe an, în urma creșterii cantitative și calitative a producției naționale. La creșterea numărului de spectatori au contribuit în primul rînd filmele care au folosit un limbaj accesibil marelui public. Filmele lui Alexandru Tatos, cărora critica de specialitate le atestă calități artistice, nu fac parte din categoria filmelor cu audiență în rîndurile spectatorilor. Cele 4 filme realizate de autorul interviului nu au izbutit să-și recupereze fondurile puse la dispoziție pentru producția și difuzarea lor, înregistrînd pînă în prezent un deficit deosebit de mare, de 11 milioane lei. Această sumă a putuț fi recuperată prin succesul filmelor celorlalți colegi ai tovarășului Alexandru Tatos și altor filme prezentate pe ecrane.

În contextul acestei realități, afirmația din interviu că filmul SECVENȚE ar fi făcut „rupere” în box office, este total

și pe cel al școlii superioare, să-și rostească opinia cu privire la manualul de Genetică și evoluționism, intrucit calitatea acestuia are consecințe deosebite nu doar pentru absolvenții ale căror viitoare profesii se întemeiază și pe această disciplină ei, în formarea concepției științifice, materialist-revoluționare a tuturor absolvenților.

Și mai așteptăm, firește, opinia factorilor care decid asupra unui manual, editura și ministerul de resort.

contrazisă de realitate. În primele 12 săli în care a fost prezentat în Capitală, filmul a trezit un interes restrîns. Astfel, la cinematograful SCALA cu o capacitate de 1012 locuri, filmul „Secvențe” a fost vizionat, în medie la un spectacol, de 140 spectatori. La celelalte cinematografe situația se prezintă astfel: EXCELSIOR — 801 locuri — 73 de spectatori în medie la un spectacol; MELODIA — 832 locuri — 104 spectatori în medie; MIORIȚA — 536 locuri — 29 spectatori în medie; AU-RORA — 558 locuri — 48 spectatori în medie; FLAMURA — 900 locuri — 95 spectatori în medie; CULTURAL — 525 locuri — 185 spectatori; VICTORIA — 456 locuri — 66 spectatori; STUDIO — 416 locuri — 205 spectatori; VIITORUL — 258 locuri — 34 spectatori; BUZEȘTI — 356 locuri — 28 spectatori și DOINA — 256 locuri — 54 spectatori în medie la un spectacol.

Comentariile sint de prisos.

2. Alexandru Tatos este nemulțumit de existența și activitatea unor lucrători din cinematografie care „fac regulamente și hirtii” etc. Or, este cunoscut că producția unui film costă milioane de lei, care trebuie gospodăriți cu aceeași grijă ca în orice altă activitate economică, știut fiind că cinematografia este artă dar și industrie. Regulamentele incriminate de Alexandru Tatos urmăresc să imprime rigoare în producția de filme și în gospodărirea fondurilor — și au fost elaborate împreună cu cadrele artistice, inclusiv regizorii. Absența acestor regulamente care se regăsesc într-o formă sau alta în toate cinematografiile avansate din lume, ar crea haos.

De aceea considerăm că incriminările globale, fără discernămint și fără respectarea adevărului, de natura celor proferate de Alexandru Tatos la adresa organelor chemate să asigure disciplina în producție nu pot decit să creeze o confuzie profund dăunătoare. Este penibil că un regizor profesionist care-și desfașoară o parte importantă a activității în studiourile din Buftea se prefacă că nu știe ce inseamnă R.M.G. și recurge la ironii de o calitate discutabilă. Îl informăm că R.M.G. este o secție importantă a Centrului de producție cinematografică, și anume Recuzită, Mobilier, Garderobă și ea există în toate cinematografiile avansate. La Centrul de producție cinematografică de la Buftea această secție a acumulat în decenii de existență bunuri în valoare de peste 100 milioane lei, folosite în producția tuturor filmelor românești.

3. Aprecierile „necruțătoare” ale lui Alexandru Tatos vizează șabloanele în care ar fi încorsetați lucrătorii din sectorul difuzării filmelor. Acestia ar fi fost dezorizentați cînd s-a pus problema difuzării filmului „Patru palme” produs de el în anul 1991 care ieșea din standardul obișnuit avînd o durată de 43 de minute. Or, în calitate de cineast profesionist, Alexandru Tatos ar fi trebuit să cunoască și faptul că în spectacolul cinematografic, conform legilor noastre, durata minimă a filmului artistic trebuie să fie de cel puțin 66 de minute. În acest context Alexandru Tatos îl invocă pe Fellini (!) pentru a demonstra „incompetența” organelor de difuzare. El arată că le-a pus acestora întrebarea „ce s-ar fi întimplat dacă Fellini ar fi vrut să facă aici PROBA DE ORCHESTRĂ?” și adaugă că nici filmul regizorului italian „n-ar fi încăput în baremurile tovarășului Răchită”. Lăsînd la o parte asocierea Tatos-Fellini (!) îl informăm pe autorul interviului că versiunea cinematografică a PROBEI DE ORCHESTRĂ are o durată de 70 minute și n-ar fi creat deloc dificultăți în alcătuirea unui program cinematografic normal. În legătură cu comparația cu Fellini: acest prestigios cineast a realizat în 32 de ani de activitate 21 de filme, majoritatea în ultima parte a carierei sale. În schimb, lui Alexandru Tatos care, așa cum afirmă, se trezește dimineața cu „un gust amar”, „simte că îl trec anii și odată cu ei virusurile de a se realiza” i s-au creat condiții ca în cei 6 ani de cînd profesesează regia de film să producă 6 filme. Și totuși, regizorul Alexandru Tatos continuă să fie măcinat de profunde nemulțumiri. Parecă am fi tentați să fim de acord cu d-sa atunci cînd afirmă în finalul interviului: „...sint un tip incurabil” etc.

Revenind la „Patru palme”, ținem să-l reamintim tovarășului Alexandru Tatos că acest film face parte din categoria limitată numeric a celor rezervate tinerilor absolvenți ai I.A.T.C., constituînd un test în vederea promovării la realizarea filmelor artistice de lung metraj. Alexandru Tatos a exercitat presiuni și pînă la urmă a obținut aprobarea să realizeze el „Patru palme”, fără să țină seama că prin aceasta a răpit unui debutant posibilitățile de afirmare.

4. În ceea ce privește limbajul folosit de Alexandru Tatos, invecțiile pe care le adresează colectivului instituției noastre — acesta consideră că e nedemn să-l răspundă și a decis să se adreseze justiției.

Biroul executiv al Centralei Româniatfilm

Nu-mi mai este groază de ființa mea

Am luat cunoștință de articolul „Mai mult decât un gest uman” publicat în nr. 3 din 21 ianuarie a.c. Doresc să mulțumesc profesorului Demian, inginerului Kostachievici și tuturor celor care lucrează în atelierul 501 coordonat de catedra de mecanică fină din cadrul Institutului politehnic din București, unde am găsit înțelegerea și sprijinul de care aveam atita nevoie. Dacă astăzi este pentru prima dată când în țara noastră s-a fabricat un cărucior cu dispozitiv electronic de comandă și cu acționare electrică și dacă eu sunt aceea care mă pot bucura de această realizare tehnică recunoștința mea este cu atât mai profundă. La început nu puteam să apăs pe butoane; să declanșez comenzile, dar astăzi pot să-mi conduc singură căruciorul. Vreau să mai știți că am aruncat centura de siguranță care-mi era obligatorie, că pot să-mi deschid singură televizorul, să merg prin curte, să-mi duc scrisorile la poștă și să mă plimb chiar, fără să mai depind tot timpul de ajutorul cuiva. Am muncit mult cu fiecare deget în parte, pentru fiecare mișcare, fiecare exercițiu îl repetam de zeci și zeci de ori, pentru ca, în sfârșit, să pot obține trecerea aceasta de la nemiscare la mișcare, care mă face să fiu fericită cum n-am mai fost niciodată. Acum nu-mi mai este groază de ființa mea. Vă rog încă o dată, ajutați-mă să mulțumesc public oamenilor-oameni care m-au ajutat. (Elena Dănilă, com. Grozești, jud. Iași)

Muzeul hidrotehnicii ?

„Nu sînt foarte mulți cei care au trecut pragul Muzeului breslelor din Tg. Secuiesc ori al Muzeului vinului din Teremia Mare, al Muzeului primei școli românești din Scheii Brașovului sau al Muzeului florilor de mină din Baia Mare, al Muzeului farmaciei din Cluj-Napoca sau al Muzeului lemnului din Cimpulung Moldovenesc, al Muzeului instrumentelor mecanice-muzicale din Iași sau Muzeul ceasurilor din Ploiești. Ce ați spune însă dacă ați auzi și de un alt muzeu, acela al hidrotehnicii, de fapt un muzeu al barajelor construite în România? Muzeul hidrotehnicii s-ar afla la Brașov, pe drumul serpuit ce urcă pe Dealul melcilor, la cota 625 metri. Aici găsești machetele tuturor construcțiilor hidrotehnice și hidroenergetice edificate la noi în țară în anii socializmului, rămînînd loc și pentru cele ce urmează a se edifica, întrucît „acum, în 1965”, sîntem doar la jumătatea deceniului în care România și-a propus să devină independentă din punct de vedere energetic”. (Aurel A. Mateescu, tehnician exploatare locomotive — Regionala C.F.R. Brașov). N.R.: Aveți dreptate, nu sînt foarte mulți cei care au vizitat muzeele amintite și asta datorită sistemului nostru defectuos de a face reclamă lucrurilor interesante. În ceea ce privește Muzeul hidrotehnicii, trebuie menționat că el nu există. Rîndurile dv. sînt puțin confuze în acest sens. Propunerea ni se pare demnă de a fi dat în seamă și numai lipsa de spațiu ne împiedică să vă publicăm toate cele 6 pagini de manuscris, care cuprind numeroase sugestii referitoare la amenajarea muzeului.

Triumful vieții asupra morții

Se împlinesc 50 de ani de cînd Hitler declarîndu-se Führer-ul tuturor și pe fiecare nazist Führer peste toate celelalte popoare — a declanșat acel lung șir de crime care avea să îndolieze un întreg continent. Noaptea cuțitelor lungi (30 iunie 1934) dezlănțuită pentru a-și consolida puterea prin lichidarea adversarilor reali, presupuși și suspecți, noapte ce a cutremurat întreaga Germanie și a îngrozit bătrîna Europă avea să se dovedească o simplă răfuială în comparație cu acel genocid de proporții incredibile, pe care Führer-ul, împreună cu uriașul lui șleahță de Führer-i mai mici, îl va pregăti, organiza și desfășura cu o meticulozitate, perseverență și ferocitate tipic nazistă și căruia au trebuit să-i plătească un greu tribut de sînge toate popoarele Europei.

Am citit nu de mult, cutremurîndu-mă, că — reproduc din memorie — pentru noile generații, Hitler este o fantomă tot atât de inconsistentă, de neputincioasă ca Gîngis-Han. M-am cutremurat pentru că dacă e așa sau în măsura în care undeva, oriunde în Europa, lucrurile stau așa, înseamnă că noi, martorii oculari ai crimelor naziste, nu ne-am făcut datoria, nu ne-am îndeplinit angajamentul luat față de camarazii torturați, spinzurați, împușcați, împinși în camerele de gazare în fața noastră, că nu-l vom uita, că vom striga în gura mare, să audă întreaga lume fărădelegile naziste, că vom inocula noilor generații, odată cu dragostea de viață, ura față de fascism.

Nu se poate, nu avem dreptul să lăsam ca pentru noile generații crimele hitleriste să se încețoșeze într-atît incit,

Comăneci, Lucescu, Cenaclul Flacăra și examenul de treaptă

Mă pasionează sportul iar exemplele mele în viață sînt Nadia Comăneci și Mircea Lucescu. Acești doi oameni îmi dau mai multă încredere în mine, în propriile forțe, mă învăț să fiu mai bună cu cei din jur, să iubesc dreptatea, să cîștig și să pierd cinstit. Cînd necazurile mă copleșeau, mă gîndeam la acești oameni minunați și mă întrebam: „Oare ce ar zice ei despre mine dacă m-ar vedea renunțînd așa repede? Sigur că n-aș fi demnă de ei!” Înainte de examenul de treaptă (a II-a), numai cu 2-3 zile, cînd toți învățau, am citit cartea lui Lucescu „Mirajul gazonului” și știu că asta m-a ajutat la reușita mea... De asemenea, o altă pasiune a mea e muzica tinăra. Cenaclul Flacăra este tot ceea ce înseamnă tinerețe. Cenaclul Flacăra este un mic univers. Țin la membrii cenaclului pentru că prin tot ce fac îmi însușesc dragostea de viață, de frumos (Adriana Morărașu, Liceul de chimie industrială nr. 4 Bacău). N.N.: Frumoase gîndurile dv., dar la treaptă tot ați avut ceva noroc, altfel e greu de priceput cum ați luat examenul citindu-l pe antrenorul naționalei în vreme ce toți copiii învățau pe rupe.

Din librării, direct în depozitele de materiale vechi

„Dacă țările dezvoltate economisesc atât de mult, noi, care aspirăm spre același lucru și avem nevoie de materie primă, nu putem face la fel? De ce oare întreprinderile noastre de specialitate nu iau inițiativa unui început măcar. Sau de ce nu sînt stimulați lucrătorii respectivi pentru a selecționa și colecta ei aceste materii prime ce se pierd distrugîndu-se. Mai mult, lucrătorii I.C.A.B. spun, probabil în urma instrucțiunilor primite, că nu ridică decît ceea ce se află în cutia de gunoai — tot ce este alături nu-i interesează, chiar dacă deșeurile sînt curate și așezate pe categorii în cutii de carton sau pungi de plastic.

Există, desigur, inițiativă în școli pentru recuperarea hirtiei, sticlelor, borcanelor, plasticului etc., dar această problemă aproape că a devenit pentru elevi și părinți un fetiș, întrucît s-a ajuns să se cumpere hirtie sau caiete din librării pentru a fi predate la școală în contul cantităților ce s-au fixat pentru fiecare categorie colectată.

Se constată aici o anomalie: pe de o parte, întreprinderile de specialitate lasă ca aceste materiale vechi ce se aruncă la gunoai să se piardă pentru economia noastră, ignorîndu-se telul suprem și instrucțiunile în vigoare, iar pe de alta, elevii, care au luat inițiativa la îndemnul mai marilor școlii, au transformat aceste instituții de educație în depozite de materiale vechi, degradîndu-le”. (Ion Vasile, București, str. Radu Boiangiu nr. 1).

Cititorii și emisiunile radio

În urma anchetei noastre „Tinerii și emisiunile radio”, am primit numeroase scrisori. În acest număr, vă înfățișăm trei opinii.

Alina Mișca, Piața Vasile Roiață 14, Arad, elevă: „Dintre emisiunile TV urmăresc îndeosebi La sfîrșit de săptămînă, emisiunea lui Tudor Vornicu, Teleenciclopedia, care nu știu din ce motive durează atît de puțin, și Meridianele cîntecului. Uneori și Albumul duminical. Ar trebui însă ca rubrica sportivă a acestei emisiuni să fie mai variată și mai bogată. De exemplu, nu demult, s-a încheiat Campionatul mondial de patinaj artistic și nu am văzut nici o secvență. Dintre emisiunile radio urmăresc emisiunile De la 1 la 3 și Radio-cenaclu. În cadrul acestor ultime emisiuni ar trebui să fie mai puțin prezent grupul folk Cetatea care de cînd a apărut cîntă un singur cîntec, iar prezentarea ar trebui făcută în continuare de poetul Adrian Păunescu. Mă reîntorc la emisiunile TV și cred, de asemenea, că Cenaclul Flacăra ar trebui să fie mai des prezent pe micul ecran, chiar și cu înregistrări integrale. Nu știu de ce, dar, în 10 ani, de cînd activează, nu a fost dat pe post decît foarte rar”.

Gh. Paring, str. Progresului 10 A, Alba Iulia: „Floarea din grădina s-a ofilit. S-a perimat. Trebuie udată, săpată, plivită și scoasă la soare, cu exigență la selecția concurenților și acordarea notelor. Săbionizarea cu note de 9 și 10, pe care spectatorii le știu dinainte, nu e folositoare și scade din calitatea emisiunii”.

Dan Viol, lăcătuș la Întreprinderea „6 Martie” Timișoara: „Îndrăgesc mult emisiunile Cadran mondial, Teleenciclopedia, Telecinemateca (cu filme netăiate) și doresc, dacă se poate, să se transmită în direct spectacole ale Cenaclului Flacăra”.

Hai Craiova!

„Dragă redacție, sînt un mare pasionat al fotbalului și în același timp un infocat supporter al echipei Universitatea Craiova. Din această dragoste pentru cea mai bună echipă de fotbal pe care a avut-o vreodată fotbalul românesc s-au născut următoarele viersuri incurajatoare!” (Gigi Ionică, Beniști, Bacău). Or fi „viersurile incurajatoare, dar singurul lucru publicabil este titlul: Hai Craiova! Restul încercați-l prin viu grai, la întoarcerea oltenilor.

O propunere din orașul lui Caragiale

„Pentru a cinsti memoria marelui actor care a fost Toma Caragiu, Teatrul Municipal din Ploiești să-i poarte numele. Toma Caragiu a fost actor și director aici, iar pe vremea aceea teatrul gemea de spectatori. De curînd, sala a fost renovată și noul nume i s-ar potrivi de minune. Așadar, vă propunem: Teatrul Toma Caragiu din Ploiești”.

Constanțin Buciumeanu, str. Sid. Erou Arhip Nicolae, nr. 2 Ploiești Vest.

Cum tunde molia 12 oi

„Sfredeluşul înghite într-o zi o cantitate de insecte care reprezintă 70 la sută din greutatea sa”, ne scrie Ștefan Popescu din comuna Valea Mare — Vlcea, care, cu argumente puțin cunoscute de lume, demonstrează că animalele, cu cit sînt mai mici, cu atît mîncă mai mult. „Elefantul, care cîntărește circa 6 000 kg, mî-

nîncă, în 24 de ore, în jur de 450 kg furaje, ceea ce reprezintă 13-14 la sută din greutatea sa. Pasărea Colibri consumă, în comparație cu greutatea sa corporală, de 50 de ori mai mult decît elefantul. Cucuvaia consumă într-un an 1 000 de rozătoare, salvînd cam tot atitea kilograme de cereale, știind fiind că un soarece mîncă 1 kg de boabe pe vară. S-a calculat că insectele dăunătoare distrug anual în întreaga lume 35 000 000 tone sau 6 la sută din producția de cereale a globului și încă 50 000 000 de tone sau 10 la sută din boabele păstrate în magazii și depozite. Iată de ce, păstrînd proporțiile, într-un singur an, o molie și progeniturile ei pot mîncă o cantitate de lînă produsă de 12 oi”.

Primul bust al lui Eminescu

La numai cîteva luni de la intrarea în nemurire a celui mai de seamă poet al neamului nostru, un grup entuziast de tineri admiratori ai lui Eminescu, membrii unei societăți literare studentești, au dezvelit în „sala de jos” a Ateneului Român din București, bustul marelui nostru gînditor romantic. „Acest bust, cel dintîi care s-a ridicat poetului Eminescu — mîrturisea după două decenii Corneliu V. Botez în volumul Omagiu lui M. Eminescu, alcătuit de Comitetul comemorării din Galați — a fost executat în 1889 de sculptorul Filip Marinescu (cel care realizase și masca funerară a poetului), din inițiativa subsemnatului, pe cînd eram student în drept și ai altor admiratori ai poetului, grupați în jurul dispărutei reviste „România literară”. La această publicație, unde încă din anii studenției a fost „directorul părții literare” în ultima perioadă de apariție (mai-septembrie 1889), Corneliu V. Botez a publicat în numărul din iulie-august al „României literare” poezia omagială Lui Eminescu și un studiu asupra vieții și operei acestui „martir al condeiului și al nemăsuratei lui cugețări”, care „răsare după moarte mai luminos ca niciodată”.

În admirabilul volum omagial dedicat de gălățeni Lucefărului culturii românești, Corneliu V. Botez mai menționa că „pentru stringerea fondului trebuitor” ridicării bustului, „a avut loc un festival la Teatrul „Dacia”, în seara zilei de 10 noiembrie 1889”.

În Omagiu lui Eminescu (1909), Corneliu V. Botez precizînd că „pentru acoperirea cheltuielilor bustului” — a cărei apariție fusese anunțată și-n gazeta gălățeană „Poșta” din 4 iulie 1889 — mîrturisea cu adîncă satisfacție în finalul prețioasei informații: „Am predat acest bust, prinso modest al celor mai calde simțăminte desvălite în sufletele curate ale unor tineri, Ateneului Român, în persoana președintelui său C. Exarcu”. Bustul din gips n-a rezistat însă timpului poate și datorită faptului că sculptorul nu reușise să transpună plastic trăsăturile specifice personalității genialului poet.

Cinstea de a fi deschis drumul eternizării lui Eminescu în piatră și bronz (astăzi existînd în țară peste 50 de busturi și statui) îi revine, așadar, magistratului împătimit de frumos, Corneliu V. Botez (1870-1928), el însuși poet, care în tinerețe a simpatizat cu mișcarea socialistă, încununîndu-și vrednică inițiativă cu înălțarea monumentului poetului (realizat din marmură de Frederic Storck), la Galați, la 16 octombrie 1911. Prof. Gh. S. Ștefănescu, Liceul de matematică-fizică „Vasile Alecsandri”, Galați).

Rubrică realizată de RĂZVAN BĂRBULESCU

în închipuirea lor, să se îndepărteze în adîncurile istoriei. Nu se poate, nu avem dreptul pentru că trăiesc încă văduve care-și plîng soții căzuți în războiul dezlănțuit de Hitler, mame care-și mai plîng copiii rămași în tranșee.

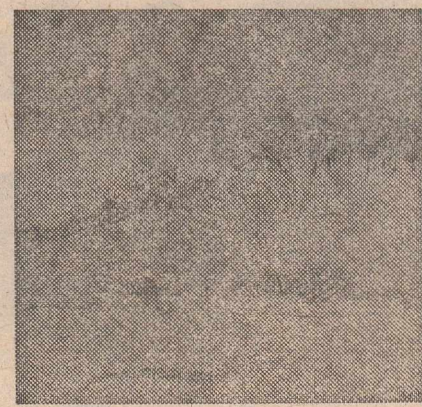
De pe retina ochilor noștri încă nu s-a șters imaginea orașelor distruse, a cîmpurilor pirjolite, a satelor devastate de-a lungul și de-a latul Europei de tăvălugul nazist. În ochii noștri mai stăruie cizma Wehrmacht-ului cotropitor, localitățile pustiite în urma acțiunilor de „curățire” și „pacificare” a detașamentelor SS. Sînt încă oameni care mai speră să-și găsească frații, surorile, copiii deportați în lagărele de concentrare naziste sau cel puțin să, afle cînd și cum au murit. Nu se poate, nu avem dreptul pentru că rănilor nu s-au cicatrizat, mai singurează încă. Mă gîndesc că ar trebui, dar îmi dau seama că e imposibil, să se arboreze, pentru aducere aminte, cite o flamură îndoliată în fiecare loc unde s-a săvîrșit o crimă nazistă. Este imposibil pentru că aceste locuri, în totalitatea lor, nu vor fi cunoscute niciodată și pentru că ar însemna să fie îndoliată întreaga Europă!

Primele flamuri îndoliate ar trebui să fie arboreate pe locurile unde au fost construite lagărele de exterminare și anexe lor — au existat peste 12 000 — lagărele de muncă forțată, disciplinare și de tranzit. Pe porțile lor au intrat peste 18 milioane de oameni nevinovați. 12 milioane n-au mai ieșit niciodată din dosul gardurilor de sîrmă ghimpată.

Apoi ar fi nevoie să fie identificate toate orașele și satele Europei, toate piețele și străzile, toate pădurile în care au avut loc execuții în masă din ordin, pe bază de decizii și la care, pentru intimidare, populația a fost silită să asiste. Ar urma să se descopere locurile — rîpele, maidanele, tufișurile, văile, bălțile, rîurile — unde crimele s-au săvîrșit individual și în taină, fără nici o judecată. Și

s-ar mai cere să fie descoperite toate gropile comune în care au fost aruncate de-a valma cadavrele celor executați ca și trupurile ce se mai zăbeau încă, victimele neavînd „norocul” să fie împușcate mortal.

Deși greu, ar trebui totuși depistate toate sanatoriile de psihiatrie, azilurile și spitalele în care bătrîni neputincioși, oa-

meni bolnavi declarați incurabili, considerați Unnütze Esser, „guri de prisos” și, printre ei mulți, foarte mulți oameni sănătoși, dar suspecți de lipsă de loialitate au fost lichidați fără milă, în virtutea decretului dat de Hitler la 1 septembrie 1939, exact în ziua declanșării celui de-al doilea război mondial. Faimosului program de eutanazie i-au căzut victimă 275 000 de oameni.

Fără îndoială, s-ar cere înglobate în perimetrul acestor sinistre locuri ale cri-

mei toate închisorile și Bunker-ele, toate podurile și pivnițele caselor în care au avut loc interogări, schingiuiri, torturi, asasinare.

Nu știu cum, dar ar trebui marcate cu un semn de aducere aminte toate drumurile pe care convoaie nesfîrșite de oameni, încadrate de SS-iști din Totenkopfheitein, unități cap-de-mort, au mărșăluit — istovii, bătuți, împușcați — spre locurile de execuție ori tranșeeți dintr-un lagăr în altul. Și toate căile ferate pe care au alergat faimoasele trenuri ale morții, cu vagoane lăcătuite, trenuri care nu s-au oprit pînă cînd toți Häftling-ii din vagoane nu au murit: de foame, de sete, asfixiați.

În sfîrșit, ar trebui să se aibă în vedere toate clădirile în care locuiește o familie din care lipsește tata, mama, un frate, o soră, unul din cei 60-70 de milioane de victime ale marii conflagrații mondiale dezlănțuite de Hitler și cica sa.

Este nevoie de toate aceste semne ale aducerii aminte nu numai pentru a păstra vie memoria zecilor de milioane de martori ai agresiunii și terorii naziste. Nu numai pentru că rănilor pricinuite atunci încă dor. Nu numai pentru că recrudescența neonazismului îngrijorează. E nevoie pentru că noile generații trebuie să cunoască lecțiile istoriei. Și să învețe din ele.

Acum, după 50 de ani, pericolul unui război nuclear întuneacă cerul planetei noastre. El amenință nu cu ștergerea unor orașe și țări de pe pămînt, nu cu exterminarea unor rase și popoare cum a făcut Hitler, ci cu lichidarea întregii specii umane. Dar și acum, ca și atunci, popoarele lumii pot și trebuie să se unească, pot și trebuie să zădărnicească pericolul războiului nuclear, să determine dezarmarea generală, să asigure triumful vieții asupra morții.

OLIVER LUSTIG
Fostul Häftling nr. 112 399

Lumea în care trăim

Crima de la televiziune

1980. În Japonia au fost arestați pentru diferite delictе aproximativ 54 000 de copii sub 14 ani. În 1981 numărul lor a crescut la 69 000. În timpul anchetei, pentru a se detalia sursa infracțiunii, marea majoritate a acestora a făcut aceeași declarație: „Am văzut la televizor...”

1981. Franța. 17,8 la sută din numărul total al actelor de violență au fost săvârșite de tineri sub 16 ani. Declarații ale inculpaților: „Am învățat din filme, de la televizor...”

1982. Miami. În orașul devenit principalul centru al crimei, al violenței și al drogurilor, din Statele Unite, se constată că 18,4 la sută din asasinat, 56 la sută din violuri, peste 47 la sută din celelalte acte de vandalism au fost săvârșite de tineri pînă la 18 ani. În același timp, ca urmare a depozitiilor inculpaților, organele judecătorești, anchetele și studiile unor organizații și instituții publice constată că televiziunea a contribuit nemijlocit la răspîndirea violenței.

Acestea sînt faptele. Citeva. S-ar putea menționa și multe altele. Ziarele occidentale abundă în relatări despre crime, răpiri de persoane sau alte acte criminale în care autorii sînt tineri asociați în bande, tineri care nu au depășit 18 ani. Mulți dintre ei aproape niște copii. În timpul proceselor, majoritatea recunosc că s-au „inspirat” în acțiunile lor din diverse secvențe văzute la televizor.

Numeroase organizații sociale și educaționale din Statele Unite au dat publicității, în ultimii ani, rapoarte deosebit de alarmante privind influența emisiunilor de televiziune asupra tineretului. Ele acuză direct posturile de televiziune de incitare, de instigare la violență, la vandalism, la crimă. Firește, televiziunea — ea singură — nu poate fi acuzată de toate relele din societate. Educația este produsul multor factori și ai mediului social. Dar prin audiența de care se bucură, prin limbajul larg accesibil pe care îl utilizează, televiziunea are un rol de prim ordin în formarea individului, mai ales a celui tînăr lipsit de experiența vieții, uneori dezarmat în fața marilor încercări.

Ce învală tînărul de la televiziune? — se întreabă un asemenea studiu. Drept răspuns se dezvăluie rezultatul unei anchete, în legătură cu emisiunile de televiziune, realizată de către specialiștii Confederației primarilor de orașe din S.U.A. S-a constatat că în 73 de ore de emisie, telespectatorii au vizionat pe cele mai importante canale de televiziune din țară: 36 asasinat și 40 tentative de asasinat; 648 secvențe în care erau folosite arme de foc; peste 1 400 acte de vandalism și violență — atacuri la persoană și spargeri, furturi, violuri și altele.

La fel de semnificativ este și rezultatul unei alte anchete — referitoare, de data aceasta, numai la ABC, CBS și NBC, cele trei principale rețele de televiziune americane. Ancheta a constatat o situație asemănătoare celei amintite mai sus. Într-o singură săptămînă respectivele rețele TV au prezentat pe micul ecran:

- 168 bătăi („ca-n filme”);
- 92 schimburi de focuri finalizate cu 56 de morți;
- 113 agresiuni cu arme albe și mai multe asasinat prin strangulare;
- circa 7 179 alte scene de violență și vandalism.

Iată, așadar, ce pot vedea zilnic, pe micul ecran, copiii și tinerii: violență în doze excesive.

Și, atunci, întrebarea: cum să nu influențeze televiziunea asupra comportării copiilor, a tinerilor, cînd statisticile oficiale relevă că circa 50 la sută din copiii nord-americani, între 3-12 ani, stau în fața televizoarelor, în medie 6 ore pe zi! La 13 ani, ei au „asistat” deja la aproximativ 14 000 cazuri de moarte violentă. La 18 ani un tînăr nord-american a petrecut în medie 15 000 de ore în fața micului ecran, timp în care a vizionat — de fapt se poate spune că a participat mental — la 27 000 de crime, violuri, furturi și alte acte de violență, se arată într-un studiu întocmit de Asociația americană de medicină.

Așa stînd lucrurile nu este oare explicabil de ce violența și criminalitatea se extind în Statele Unite? De ce delincvența juvenilă face ravagii în marile orașe americane? Categorie, criminalitatea juvenilă crescînd este rezultatul și altor mulți factori care influențează asupra copiilor și tinerilor americani — de la condițiile sociale ale familiei, șomaj, discriminare rasială și pînă la consumul de droguri și literatură pornografică.

Richard Gelles, sociolog la Universitatea din Rhode Island, atrăgea, însă, atenția asupra efectului de alienare pe care îl are televiziunea americană asupra populației, asupra familiilor americane și chiar a copiilor. Potrivit revistei „Business Week”, 5 000 de copii în vîrstă de 5 pînă la 14 ani, s-au sinucis în Statele Unite într-un singur an.

În 1926, cînd John Baird a realizat primele experimente de transmitere și receptare la distanță a imaginilor animate, nu și-a închipuit, desigur, că televiziunea — prin programul său — s-ar putea transforma într-un focar de creștere a ratei violenței în S.U.A. El nu și putea imagina cît de mult poate să stimuleze televiziunea instinctele negative ale celor din această țară care, an de an, stau în fața micilor ecrane. Micul ecran a adus în casele americanilor o lume întregă, a micșorat distanțele dintre om și eveniment, a creat individului o nouă perspectivă a planetei. Ceea ce, firește, este pozitiv. Dar micul ecran poate fi și o școală a răului, atunci cînd spiritul comercial și interese nefaste se unesc în apologia violenței.

Micul ecran este extrem de sensibil. Mînuirea lui trebuie să se producă atent, cu grija de a evita tot ceea ce este dăunător omului. Înmulțirea micilor criminali, a infractorilor adolescenți, reprezintă un semnal de alarmă.

„Crima de la televiziune” este o veritabilă crimă. O crimă împotriva celor tineri...

AL. PINTEA

Asasinarea pădurilor...

Cîteva plutoane de sateliți pașnici spi-onează, din fundul cerului, în modul cel mai constructiv, norii și mișcările de aer, gradul de vaporizare al apelor, balansul temperaturilor etc., etc. și toate acestea pentru a ajuta meteorologii să estimeze, cu o maximă chibzuință, timpul probabil.

În fiecare zi sute de posturi de televiziune, mii de posturi de radio și un Everest de cotidiene anunță opiniei publice șansa de a fi însoțită sau plouată, ninsă sau lovită de vînturi. Timpul cert este un instrument de lucru. Timpul probabil un virtual instrument de lucru. Pentru a se ști adevărul se cheltuiesc sume colosale. Rezultatele sînt, în parte, satisfăcătoare.

Timpul, sau mai exact, alura meteorologică a zilelor și nopților planetelor reprezintă pentru cîteva sute de milioane de oameni o ruletă din care lese sau nu lese pîinea cea de toate zilele. Chiar dacă

tehnica modernă promite enorm, clima rămîne încă masiv o majoră imponderabilă. Ea nu este însă năstrușnică în mod obiectiv. Omul o poate, pe alocuri, dresa sau, dimpotrivă, stimula în năpraznicele ei manifestări. Un exemplu: seceta devastatoare din Indonezia, scăderea nivelului apelor în Canalul Panama, inundațiile apocaliptice din India, tot acest du-te-vino de dezastre nu sînt rezultatul unui mecanism implacabil, ci efectul direct al debandadei care domină... exploatarea pădurilor.

Experți demni de toată încrederea au demonstrat cu probe stupefiante că tălerea în neștre a pădurilor tropicale are implicații profunde și ireversibile asupra cliimei. Și se taie, într-o cadență feroce, zi de zi, clipă de clipă, într-un ritm de 21,5 hectare pe minut! În fiecare an se decapitează păduri care reprezintă o suprafață mai întinsă decît 3 Elveții. Evident, holocaustul silvic nu vizează bătrînele și civilizate păduri europene.

Se taie în sud, în „centura” săracă a lumii unde aurul verde este devalorizat

prin jocul nemilos al actualelor relații economice mondiale. S-a constatat că rata anuală a despăduririlor, adică rata anuală a stricării cliimei, este de 11,3 milioane de hectare. Coamele devenite pleștuite și junglile devenite deșerturi iradiază ca un cancer scoarța pămîntului și, mai sus, jocul nemilos al taifunurilor și rafalelor secetei.

„A salva pădurea tropicală nu este un lux, ci o necesitate pentru întreaga lume — explică Charles de Haes, director general al Fondurilor mondiale pentru natură. Din nefericire această problemă — argumenta el — este un fel de bombă cu efect întârziat, cunoscut doar de elita științifică”.

Merită ca o asemenea bombă să explodeze, să zbuclume gazonul perfect din țările industrializate, să spargă sensul a-notimpurilor și să infometeze mai grav lumea infometată de azi pentru ca anul verde să fie privit, în sfîrșit, în lumina imensei sale valori?!

RADU BUDEANU

Directorul modest

Ce știe lumea despre o secretară de director? În afară de faptul că trebuie să fie tînără și frumoasă, mai știe că are drept ustensile de lucru un telefon, o mașină de scris, un fișier, un stilou și un blocnotes. În ultimii ani se mai adăugase și dictafonul. Dar imaginea secretarei care notează cu sîrg spusele șefului, care dactilografiază și expediază corespondența, devine din ce în ce mai desuetă, iar uneltele de lucru mai sus enumerate tind să se transforme în piese de muzeu.

Cel puțin așa rezultă din studierea aparatului și a tehnicii de birou în cadrul unui salon internațional organizat recent în R.F.G. Astfel, comunicarea tradițională cu ajutorul telefonului sau a scrisorii va fi înlocuită prin transmiterea de informații cu ajutorul aparatului video (vizuale). Mesajele și scrisorile vor ajunge pe această cale la destinatar în cîteva secunde. Printr-o simplă apăsare de buton, „mașina de scris” modernă va putea să expedieze scrisori, să emită comenzi și oferte. Mașinile de scris clasice, fără vizual, vor deveni tot mai rare. Cu ajutorul noilor aparate de birou, se pot nu numai scrie și corecta la perfecție scrisorile, ci se pot, de asemenea, stoca date și calcule statistice, care pot fi pe urmă readuse pe ecran, corectate, completate, restocate.

În felul acesta, biroul de secretară al viitorului va semăna cu o stație spațială: secretara își va petrece timpul în fața ecranelor aparatelor cu care va lucra. Noile tehnici de birou, ne asigură organizatorii salonului, vor putea fi introduse în curînd chiar și în birourile mici și mijlocii. Într-un astfel de birou modern, doar o pană de curent ar putea constitui un obstacol serios. Dar și în legătură cu aceasta au fost luate măsuri: noile aparate vor avea asigurată funcționarea chiar și în cazul unei pene, prin utilizarea bateriilor.

Construcția sofisticată a noilor dotări a făcut chiar să se afirme că persoana cea mai importantă din birou nu este secretara, ci tehnicianul.

Dar în ciuda acestui dicton, secretara rămîne, orice s-ar spune, personajul numărul unu. Și aceasta fiindcă doar ei i se face marea cinste de a avea un birou asemănător cu interiorul unei nave cosmice. În ceea ce-l privește pe director, sau pe orice șef de birou care are o secretară în dotare, el se arată deosebit de modest, ba chiar demodat de modest. Nu, el nu

vrea mobilier modern, nichelat sau cromat; directorul „se multumește” cu un birou clasic, din lemn de mahon sau de santal, și cu un fotoliu legat în piele. Aparat moderne? Vizuale? Nu, lui nu-i trebuie așa ceva. De aceea, pentru directori, un fabricant italian a prezentat lucrurile, la salonul amintit, în felul următor: un birou din lemn de palisandru pe care figurau doar un stilou și un telefon.

ION D. GOIA

Spectacolul informației cu noi sau împotriva...

Poate nici n-aș fi băgat de seamă acest interviu, și vă rog să mă credeți că nu pierdeam mare lucru, de nu era ceva care să bată la ochi, acel ceva ce te oprește din drum, te trage de mină, ținîndu-te pe loc. Un ambasador la Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură își face cunoscute opiniile, într-o revistă de circulație, cu privire la ce face și cam ce ar trebui să facă organizația în cauză Punctul de plecare — conferința extraordinară a U.N.E.S.C.O., ținută nu chiar cu foarte mult timp în urmă, eveniment la care, spre părerea mea de rău, nu am reușit să ajung, deși la un moment dat eram, ca să zic așa, cu valiza în mină. Ceea ce remarc la interviu este în cauză, de fapt interviu, trebuie să recunosc, este franchețea. Nu cunosc discursul ținut de doamna ambasador la tribuna organizației în palatul din Place de Fontenoy. Dar nu-mi este deloc peste mină să-l intuiesc, parcurgînd răspunsurile inserate în săptămînalul de cursînd așezat pe masa mea de lucru.

De cînd există informație, ea circulă. Pofta de informare n-a început de azi, de ieri, doar canalele și-au înnoit mereu înfățișarea și viteza de reacție. Azi, mai mult ca oricînd. Cu schimbările de ordin politic intervenite pe harta lumii au germinat și aspirațiile către o altă așezare a lucrurilor în mozaicul de factori ce guvernează cursul vieții națiunilor lumii. Termenul de nouă ordine se pronunță des și tot mai mult în același timp. Orice schimbare se face, cu excepția întoarcerilor în loc, sub semnul noului. Starea de dezechilibru tinde spre condiția de echilibru; și cît de multe sînt domeniile în care omenirea are a-și repropoza întirzirea în a pune pe picior de egalitate cetățenii planetei. Ne-am referit la disparitățile în domeniul comunicării. Cît de simplu de suportat la prima vedere pare acest handicap creat onora, pe atît de apăsător și destabilizator se manifestă în procesul global al dezvoltării. Gîndiți-vă la relațiile poli-axiale la scara societății: informație — educație, informație — tehnologie, informație — creștere economică.

Cum și aici își arată colții o moștenire a deceniilor și secolelor de dinainte, ostile carului schimbării scriștie, lăsîndu-ne a înțelege că în climatul politic actual avem a aștepta zile mai bune pentru ca noutățile să-și anunțe sosirea.

Ne-o spune franc în declarația de presă amintită un om aflat la masa pe care stau desfășurate planurile de luptă ambicioase, ancorate în solul realității. Doar că mapele au început să se îngălbenească pe la colțuri, fără a se întrezări schimbarea. Dacă țările industrializate plătesc 75-80 la sută din bugetul anual al organizației, ni se atrage atenția, opiniile lor nu pot fi total ignorate. Într-o asemenea ambianță, cînd contează mărimea cotizației și cîți sînt cei care vor să fie auziți, ironia cu total ignorare nici nu mai poate conta. Făcînd trimitere la recenta conferință extraordinară a U.N.E.S.C.O., întrebă dacă S.U.A. și țările occidentale au reușit să-și impună punctul de vedere, interlocutoarea nu ascunde că s-a izbutit instituirea a numeroase schimbări amendamentale cele mai multe fiind în domeniul comunicării. Ajungem astfel la ceea ce unește de regulă intervențiile occidentale pe această temă, și nu numai. Se vorbește, aici, despre faptul că directorului general al U.N.E.S.C.O. i s-a remis copia unei legi dintr-o țară, a celei ce relatează, ce statuează funcționarea și atribuțiile presei. Dacă aceste reglementări nu vor fi respectate de organizație, respectiva țară își retrage fondurile cu care cotizează în prezent. Scurt și fără echivoc: faci ca mine, te accept, nu ești cu mine, ești împotriva mea!

Nu aud prima dată asemenea amenințări. Nu citesc abia acum indemnuri sau sfaturi în exact aceeași manieră, într-o chestiune care interesează pe toți cei din jurul mesei și nu doar pe ocupanții locurilor cu farfuria plină. Repetiția și mai ales tonul tranșant al strigărilor de acest fel ne obligă să înțelegem, cum spuneam, cît mai este încă de insistat și de transpirat pe frontul informației, al comunicării.

Nu-mi miroase a bine această uitătură de sus a celor cu bani. Dar, cine știe?

NEAGU UDROIU

Cronica șoselei

În spatele cauzelor

„clasice” ale accidentelor

Cind s-au luat, el avea 32 de ani și ea 18. Victoria abia terminase liceul. La data căsătoriei, Emil era de mult intrat în categoria muncitorilor cu miini de aur, cum erau supranumiți cei care formau crema specialiștilor fabricii. Era folosit numai la prototipuri și încă la cele unde se cerea muncitorului de înaltă calificare, nu numai o execuție ireproșabilă, dar și fantezie, creație. Victoria, cu trăsături de fată încă neimplinite, era de o timiditate rar întâlnită. Roșea și pleca din casă până și la glumele de care nu se rușinează nici copiii din clasa a IV-a.

Treptat, treptat, după ce devenise funcționar la o instituție unde majoritatea o formau bărbații, se făcea tot mai frumoasă, iar atitudinea ei față de Emil se schimba în defavoarea tinărului. Chiar dacă ești specialist de primă mână, cind lucrezi la strung, la freză, pasiunea făcându-te să uiți de tine, nu se poate să nu mai vii acasă cu cite o pată pe haine ori pe cămașă și, indiferent cit te-ai spăla de bine, izul de ulei tot se simte uneori.

În schimb, între timp, pentru Victorița, Max-Factor și Chanel reprezentau o cosmetică vădit desuetă. De! Secretarei directorului general nu i se poate oferi orice. Doar de ea depinde dacă șeful te poate primi în ziua aceea. Dar cadourile nu i se ofereau, în principal, pentru că era secretară, ci pentru că era frumoasă și urma urmei nici pentru asta, ci pen-

tru concepția ei „îndrăzneată” despre relațiile dintre bărbați și femeile tinere, nu importa dacă sint sau nu căsătoriți. „Mai spală-te și tu, măi Emile. Zău, nu te supăra, dar ieri mi-au atras atenția la birou că nu m-am dat cu „Diorella”, ci cu ulei mineral. Mirosul din casă se simte de la o poștă pe rochiile mele”. „Victoria mea dragă, mă doare cind văd cit te îndepărtezi de mine. Tot ce-ți povestesc eu despre realizările mele, despre munca mea, care mă pasionează și mă face să nu dorm nopțile, nu te mai interesează deloc”. Lucrurile încep să se complice din ce în ce mai mult. Emil, care înainte nici nu se atingea de băutura, încit fusese botezat de colegi „Cine-l mic și bea lăptic?”, devine un obișnuit al localurilor unde, deseori, bea la țară pînă cind adormea cu capul pe masă. Emil, unul din cei mai conștiințioși și disciplinați muncitori ai secției de prototipuri, devine, treptat, un șleampăt, un neglijent și șeful respectiv este nevoit să ceară transferarea lui la o secție cu probleme mai puțin complicate. Concomitent, apar și prietenii de pahar. Nu se poate despărți de Victoria, deși ea pleacă tot mai des în delegații cu șeful aprovizionării. „Nu există, dom-le, problemă să nu o rezolvez fata asta. E la fel ca Mackensen, feldmaresalul, un fel de „spargător de fronturi”. Ce-l drept, ăla a fost rău în război, pe cind ea are succes peste tot. E de-ajuns ca parfumul și de-colteul ei să pătrundă în birourile furnizorilor și aprobările apar ca prin farmec”. Asta era opinia directorului general despre ieșibilitatea lui secretară.

Emil devenise acasă un fel de paria. Fusese învățat de nevastă să bată la ușă înainte de a intra în salonașul lui micuț. Ea, în „neglijențe”, își primea cite un invitat care nu uita niciodată cafeaua naturală, țigările și băutura străină. „Sint

distrus, mă băieți, dar o iubesc, nu pot să mă despart de ea”. Certurile, acuzațiile reciproce, au devenit frecvente în casa lui Emil. Pînă într-o zi, cind soțul a găsit ușa incuiată și un bilet: „De azi înainte nu mai ai ce căuta la mine, Victoria”.

Venise acasă cu prietenii lui. Îi pregătise să pună o vorbă bună pe lingă Victoria, să-i explice că el nu merită un asemenea tratament din partea ei. „Nu-i nimic, Emile, hai cu noi. Lucrurile se aranjează pînă la urmă. Au vizitat citeva localuri pînă la ora închiderii. Apoi au luat la rind rudele. Pe la fiecare au „gustat” cite ceva. Ora 2.00 i-a apucat în drum spre locuința nașului unuia dintre prietenii care, după spusele acestuia, avea cea mai strasică palincă din județ. La volan, Emil. „Mă, e cumva ceată afară, is farurile murdare, că eu nu mai văd nimic”. Adevărată era ultima variantă. Nu mai vedea din cauza alcoolului. Șoferul ratează o curbă, mașina zboară peste un piriu și se „înfige” într-un zid de sprinjin. Lovitura de berbec aruncă afară din mașină șoferul și cei doi pasageri. Auto-turismul, ca dinamitat, se frînge în două. Apa repede a pîrului prinde în vârtejul ei cadavrele celor trei tineri care sint găsiți la 5 km distanță, într-un loc unde apa, puțin adîncă, trece lin peste o suprafață destul de întinsă de nisip amestecat cu pietriș. „Un mitocan mai puțin”, a fost replica Victoriei la vestea morții lui Emil.

În spatele unor cauze clasice de accidente, ca excesul de viteză, alcoolul la volan, refuzul de prioritate, agresivitatea în conducere, găsim în destule cazuri tările unor oameni, stress-ul, stările conflictuale din familii, deprinderile care relevă o educație precară. Nu e deloc simplu să acționăm asupra acestor factori, dar conștiința noastră nu ne îngăduie să stăm cu brațele încruciate.

VICTOR BEDA ■

Omul care joacă

Citeva auspicii ale sezonului

Cind aceste rinduri vor apărea, sezonul oficial fotbalistic are deja ridicată cortina. Scena noastră este mai înghețată decit ne așteptam, și la propriu dar și la figurat, după două luni calde de iarnă, dată-toare de noi speranțe prin unele acțiuni întreprinse că se va juca și mai ales vor exista la noi premisele implantate pentru un fotbal mai bun.

S-a discutat și s-a scris mult, au avut loc și citeva evenimente importante: desfășturile de lucru ale antrenorilor și conducătorilor echipelor celor trei divizii de la noi, precum și o plenară a Comitetului federal care a dezbătut, de curînd, problema eşalonului de copii și juniori. De aceea, speranțele că va fi mai bine par întemeiate. Totuși, oricît de optimiști am fi, năzuințele îngheată atunci cind înaintea celor două etape de cupă care preced gongul campionatului, cluburile sint înștiințate că atît de comentata problemă a indemnizației de hrană zilnică pentru fotbalistii de mare performanță, cărora este firesc să li se ceară eforturi din ce în ce mai mari, a fost „rezolvată” prin reducerea sa la... 44 de lei pe zi, în ziua competițională de la acei „îndestulători” 54 care amăgeau, păcătind mirosurile bucătărilor fotbalului. Astfel, cind și la cursul UEFA ținut la începutul lui ianuarie la Split — la care a fost prezent și directorul tehnic al F.R.F. —, s-a menționat că „se cere o condiție fizică și mai crescută”, chiar dacă, în viitor, „accidentul va trebui pus în competițiile de mare performanță pe predominarea tehnică”, noi nu numai că nu avem preocupări pentru a produce, ceva în sensul caritativ de care aminteam în articolul trecut, dar o limităm și pe cea naturală, dată de propriul pămînt !!! Dacă ceva e de înțeles, să înțeleagă cine poate... Sigur că soluții abracadabrate se vor găsi, căci în acest sens nu cred că ne întrecă cineva.

Oare nu este mai ușor ca să rezolvăm lucrurile, pentru că se poate, și nu-i greu, pe cale naturală și firească, reglementînd corect și în funcție de necesitățile ei obiective, orice problemă și să nu-i obligăm pe oamenii care conduc echipele să găsească soluții de rezolvat trecînd prin porțile ce și le deschid alături de normele stabilite? Din păcate, în glasul scris al celor care ar trebui să apere și fotbalul se aud rar accente de critică adevărată, ce trebuie ascultată ca folositoare. Prea repede se fac unii apărători ai intereselor de moment, servind temporar un club sau o reprezentativă și uită că fotbalul este al tuturor și nu poate fi aparat dacă-i dădăcim doar secțiunile care-l compun.

Uitînd necazurile, din care l-am arătat din nou pe unul din cele mai reprezentative, să sperăm că tenurile Cupei ca și cel al restanței craiovenilor și țirgoviștenilor vor aduce la rampă un fotbal bun, dar mai ales curat, așa cum pretutindeni lumea dorește să se joace.

Pentru că la acest subiect este normal să revin, să privim puțin și sub ce auspicii internaționale debutează noul sezon. Rețetele fotbalului sint în creștere pretutindeni (Anglia este cea mai fericită în acest sens) pîndu-se spune că lumea s-a reîntors cu ochii, în acest nou an, și mai mult la fotbal. E adevărat că terenurile britanice devin prin des scena unor lupte chiar singeroase între suporteri, dar să ai în cele 92 de meciuri ale ligilor profesionale o medie de peste 17 000 de spectatori este ceva... Totuși, recordul de spectatori a fost bătut în Spania, pe Nou Camp, dar la o partidă între... reprezentativa delincvenților mai bruneți și aceea a forțelor de poliție, bineînțeles sub asistența ministrului de interne, care a declarat că „ar prefera ca un polițist să aibă imaginația unui călcător de lege... Frumos, mai ales că scorul a fost 2-2... În Germania — și pentru că Kaiserslautern bate la ușă — media spectatorilor este constantă, dar forurile conducătoare se gîndesc de pe acum că în noul campionat să pregătească formula cu doar 16 echipe în prima ligă, se pare mult mai rentabilă.

Închei aici, pentru moment, scurta privire aruncată prin lumea de primprejur a fotbalului nostru, amintind că nu de gînduri ducem noi lipsă, ci de forță și abnegația necesară în a le da viață celor bune.

CORNEL DINU ■

Copii în sprijinul justiției

În seara zilei de 24 ianuarie 1983, în jurul orei 21,00, Constantin Croicu și Constantin Tencu, lăcătuși mecanici la Întreprinderea de avioane București, se îndreptau spre locuințele lor. După program, împreună cu mai mulți colegi din uzină, organizaseră, conform unui mai vechi obicei statornic pentru ziua de acordare a retribuției, un meci amical de fotbal: „bătrînii” cu „tinerii”. Partida s-a încheiat cu victoria „bătrînilor” și, potrivit tradiției, cei învinși s-au oferit să dea ceva de băut. Astfel, au mai zăbovit la „un pahar” pînă către cină. După ce au băut care cite-o votcă, care cite-o bere, s-au îndreptat, cu toții spre casă, cite doi, cite trei, după cum aveau drum.

Pe șoseaua București — Ploiești, în dreptul unei mercurii din cartierul Aeroport Băneasa, Croicu și Tencu trec pe lingă un grup de trei tineri, care veneau din sens contrar, și pe care nu-i cunoșteau. Unul dintre aceștia, turmentat de băutura, îl atenționează pe Croicu că l-ar fi lovit cu plasa. Muncitorul de la Întreprinderea de avioane, care, e drept, ținea într-o mînă o plasă cu obiecte de îmbrăcăminte, se întoarce spre tinărul ofensat, sfătindu-l să fie om serios și să-și vadă de treabă. Iritat însă de sfat, cel „jignit”, împreună cu unul dintre amicii săi se întorc din drum, puși pe harță, îndreptîndu-se spre Croicu și Tencu. Cel de-al treilea, un tinăr de vreo 16 ani, dîndu-și seama de situație își vede de treabă și pleacă mai departe.

Fără nici o altă explicație, unul dintre cei doi artăgosi îl lovește brusc cu putere, atît pe Croicu, cit și pe Tencu, în plină față, cu pumnii. Ca secerăți, cei doi se prăbușesc pe trotuar, cu singele giroind din nas și din gură. Revenindu-și pentru moment, Croicu dă să se ridice, dar cel de al doilea agresor, care inițial asistase doar la isprava colegului său, îl izbește de citeva ori, sălbatic, cu piciorul. Croicu se rostogolește iar la pămînt, în balta de sînge, care se face tot mai mare.

Martor al scenei de barbarie, inginerul Gheorghe Vișan — care-și parcase mașina în apropiere și tocmai se pregătise să pună prelată pe ea — începe să strige la huligani, îndreptîndu-se spre locul altercației. Atacatorii o iau însă la fugă. Împreună cu un alt cetățean și cu un copil, care treceau pe stradă, inginerul încearcă să le dea o mînă de ajutor victimelor. Tencu își revine ușor. Dar Croicu, care pierdea sînge fără conținere intrase în comă. Luat pe brațe și dus în holul unui bloc, unde, în scurt timp, cu toate îngrijirile acordate de inginerul Vișan și

de celălalt cetățean, se stinge din viață...

Sesizate, organele de procuratură și miliție se deplasează operativ la fața locului. Pentru început nu se reușește să se consemneze decit decesul lui Croicu și citeva date absolut insuficiente. Puternic traumatizat, Tencu nu poate da nici un fel de relații despre atacatori. Nici inginerul Vișan și nici celălalt cetățean nu cunosc mai multe. În privința puștiului care participă la transportarea victimei în holul blocului, și care, după spusele inginerului Vișan, ar fi avut vreo cincisprezece ani, acesta dispăruse fără urmă.

A două zi, o echipă complexă, din cadrul Miliției Capitalei, împreună cu un procuror, continuă lupta cu necunoscutul, pentru descoperirea criminalilor. Lucrătorii de miliție stau de vorbă cu muncitorii din întreprindere, reconstituind în amănunt drumul parcurs de victime cu o zi înainte, adunînd numeroase alte date necesare elucidării cauzei.

Indignați peste măsură, colegii lui Croicu și Tencu cer să fie depistați cit mai repede criminalii care curmaseră viața tovarășului lor de muncă, ce abia implinise 21 de ani, unul dintre cei mai harnici, pricepuți și corecți muncitori din uzină. Ei se oferă, în același timp, să sprijine fără rezerve activitatea lucrătorilor de miliție.

Concomitent cu acțiunea declanșată în întreprindere, se acționează cu înfrigurare și în zona unde se comisese crima. Timpul este fructificat la maximum, pentru ca nici un indicu să nu se piardă. Zece și zece de persoane din cartier — tineri și vîrstnici — sint întrebate, în speranța că se va mai afla ceva. Dar răspunsul este, invariabil: „Nu știu. Nu am văzut...”. Toți cei cu care se stă de vorbă dau dovadă de multă bunăvoință, dar nici unul nu fusese martor, astfel încit nu se poate contura nimic relevant cu privire la criminalii.

Paralel cu activitatea depusă în vederea identificării făptașilor, lucrătorii de miliție sint preocupati, deopotrivă și de găsirea puștiului care dăduse o mînă de ajutor inginerului Vișan la transportarea victimei în holul blocului. Copilul este, însă de negăsit. Printre altele, așa cum urma să se stabilească ulterior, și datorită faptului că acesta avea zece ani și nu cincisprezece!, cum i se păruse inginerului, situație care a împietat și ea asupra cercetărilor în ansamblul lor.

Se acționează fără răgaz pe tot cursul zilei de 25 ianuarie, pînă noaptea tîrziu. Printre zecile de copii de la care se încearcă să se afle ceva, se găsește și o fetiță care relatează lucrătorilor de miliție că, fiind pe stradă cu o zi înainte, înțilnise trei inși. În timp ce trecea pe lingă ei, auzise cum unul dintre aceștia

le-ar fi spus celorlăți că „are o poftă nebună să bată pe cineva”.

Fetița le mai spune milițienilor că... „unul dintre cei trei era blond, cu părul tuns scurt, îmbrăcat în blugi, iar altul purta o geacă...”. Sint informații mai mult decit prețioase. Pornind de la aceste citeva elemente, e drept destul de generale, a doua zi dimineața se ajunge la un alt tinăr care îi întîlnise pe cei trei în seara cu pricina, „la semaforul de lingă podul Băneasa”. Acesta dezvăluie organelor de cercetare ceea ce era mai important — numele indivizilor.

Între timp este identificat și puștiul care-l ajutase pe inginer la transportarea victimei. Efortul milițienilor se dovedește, și în acest caz, salutar: băiatul furnizează și el o serie de elemente concrete cu privire la fizionomia criminalilor.

Coroborînd toate datele obținute cu sprijinul a zece și zece de cetățeni, după mai bine de 35 de ore de cercetări asidue, minuțioase, oamenii legii reușesc să descopere pe autorii crimei, în persoana lui Nicolae Barbu, zis Tiței, din strada Girlei nr. 11, și Vasile Burghelca, zis Ciği Moldovan, cu domiciliul în strada Vasile Lupu 5.

Se trece de urgență la reținerea criminalilor. Cînd li se comunică motivele arestării, aceștia rămîn de-a dreptul uimiți. Pur și simplu nu cunoșteau consecințele fatale ale faptei lor nesăbuite, care curmasse viața unui om în floarea vîrstei. De fapt, așa cum a rezultat din cercetări, după crima pe care o comiseră și o ignorau, Barbu și Burghelca și-au continuat beția pînă după miezul nopții.

Cînd mama lui Croicu a venit tocmai de pe melegurile Gorjului să ridice corpul neînsușit al singurului său copil, copleșită de durere istorisea:

— Toată viața am economist ca să-i fac lui Constantin casă, să aibă și el rostul lui, familia lui. Acum nu mai are cine să locuiască în ea. Mi vine să-i dau foc nu alta! Visul meu de-o viață l-au năruit în citeva clipe niște oameni din cale afară de răi, luîndu-l, fără nici un motiv, viața bietului meu băiat, lăsîndu-mă fără sprijin la bătrînețe, nemîngiată pînă la sfîrșitul vieții.

Sint cuvinte pline de amarăciune, de durere, acuzînd nesăbuița și iresponsabilitatea.

Cazul la care ne-am referit invită la serioase reflecții, cu atît mai mult cu cit, nu o dată, sintem martori ai violenței cu care elemente huliganice caută să-și rezolve neînțelegerile. Evident, acești indivizi înrăiți nu-și propun să comită o crimă, dar, așa cum rezultă și din cele relatate în aceste rinduri, măsura poate fi oricînd depășită, în special cînd și alcoolul infierbîntă mințile.

Col. OCTAVIAN GOGA ■

Perseverent

în fapte abjecte

A mai fost condamnat pentru tentativă de viol, lipsire ilegală de libertate a unei persoane, abuz în serviciu. A beneficiat însă de clemență, fiind grațiat prin Decretul nr. 189/1981.

Prin generozitatea sa, societatea noastră i-a oferit prilejul să reflecteze în libertate la gravitatea faptelor sale și să desprindă concluziile cuvenite. A fost și reîncadrat imediat ca șofer la I.T.A. Cluj-Napoca. Se înțelege de la sine cum ar fi fost normal să onoreze cel în cauză o asemenea șansă.

Care a fost însă recunoștința lui Vasile Salanța, în vîrstă de 25 ani, din comuna Gilău, județul Cluj, față de clemența le-

gii ca expresie a bunăvoinței colectivității care îl inconjoară?

La 24 ianuarie 1983, în timp ce se afla într-o cursă ilegală pe ruta Cluj-Napoca — Gilău, a zărit-o pe tinăra M.M. așteptînd într-o stație. A oprit lingă ea și i s-a adresat politicos, dar cu gînduri ascunse:

— Poftiți, domnișoară, urcați. Pînă o să vină autobuzul... vă duc eu la destinație.

Fata, mulțumită de „ocazie”, nu stă pe gînduri. O bucată de drum totul a decurs normal, tinăra nesusizînd nici o intenție dubioasă din partea celui de la volan. În loc să ajungă însă la destinație, cum i se promisese, M.M. se trezește deodată că autocamionul virează într-o altă direcție. Privindu-l pe șofer, a înțeles, din transfigurarea acestuia, pericolul ce-o aștepta. Încearcă să-l imploare, tipă cu disperare, dar totul este zadarnic. Vehiculul aleargă în viteză din maimare. Se oprește într-un loc de unde nu se văd case și nici

oameni prin apropiere. Șoferul scoate brusc un cuțit și amenințînd-o cu bestialitate îi cere să se dezbrace.

Îngrozită, însă fără să se piardă cu firea, fata simulează că se supune, dar caută cu febrilitate un prilej de salvare. Profită de o anumită împrejurare, deschide portiera, sare din cabină și fugă cit o țîn puterile.

Peste citeva ore, Vasile Salanța avea să fie arestat de miliție.

Nepunînd speranțe prea mari în revenirea spectaculoasă a unor astfel de perseverenți în fapte abjecte pe linia de plutire a vieții normale, scotim mai degrabă să reținem atenția asupra necesității unui plus de prudență din partea victimelor potențiale, dar și a unei atitudini ferme din partea opiniei publice față de autorii unor astfel de monstruoziități.

MIHAI GROZAVU ■

Cușmir: un nou record mondial

Simbătă seara, în sala de atletism de la „23 August“, în cadrul Cupei de cristal, săritoarele noastre în lungime Anișoara Cușmir și Vali Ionescu ne-au oferit, din nou, un regal. După ce Vali Ionescu (antrenor Mihai Zaharia) a reușit (în ciuda unor dureri lombare) să egaleze recordul mondial al Anișoarei (6,92 m, stabilit tot aici, în urmă cu două săptămâni), Anișoara Cușmir (antrenor Ion Moroiu) și-a dovedit, iarăși, clasa, obligându-i pe arbitri să măsoare 6,94 m, nou record al lumii! Pe cit de mare a fost bucuria ei, a fost și a noastră, fericiți să putem consemna, unul după altul, recorduri mondiale în proba respectivă (reamintim că Vali Ionescu e recordmanul a lumii în aer liber, cu 7,20 m), clar dominată la această oră de cele două sportive române, rivale și, totodată, prietene.

Bravo, fetelor, vă așteptăm cu noi și noi recorduri!

Gheorghe Staicu:

„Nu mi-au plăcut mizele mici“

— Tovarășe Gheorghe Staicu, iată-vă antrenor al lotului olimpic de fotbal!

— Ați auzit cam tirziu: mă ocup de acest lot din februarie 1982. Tot eu am condus echipa și la acel 3-3 de la Rostock.

— Totuși la federație vă aflați de la 1 ianuarie 1983, dar asta are, e drept, mai puțină importanță. Altcieva: între lotul din februarie 1982 și cel din februarie 1983 sint mari diferențe?

— N-aș zice, structura s-a păstrat. Din cei 25 de la Rostock, 8 au trecut la lotul A, Ducadam, Bogdan, Bălinț, Donose, Irimescu, Nica, Turcu și Coraș, restul au fost, cu olimpicii, în Bulgaria și Grecia.

— Ce credeți, a fost o reușită turneul din Bulgaria și Grecia?

— Fără îndoială.
— Ca să fim sinceri, știam răspunsul! „Sportul“ s-a zbatut să acrediteze ideea că patruleterul de la Petrici, cu o echipă de A, una de B și una de C, a fost foarte tare! Ne îndoim.

— A fost, n-a fost, greu de spus. Cert e că, la Petrici, n-am izbutit să câștigăm nici o partidă, făcând 3 meciuri egale. Totuși turneul a fost binevenit: mi-a deschis ochii asupra tuturor jucătorilor. Ca să zic așa, știu pe ce stau.

— Pe ce stați, tovarășe Staicu? Pe moale?

— Sint mulțumit de linia de fund și, într-o bună măsură, și de cea de mijloc. Deși, la mijloc, aș fi avut și am mare nevoie de Balint. Atacul însă a mers prost. Virfurile n-au dat randament, nici Radu II, nici Nemțeanu. Slab s-au mai comportat Mihai Zamfir, Orac, Speriatu și chiar Mihai Marian.

— De ce și chiar Mihai Marian?!

— Pentru că el părea, la un moment dat, apt pentru lotul A. Pe mine nu m-a satisfăcut.

— Să amintim cititorilor că pînă la meciul, oficial, cu Iugoslavia, de la Osijek, n-a mai rămas decît o lună, da?

— Ceva mai mult: vom juca la Osijek în 30 martie. Apoi, în 27 aprilie, cu Olanda care, mai mult ca sigur, se va califica în dauna Liechtensteinului, cu care are meci de baraj. Cum Austria s-a retras, a mai rămas în grupă și Italia.

— De care vă temeți?

— E o întrebare timpurie: încă nu știu nimic despre ei. Din câte cunosc, italienii și olandezii abia acum își alcătuiesc loturile, dar asta nu spune, cred, mare lucru. Și unii și alții vor juca, s-a anunțat, cu profesioniștii. La olandezi, lotul olimpic reprezintă, prin tradiție, punctul de plecare pentru națională. Italia, mai ales dacă vom câștiga la 16 aprilie, va dori să-și lăsa revanșa și, în consecință, va alina o formație puternică. E limpede deci că nu va fi ușor.

— Cînd e ușor, tovarășe Staicu? Niciodată nu e ușor, de acord? Cu toate astea, grupa stă să înceapă, ce faceți, mergeți, cum zice românul, ciine surd la vinătoare?

— Cite ceva mai știu. Iată, Olanda, de exemplu, a întreprins un turneu în Spania, a jucat 3 partide și le-a câștigat. M-am gândit să merg să-i văd pe 14 martie, cu Liechtenstein, dar Mircea Lucescu m-a sfătuit, și cred c-a avut dreptate, să mai aștept.

— De ce? Pînă cînd?

— S-ar putea ca meciul din 14 să fie, pentru olandezi, o simplă formalitate.

După aceea însă vor juca un amical cu Alkmaar, echipă renumită, mă voi duce atunci.

— Ne-am lămurit cu adversarii, haideți să discutăm despre olimpicii noștri. Ce prevede programul lor?

— Mai avem două acțiuni, una cu Bulgaria, 6-9 martie, alta în Ungaria, 13-16. Am încercat, pentru 13-16, cu Danemarca, dar a căzut. Danezii ne-au răspuns că nu pot, problema de calendar. Vom mai rota lotul și vom leși, nu-l așa, mai edificați. Mai ales atacul ne dă bătăi de cap.

— Cînd vorbiți la persoana întii singular, cînd la a întia plural, de ce?

— Nu exprim numai punctele mele de vedere, ci și pe cele ale colegului Constantin Frățilă, antrenorul secund al lotului.

— Vă gândiți, dumneavoastră și Frățilă, la ceva jucători noi?

— Vom juca, am decis, 1-4-4-2, dar nu stăm prea bine, repet, în atac. La Petrici, de pildă, am avut 9 situații de singur cu portarul și n-am marcat. Credeam că mor de inimă! Pe lingă Radu II, intenționăm să mai apelăm la Nica, la Iordache și, poate, la Antohi. De undeva o sări iepurele! Exact, rămîne în discuție și Șoiman.

— Custov? Grosu? La Oradea, dumneata l-ai redescoperit pe Grosu, l-ai și uitat?

— Nu l-am uitat, îl vom convoca. Ca și pe Szabo, fundașul de la A.S.A. Tirgu Mureș. Custov? Poate, doar că e cam greu. Sper să mă ajute și Mircea Lucescu, lăsîndu-mi cîteva băieți din lotul A, pe cei pe care, firește, nu-i va folosi pentru meciul cu Italia.

— Concret: ce obiectiv și-a propus lotul olimpic?

— Să meargă la Olimpiadă.

— Și?

— S-ar părea, dată fiind forța fotbalului iugoslav, că partida de la Osijek va fi cea mai grea, ce ziceți?

— Nu zicem noi, se știe: meciul cel mai greu e cel care urmează!

— Va fi greu, dar eu așa sint: nu mi-au plăcut niciodată mizele mici. Mă agăț deci de meciul cu Iugoslavia. Sper să luăm un punct de acolo și, după aceea, vom mai vorbi.

— Există voci care susțin că lotul olimpic e un amestec de jucători, care stau cînd la echipa națională, cînd la cea de club. Împărțiați un astfel de punct de vedere?

— Nu. Federația tratează preliminarile olimpice cu toată seriozitatea, dovadă că noi am și început înaintea altora. Avem un plan ferm și-l vom respecta. Nu-l mai puțin adevărat însă că lotul acesta e, și trebuie să fie, o antecameră a lotului reprezentativ. Colaborez bine cu Mircea Lucescu, mai dă el, mai las eu. E greu de așezat o barieră între cele două loturi.

— Noi am început primii, e drept, problema e însă, stimat tovarășe Staicu, dacă vom și termina primii! Ce ziceți, vom termina?

— N-am nici un motiv să mă tem. Altfel nu veneam la federație.

Întrebări

Patru antrenori români, Traian Ionescu, Mircea Dridea, Nicolae Oaidă și Ion Motroc, au plecat în Maroc, urmînd să contribuie, cu priceperea și experiența lor, la dezvoltarea fotbalului din țara respectivă. Nimic de zis pînă aici, decît de semnalat că fotbalul românesc, aflat la ora celui 0-0 cu Italia, se vede tot mai prețuit (și solicitat) în lume. Nedumerirea noastră e însă alta. Prin plecarea lui Ion Motroc (un tehnician cu merite recunoscute), Disciplina fotbal de la I.E.F.S. (din cadrul Catedrei de jocuri sportive) a rămas descoperită, ea funcționînd azi cu un singur cadru (Viorel Cojocaru, asistent universi-

tar)!!! Disciplina, altădată de elită, cu cadre dintre cele mai autorizate (Nicolae Roșculeț, Angelo Niculescu, Mircea Rădulescu ș.a.) se vede, iată, în suferință, ba încă într-un moment în care C.N.E.F.S. a restrîns aria de activitate a resortului respectiv din F.R.F. (examine de clasificare pentru antrenori, cursuri de reciclare etc.), trecînd multe obligații în sarcina I.E.F.S.!!

Se impune, credem, o întrebare: cine îl va lua locul lui Ion Motroc? S-a gândit cineva la asta? Și o alta: ce se va întîmpla cu așa-zisa „școală“ de fotbal de la I.E.F.S. dacă postul lui Motroc va rămîne (ca și cel al actualului secund al naționalei, ca și cel al lui Ion Voica, antrenorul Sportului studentesc) vacant la nesfîrșit? Cine ne răspunde?

Un cartonaș galben

pentru federație?

Sesizat de semnalele apărute în presă, Biroul federației de fotbal a luat în discuție, mai deunăzi, problema cartonașelor galbene. Față de sugestiile noastre (pledasem pentru revenirea la sistemul suspendării automate, pe o etapă, după primirea a două avertismente), Biroul federal a mai cerut, surprinzător, o păsuire, motivînd că fotbalul românesc are un moment favorabil și că „nu este oportună o altă măsură la jumătatea întrecerii“ (vezi „Sportul“ din 28 ianuarie).

Nesocotînd discuția închisă și țînd cont că, în urma plenei Comitetului F.R.F., Biroul federal funcționează, de cîteva zile, într-o nouă alcătuire, revenim asupra temei, plecînd chiar de la argumentația invocată. E adevărat, repetăm, că fotbalul românesc e în creștere, dovadă rezultatele sale pe plan internațional (poziția naționalei în grupa C.E., pătrunderea Craiovei în turul 4 al Cupei U.E.F.A. etc.), dar la fel de adevărat e că, în ultimul sezon, actele de indisciplina s-au înmulțit. Nu vom mai apela (am mai făcut-o) la numărul, mai mare, de cartonașe galbene și roșii acordate în toamnă, ci vom spune că indisciplina a proliferat pînă și în campionatul juniorilor, o serie de echipe acumulînd, într-un an competițional, nepermis de multe sancțiuni disciplinare: C.S.S. Brașovia, Dinamo Victoria și Integrata Pașcani, de pildă, cite 22 de etape de suspendare, Abatorul București și Jiul Petroșani, cite 20 etc. etc.

E limpede, credem, că renunțarea la sistemul suspendării automate a condus (și, din păcate, conduce) la formarea unor deprinderi greșite, de pe urma cărora fotbalul nostru are de suferit. Să nu căutăm exemple prea departe: Craiova se va prezenta la Kaiserslautern cu 7 cartonașe galbene! Pe plan intern, cartonașele se împart cu larghețe, dar ele nu mai au, prin abolirea suspendării automate, nici un rol, căci știm cu toții (chiar dacă ne prefacem că nu) ce înseamnă „măsurile administrative“ menite să-i pedepsească pe jucătorii năbădăioși?! Pe terenuri străine (sau în fața unor arbitri străini), lucrurile se prezintă cu totul altfel: sancțiunile împotriva vinovaților s-au înăspriț și se înăspresc cu fiecare zi (vezi amenda de 5000 de franci elvețieni dictată în urma eliminării lui Țicleanu din meciul Italia — România), în condițiile în care, mai realist decît F.R.F., U.E.F.A. a păstrat regula suspendării, căreia i-a căzut victimă, între alții, și Ilie Balaci. Absent de la Bordeaux, cel mai bun fotbalist român al anului 1982 va lipsi, săptămîna viitoare, și de la Kaiserslautern, măsurile dictate de U.E.F.A. fiind (a aflat-o și F.R.F., dar după spartul țigului) și mai drastice: al treilea cartonaș galben (după etapa de „odihnă“) atrage de la sine și interdicția de a juca în meciul imediat următor!

Ce vrem să spunem? Că una se întîmplă din acest punct de vedere, în campionatul intern și alta în întrecerile internaționale. Consecința e logică: jucătorilor noștri, obișnuiți cu clementa, le e greu să se adapteze, din mers, rigorilor practicate pe plan european. Ei plînd cu eliminări și suspendări (și nu uităm abaterile comise la Sarajevo, de Gabor și Dumitrache), comportări față de care, în țară, se închid ochii! E, firește, și vina arbitrilor (cine mai elimină, la noi, un jucător pentru proteste?! Dar pentru simulari?! Dar pentru gesturi nesportive?!, dar să ne fie permis să apreciem că principala culpă aparține, în această direcție, federației).

Așa stînd lucrurile, solicităm nou-lui Birou federal să reia în discuție, cit mai grabnic, problema cartonașelor.

Pagină realizată de
OVIDIU IOANIȚOIAIA

Flacăra, Redacția, București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția reportaj, social-politic și economic (Ilie Purcaru, Dumitru Constantinescu, Mihai Pelin, Dorin Sălăjan - 26 00, Tudor Octavian - 25 59, Ion D. Goia - 25 66); secția cultură-învățămînt (N. Grigore Mărășanu, Elena Ghera - 25 66, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu - 14 57); secția probleme cetățenești, scrisori (Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Emanuel Valeriu - 25 42, Mihai Stănescu, Lionel Nițescu - 14 57, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu - 21 30; Audiențe - 25 58; secția știință, urgențe, cenoclu, sport, secretariat, foto - Ovidiu Ioanițoiaia, Liviu Timbus - 25 66, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Constantin Dragomir - 21 28, Cici Adam, Dumitru Graur, Sorin Postolache, Victor Rădulescu - 14 53, Dan Birlădeanu - 24 23, George Cușnăreanu, Mircea Popp - 25 69, 20 72 - Vasile Măneanu - 25 28); secretar responsabil de redacție - Nicolae Cristache - 25 50, redactor șef adjunct - Nicolae Arsenie - 21 24; redactor-șef - 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei“. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU